

नेपालमा सर्वाधिक बिक्री हुने राष्ट्रिय दैनिक

ekantipur.com

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष ३० अंक २८९ २५ मंसिर २०७९ आइतबार पौष कृष्णपक्ष तृतीया नेपाल संवत् ११४३ राष्ट्रिय संस्करण KANTIPUR, Nepali National Daily, Sunday, December 11, 2022 पृष्ठ १२ १० रूपैयाँ

आफ्नै उम्मेदवारसँग दलको छल

कांग्रेस, एमाले, माओवादी, जसपा र नागरिक उन्मुक्तिसम्मले प्रदेशसभाका उम्मेदवारको बन्दसूचीको प्राथमिकता क्रम मिचेर नाम बुझाए

■ मकर श्रेष्ठ (काठमाडौं)

आफैले बुझाएको बन्दसूचीको क्रम मिचेर राजनीतिक दलहरूले निर्वाचन आयोगमा समानुपातिकतर्फका सांसदको सूची बुझाएका छन् । दलहरूले आफै निर्धारण गरेको प्राथमिकता मिचेर प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा क्रमसंख्याको तलतिर भएका नाम आयोगमा पेश गरेका हुन् ।

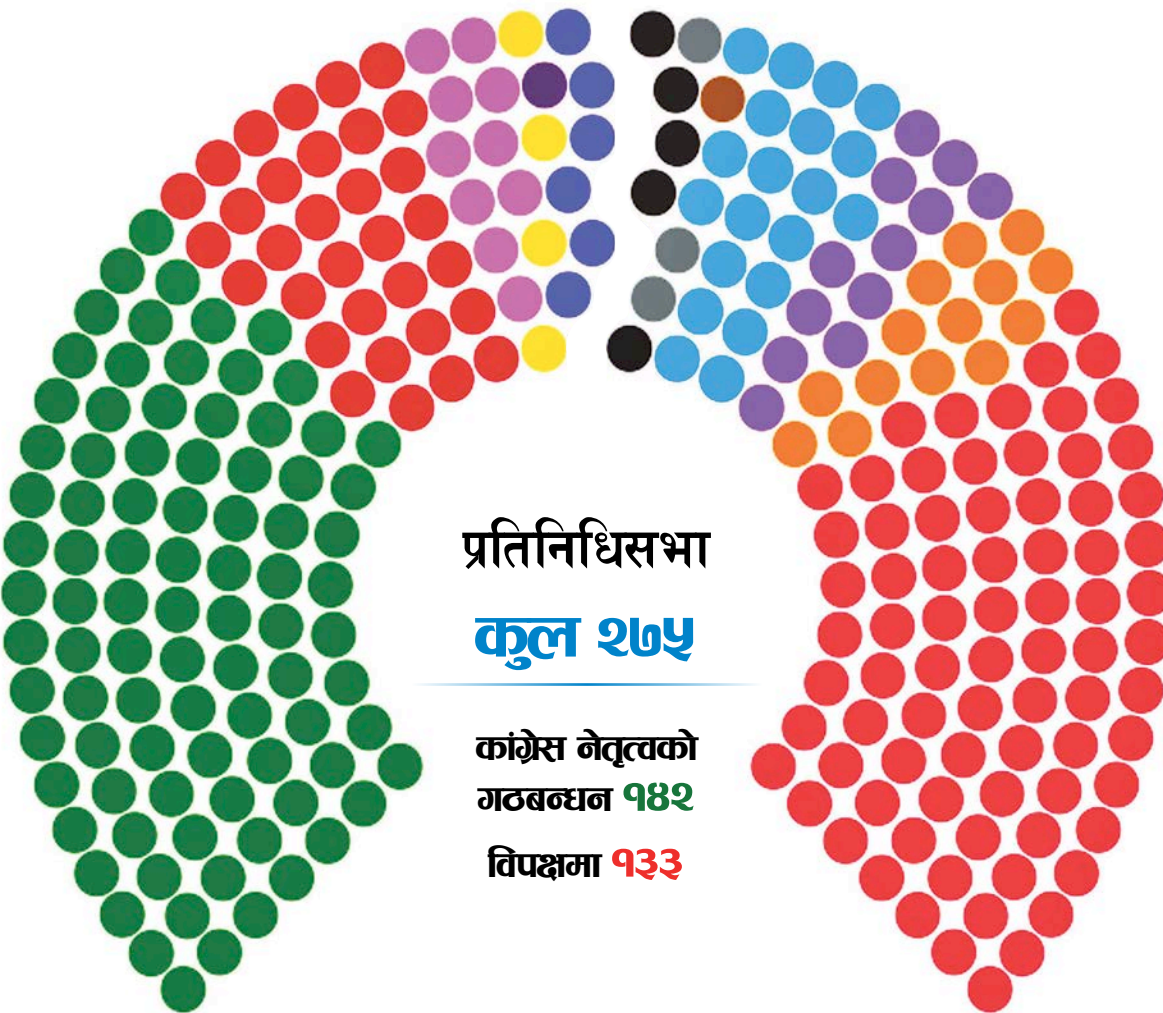
आयोगले दललाई शनिवार अपराह्न ४ बजेसम्म बन्दसूचीमा रहेका व्यक्तिको नाम छनोट गर्न समय दिएको थियो । निर्धारित समय गुज्रिएको १० घण्टापछि राति २ बजे नाम पेश गरेको कांग्रेसले मधेश प्रदेशमा आवश्यकभन्दा बढी अल्पसंख्यकको नाम राखेको छ । दलहरूले माथिल्लो क्रमसंख्याबाट छनोट नगरी तलबाट तानेका मात्र छैनन्, पाउने सिटभन्दा बढी व्यक्तिको नाम पनि सिफारिस गरेका छन् । समावेशी समूह नमिलाएका र महिलाको संख्यासमेत नपुग्याई पेश भएको छ ।

मधेशमा कांग्रेसले अल्पसंख्यक दुई जनाको मात्र नाम दिन पाउनेमा क्रमसंख्या मिचेर तीन जनाको नाम छनोट गरेको हो । उसले नीलमकुमारी रजक, इन्दुकुमारी साह र अञ्जना पण्डितको नाम अल्पसंख्यकमा पेश गरेको छ ।

एमालेले पनि मधेशमा अल्पसंख्यकको नाम क्रमसंख्या मिचेर पेश गरेको छ । अल्पसंख्यकमा जैनब खातुन पहिलो प्राथमिकतामा हुनुपर्नेमा क्रमसंख्यामा तल रहेकी नाजिमा खातुनलाई सिफारिस गरिएको छ । जैनब प्रभु सार्हानिकट भएको र निर्वाचनमा असहयोग गरेको भन्दै उनको सट्टा नाजिमालाई सिफारिस गरेको एमाले स्रोतले जनाएको छ ।

बन्दसूचीमा समावेश भएका व्यक्तिलाई कारवाही गरेर अर्को पठाउन नमिल्ने आयोगले जनाएको छ । सांसद भएपछि भने कारवाही गर्न सकिने आयोगले दललाई सुझाव दिएको छ । माओवादीले मधेशमा मुस्लिम समुदायबाट प्राथमिकतामा १ नम्बरको नाम छनोट नगरी अर्को व्यक्तिलाई पठाएको छ ।

जनता समाजवादी पार्टीले मधेशमा ७ जना छनोट गर्नुपर्नेमा १० जनाको नाम सिफारिस गरेको छ । उसले मधेसी चार जना पेश गर्नुपर्नेमा ५ जनाको नाम सिफारिस गरेको छ । दलित १ जना हुनुपर्नेमा २ जनाको नाम पठाएको छ । पुरुष १ जना मात्रै चाहिनेमा मनीषकुमार सुमन र चन्द्रेश्वर सदालाई सिफारिस गरेको छ । नेपाल संघीय

प्रतिनिधिसभा

कुल २७५

कांग्रेस नेतृत्वको गठबन्धन १४२

तिपक्षमा १३३

- कांग्रेस-८९ ● माओवादी-३२ ● एकीकृत समाजवादी-१०
- लोसपा-४ ● राष्ट्रिय जनमोर्चा-१ ● जनमत पार्टी-६ ● स्वतन्त्र-५
- नागरिक उन्मुक्ति पार्टी-३ ● नेमकिपा-१ ● राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी-२०
- जनता समाजवादी पार्टी-१२ ● राप्रपा-१४ ● एमाले-७८

को-को परे समानुपातिकमा ?

- प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको पूर्ण सूची **पृष्ठ ३**

- प्रतिनिधिसभामा एमालेका एक तिहाइ महिला

- आफ्नालाई च्यापन खोज्दा कांग्रेसमा विवाद **पृष्ठ ५**

समाजवादी पार्टीले मधेसी महिला छनोट १ नम्बरको हुनुपर्नेमा तलतिरबाट तानेर पठाएको छ ।

प्रदेश १ मा एमालेले अल्पसंख्यकको क्रम मिचेर नाम पेश गरेको आयोगले जनाएको छ । बाग्मतीमा माओवादीले अल्पसंख्यक एक जना चाहिनेमा दुई जनाको नाम समावेश गरेको छ । लुम्बिनीमा माओवादीले खसआर्यमा निमबहादुर पाण्डे पहिलो प्राथमिकतामा भए पनि भक्तिप्रसाद आचार्यको नाम सिफारिस गरेको छ ।

नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले खसआर्यबाट छनोट गर्नुपर्ने नाम थारू समूहबाट राखेको छ । खसआर्यबाट छनोट हुँदा नरमाया ढकाल पर्नुपर्नेमा थारू समूहबाट नोरी कुमारीलाई सिफारिस गरेको हो । सुदूरपश्चिममा नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले महिलाको नाम अपुग पेश गरेको छ भने समावेशी समूहसमेत मिलाएको छैन । उसले २ जना खसआर्य महिलाको नाम छनोट गर्नुपर्नेमा दामोदर पण्डित र सुनिता चौधरीको नाम पठाएको छ । बन्दसूचीमा पेश भएको नामअनुसार छनोट हुने हो भने ठीका थापा र इन्दिरा गिरी पर्नुपर्थ्यो ।

दलहरूले प्रतिनिधिसभाका लागि १ सय १० जना र सातै प्रदेशसभाका लागि २ सय २० जनाको नाम सिफारिस गरेका हुन् । उनीहरूले बुझाएको विवरण सोमबार ४ बजेसम्म सच्याउन सकिने आयोगले जनाएको छ ।

त्रिवि आयोग अध्यक्ष नियुक्ति कहिले ?

काठमाडौं (कास)- कुलपति प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा र सहकुलपति शिक्षामन्त्री देवेन्द्र पौडेलले प्राथमिकता नदँदा त्रिभुवन विश्वविद्यालय सेवा आयोग चार महिनादेखि अध्यक्षविहीन बनेको छ । आयोगका अध्यक्ष नहुँदा कर्मचारी तथा अध्यापक छनोट र वृत्ति विकास प्रभावित भएको छ ।

आयोगले विश्वविद्यालयलाई चाहिने प्राध्यापक, कर्मचारी नियुक्ति र बहुधा लगायतका काम गछ्छ । तत्कालीन अध्यक्ष लालुप्रसाद पौडेलको पदार्वाध गत साउन १८ मा सकिएपछि सेवा आयोग अध्यक्षविहीन छ । अध्यक्ष नियुक्ति नहुँदा उपप्राध्यापक, अधिकृतलगायत कर्मचारीको खुला विज्ञापन हुन सकेको छैन । अघिल्लो विज्ञापनमा माग

संख्याअनुसार उपप्राध्यापक र अधिकृतसहितका कर्मचारी उत्तीर्ण नभएकाले विविमा ठूलो संख्यामा अध्यापक र कर्मचारीको खाँचो छ । क्याम्पसहरूमा आंशिक र करारका प्राध्यापकले पठनपाठन गराउँदै आएका छन् । आयोगमा तत्काल अध्यक्ष नियुक्तिका लागि आग्रह गरे पनि चासो नदिएको विश्वविद्यालयका पदाधिकारीहरूले गुनासो गरे ।

शिक्षामन्त्रीको अध्यक्षतामा गठन हुने समितिको सिफारिसका आधारमा कुलपतिले अध्यक्ष नियुक्ति गर्ने व्यवस्था छ । अध्यक्ष नियुक्तिका लागि गठित सिफारिस समितिमा राष्ट्रिय योजना आयोगका शिक्षा हेर्ने सदस्य पुष्परमण बाग्ले र सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालयका उपकुलपति अम्मरराज जोशी सदस्य छन् । सिफारिस समितिले गत भदौ २८ मा अध्यक्ष पदमा आवेदन आहवान गरेको थियो । समितिले व्यक्तिगत विवरणसहित प्रशासनिक दक्षता, कार्यअनुभव, शैक्षिक योग्यता, पदीय दायित्व, कृति, लेख, रचना प्रकाशन खुलाएर आवेदन माग गरेको थियो । ३८ जनाले आवेदन दिए पनि सिफारिस समितिले ती आवेदन रजु गरेर नियुक्तिका लागि सिफारिस गरेको छैन ।

आवेदन दिएकामध्ये तीन जनाको नाम सिफारिस समितिले कुलपतिसमक्ष पेश गर्ने र तीमध्ये एक जनालाई अध्यक्ष नियुक्ति गर्ने व्यवस्था छ । **बाँकी पृष्ठ ५**

कर्मचारी तथा अध्यापक छनोट र वृत्ति विकास प्रभावित

शून्य विद्यार्थी, चार शिक्षक

प्यूठानकै पहिलो विद्यालयमा चालु सत्रमा १६ विद्यार्थी भर्ना भएका थिए, पढ्न अन्तै गए

विद्यार्थीविहीन प्यूठानको खड्गदेवी प्रावि । तस्विर : विमल महर्जन /कान्तिपुर

■ रिप्लव महर्जन (सल्यान)

जिल्लाको सबैभन्दा पुरानो विद्यालयमा प्रधानाध्यापकसहित तीन स्थायी र एक बालविकास सहयोगी गरी ४ शिक्षक दिनहुँ आउँछन् । हाजिर गर्छन्, बाहिर बसेर घाम ताछ्छन् र घर फर्कन्छन् । विद्यालयको कार्यालय कोठा खोलिएको, कक्षाका ढोका खोलिएका छन् । विद्यार्थी नै नहुँदा यस्तो भएको हो । शारदा-३ पौवावारीस्थित खड्गदेवी प्राथमिक विद्यालय स्थानीयले बालबालिका पठाउन छाडेपछि विद्यार्थीविहीन बनेको हो । १ देखि ५ कक्षासम्म सञ्चालन हुँदै आएको विद्यालय आसपास बस्ती छ तर विद्यार्थी कक्षा टेक्न छाडेका छन् । शिक्षकहरूले राम्ररी नपढाएको भन्दै अभिभावकले आफ्ना बच्चा निजी स्कूलमा पठाउने गरेका छन् । विद्यार्थी नभए पनि हामी विद्यालय आउनेपर्छ । विहान आएर हाजिर गर्छौ, दिनभरि बसेर ४ बजेतिर

हाजिर गर्छौ, फर्कन्छौ, प्रधानाध्यापक मिजु महर्जनले भनिन्, विद्यालय बन्द गर्ने पनि नसकिने, खोल्दा पढाउन विद्यार्थी नै छैनन् । राणाकालमा भाषा पाठशालाका रूपमा सञ्चालित उक्त विद्यालय ४० वर्षअघि खड्गदेवी प्रावि नामकरण गरिएको थियो । यहाँ प्रधानाध्यापकदेखि सबै शिक्षक महिला छन् । सम्बन्धित निकायले अनुगमन पनि नगर्दा पठनपाठनको गुणस्तर पनि खस्किँदै गएपछि बालबालिका अन्तै भर्ना गर्नुपर्नेको पूर्वअभिभावकको गुनासो छ । शिक्षकको लापरवाहीले जिल्लाको सबैभन्दा पुरानो विद्यालय विद्यार्थीविहीन भएको स्थानीय आइतु सिंहले बताए । शिक्षकले ध्यान दिएनन्, उनीहरूले नपढाउने भएकाले केटाकेटीलाई टाढाको प्राइभेट स्कूलमा पठाउनुपरेको छ, उनले भने, पढाइ नै नहुने भएकाले कक्षाकोठा मात्रै राम्रो भएर नहुने रहेछ । **बाँकी पृष्ठ ५**

तार जसमा आगो लाग्दैन

RATHI

FRLS CABLE

मुसाले पनि नकाट्ने

लार जसमा आगो लाग्दैन

RATHI GOLD WIRE & CABLES

Twisted

FRLS-H MULTISTRANDED CABLES

For Fire Retardant Use Under Wire & Copper Tape

FIA Xtra

ISO 9001

ISO 14001

ISO 45001

ISO 27001

ISO 22301

ISO 22716

ISO 22717

ISO 22718

ISO 22719

ISO 22720

ISO 22721

ISO 22722

ISO 22723

ISO 22724

ISO 22725

ISO 22726

ISO 22727

ISO 22728

ISO 22729

ISO 22730

ISO 22731

ISO 22732

ISO 22733

ISO 22734

ISO 22735

ISO 22736

ISO 22737

ISO 22738

ISO 22739

ISO 22740

ISO 22741

ISO 22742

ISO 22743

ISO 22744

ISO 22745

ISO 22746

ISO 22747

ISO 22748

ISO 22749

ISO 22750

ISO 22751

ISO 22752

ISO 22753

ISO 22754

ISO 22755

ISO 22756

ISO 22757

ISO 22758

ISO 22759

ISO 22760

ISO 22761

ISO 22762

ISO 22763

ISO 22764

ISO 22765

ISO 22766

ISO 22767

ISO 22768

ISO 22769

ISO 22770

ISO 22771

ISO 22772

ISO 22773

ISO 22774

ISO 22775

ISO 22776

ISO 22777

ISO 22778

ISO 22779

ISO 22780

ISO 22781

ISO 22782

ISO 22783

ISO 22784

ISO 22785

ISO 22786

ISO 22787

ISO 22788

ISO 22789

ISO 22790

ISO 22791

ISO 22792

ISO 22793

ISO 22794

ISO 22795

ISO 22796

ISO 22797

ISO 22798

ISO 22799

ISO 22800

ISO 22801

ISO 22802

ISO 22803

ISO 22804

ISO 22805

ISO 22806

ISO 22807

ISO 22808

ISO 22809

ISO 22810

ISO 22811

ISO 22812

ISO 22813

ISO 22814

ISO 22815

ISO 22816

ISO 22817

ISO 22818

ISO 22819

ISO 22820

ISO 22821

ISO 22822

ISO 22823

ISO 22824

ISO 22825

ISO 22826

ISO 22827

ISO 22828

ISO 22829

ISO 22830

ISO 22831

ISO 22832

ISO 22833

ISO 22834

ISO 22835

ISO 22836

ISO 22837

ISO 22838

ISO 22839

ISO 22840

ISO 22841

ISO 22842

ISO 22843

ISO 22844

ISO 22845

ISO 22846

ISO 22847

ISO 22848

ISO 22849

ISO 22850

ISO 22851

ISO 22852

ISO 22853

ISO 22854

ISO 22855

ISO 22856

ISO 22857

ISO 22858

ISO 22859

ISO 22860

ISO 22861

ISO 22862

ISO 22863

ISO 22864

ISO 22865

ISO 22866

ISO 22867

ISO 22868

ISO 22869

ISO 22870

ISO 22871

ISO 22872

ISO 22873

ISO 22874

ISO 22875

ISO 22876

ISO 22877

ISO 22878

ISO 22879

ISO 22880

ISO 22881

ISO 22882

ISO 22883

ISO 22884

ISO 22885

ISO 22886

ISO 22887

ISO 22888

ISO 22889

ISO 22890

ISO 22891

ISO 22892

ISO 22893

ISO 22894

ISO 22895

ISO 22896

ISO 22897

ISO 22898

ISO 22899

ISO 22900

ISO 22901

ISO 22902

ISO 22903

ISO 22904

ISO 22905

ISO 22906

ISO 22907

ISO 22908

ISO 22909

ISO 22910

ISO 22911

ISO 22912

ISO 22913

ISO 22914

ISO 22915

ISO 22916

ISO 22917

ISO 22918

ISO 22919

ISO 22920

ISO 22921

ISO 22922

ISO 22923

ISO 22924

ISO 22925

ISO 22926

ISO 22927

ISO 22928

ISO 22929

ISO 22930

ISO 22931

ISO 22932

ISO 22933

ISO 22934

ISO 22935

ISO 22936

ISO 22937

ISO 22938

ISO 22939

ISO 22940

ISO 22941

ISO 22942

ISO 22943

ISO 22944

ISO 22945

ISO 22946

ISO 22947

ISO 22948

ISO 22949

ISO 22950

ISO 22951

ISO 22952

ISO 22953

ISO 22954

ISO 22955

ISO 22956

ISO 22957

ISO 22958

ISO 22959

ISO 22960

ISO 22961

ISO 22962

ISO 22963

ISO 22964

ISO 22965

ISO 22966

ISO 22967

ISO 22968

ISO 22969

ISO 22970

ISO 22971

ISO 22972

ISO 22973

ISO 22974

ISO 22975

ISO 22976

ISO 22977

ISO 22978

ISO 22979

ISO 22980

ISO 22981

ISO 22982

ISO 22983

ISO 22984

ISO 22985

ISO 22986

ISO 22987

ISO 22988

ISO 22989

ISO 22990

ISO 22991

ISO 22992

ISO 22993

ISO 22994

ISO 22995

ISO 22996

ISO 22997

ISO 22998

ISO 22999

ISO 23000

ISO 23001

ISO 23002

ISO 23003

ISO 23004

ISO 23005

ISO 23006

ISO 23007

ISO 23008

ISO 23009

ISO 23010

ISO 23011

ISO 23012

ISO 23013

ISO 23014

ISO 23015

ISO 23016

ISO 23017

ISO 23018

ISO 23019

ISO 23020

ISO 23021

ISO 23022

ISO 23023

ISO 23024

ISO 23025

ISO 23026

ISO 23027

ISO 23028

ISO 23029

ISO 23030

ISO 23031

ISO 23032

ISO 23033

ISO 23034

ISO 23035

ISO 23036

ISO 23037

ISO 23038

ISO 23039

ISO 23040

ISO 23041

ISO 23042

ISO 23043

ISO 23044

ISO 23045

ISO 23046

ISO 23047

ISO 23048

ISO 23049

ISO 23050

ISO 23051

ISO 23052

ISO 23053

ISO 23054

ISO 23055

ISO 23056

ISO 23057

ISO 23058

ISO 23059

ISO 23060

ISO 23061

ISO 23062

ISO 23063

ISO 23064

ISO 23065

ISO 23066

ISO 23067

ISO 23068

ISO 23069

ISO 23070

ISO 23071

ISO 23072

ISO 23073

ISO 23074

ISO 23075

ISO 23076

ISO 23077

ISO 23078

ISO 23079

ISO 23080

ISO 23081

ISO 23082

ISO 23083

ISO 23084

ISO 23085

ISO 23086

ISO 23087

ISO 23088

ISO 23089

ISO 23090

ISO 23091

ISO 23092

ISO 23093

ISO 23094

ISO 23095

ISO 23096

ISO 23097

ISO 23098

ISO 23099

ISO 23100

ISO 23101

ISO 23102

ISO 23103

ISO 23104

ISO 23105

ISO 23106

ISO 23107

ISO 23108

ISO 23109

ISO 23110

ISO 23111

ISO 23112

ISO 23113

ISO 23114

ISO 23115

ISO 23116

ISO 23117

ISO 23118

ISO 23119

ISO 23120

ISO 23121

ISO 23122

ISO 23123

ISO 23124

ISO 23125

ISO 23126

ISO 23127

ISO 23128

ISO 23129

ISO 23130

ISO 23131

ISO 23132

ISO 23133

ISO 23134

ISO 23135

ISO 23136

ISO 23137

ISO 23138

ISO 23139

ISO 23140

ISO 23141

ISO 23142

ISO 23143

ISO 23144

ISO 23145

ISO 23146

ISO 23147

ISO 23148

ISO 23149

ISO 23150

ISO 23151

ISO 23152

ISO 23153

ISO 23154

ISO 23155

ISO 23156

ISO 23157

ISO 23158

ISO 23159

ISO 23160

ISO 23161

ISO 23162

ISO 23163

ISO 23164

ISO 23165

ISO 23166

ISO 23167

ISO 23168

ISO 23169

ISO 23170

ISO 23171

ISO 23172

ISO 23173

ISO 23174

ISO 23175

ISO 23176

ISO 23177

ISO 23178

ISO 23179

ISO 23180

ISO 23181

ISO 23182

ISO 23183

ISO 23184

ISO 23185

ISO 23186

ISO 23187

ISO 23188

ISO 23189

ISO 23190

ISO 23191

ISO 23192

ISO 23193

ISO 23194

ISO 23195

ISO 23196

ISO 23197

ISO 23198

ISO 23199

ISO 23200

ISO 23201

ISO 23202

ISO 23203

ISO 23204

ISO 23205

ISO 23206

ISO 23207

ISO 23208

ISO 23209

ISO 23210

ISO 23211

ISO 23212

ISO 23213

ISO 23214

ISO 23215

ISO 23216

ISO 23217

ISO 23218

ISO 23219

ISO 23220

ISO 23221

ISO 23222

ISO 23223

ISO 23224

ISO 23225

ISO 23226

ISO 23227

ISO 23228

ISO 23229

ISO 23230

ISO 23231

ISO 23232

ISO 23233

ISO 23234

ISO 23235

ISO 23236

ISO 23237

ISO 23238

ISO 23239

ISO 23240

ISO 23241

ISO 23242

ISO 23243

ISO 23244

ISO 23245

ISO 23246

ISO 23247

ISO 23248

ISO 23249

ISO 23250

ISO 23251

ISO 23252

ISO 23253

ISO 23254

ISO 23255

ISO 23256

ISO 23257

ISO 23258

ISO 23259

ISO 23260

ISO 23261

ISO 23262

ISO 23263

ISO 23264

ISO 23265

ISO 23266

ISO 23267

ISO 23268

ISO 23269

ISO 23270

ISO 23271

ISO 23272

ISO 23273

ISO 23274

ISO 23275

ISO 23276

ISO 23277

ISO 23278

ISO 23279

ISO 23280

ISO 23281

ISO 23282

ISO 23283

ISO 23284

ISO 23285

ISO 23286

ISO 23287

ISO 23288

ISO 23289

ISO 23290

ISO 23291

ISO 23292

ISO 23293

ISO 23294

ISO 23295

ISO 23296

ISO 23297

ISO 23298

ISO 23299

ISO 23300

ISO 23301

ISO 23302

ISO 23303

ISO 23304

ISO 23305

ISO 23306

ISO 23307</

कतारमा सुतेको-सुत्थै मृत्यु पोस्टमार्टम न क्षतिपूर्ति

गत वर्ष ३०१ नेपाली कामदारको मृत्यु भएकामा ४५ प्रतिशतभन्दा बढी स्वाभाविक हृदयाघात सूचीमा

■ देवेन्द्र भट्टराई (काठमाडौँ)

एक साताअघि मात्रै ३ वर्षीया छोरीको जन्मदिनमा शुभेच्छा सुनाउँदै 'यसै महिनाभित्र घर आउँछु' भनेर कतारको दोहाबाट खुसीको समाचार सुनाइरहेका कैलालीको शंकरपुरका ३७ वर्षीय गंगाधर नेपाल शुकुबार बिहान चिसो बाकसमा काठमाडौँ आइपुगे ।

'गत आइतबार राति सुतिरहेकै बेलामा मृत्यु भएछ, के-कसरी, किन भन्ने जिज्ञासा राख्न नपाउँदै आज शव आइपुग्यो,' शुकुबार बिहान त्रिभुवन विमानस्थलमा भेटिएका मृतक गंगाधरका आफन्त तुलसी अधिकारीले भने, 'उता घरबाट शव बुझ्न परिवारका सदस्य आउन सक्ने अवस्थै रहेन, शव बुझेर आजै गाउँ पठाउँदै छु ।'

चार वर्षअघि कतार पुगेका गंगाधरका यता गाउँमा श्रीमती, ८ र ३ वर्षका छोरी, वृद्ध बाबुआमा छन् । एउटा भाइ पनि भारततिर रोजगारीमा गएका थियो, दाजुको संस्कारमा अहिले गाउँ आएको छ । संकट कतिसम्म भने गाउँ र घरपरिवारबाट काठमाडौँ कोही नआएपछि, शव लिएर वैदेशिक रोजगार बोर्डले खटाएको शववाहनका चालक सविन श्रेष्ठ एकैै शनिबार बिहान शंकरपुर पुगेका छन् ।

'हामीले आफन्त वितेपछि अहिले पाएको राहत, क्षतिपूर्ति वा सहयोग भनेकै यही नि:शुल्क शववाहन हो,' मृतकका अर्का निकटस्थ अमृत गुरगार्डैले भने, 'यो शवसँग कतारको पब्लिक हेल्थ डिपार्टमेन्ट र दोहाको नेपाली दूतावासको कागजात मात्रै भेटियो ।' उनका अनुसार उक्त कागजमा 'एक्युट हार्ट फेलर ड्यु टु नेचुरल कजेज' अर्थात् हृदयाघात भनिएको छ । दुईवर्षे श्रम स्वीकृति र भिसामा गएका गंगाधर पैसाको हिसाव देखेर २०७० मंसिर २८ मा सुनीताका श्रीमान् राजु नेपाली कतार उडेका थिए । कतार एयरवेज र प्यासिफिक हयुमन रिसेर्सज प्रालिले गराएको सम्झौतापत्रमा मासिक १ हजार रियाल (फ्रन्डै ३० हजार रूपैयाँ) तलब र खाने, बस्ने, ओभरटाइम सुविधासहित राजु उडेका थिए । उता पुगेर दोहाको नयाँ विमानस्थलमा काम थालेको र दैनिकी राप्ने रहेको खबर आइरहेकै थियो । एक पटक रैमटबाट पैसा पनि आयो- ३७ हजार ३ सय ७८ रूपैयाँ ।

'त्यसपछि त एकैचोटि उहाँको शव आयो । यताबाट गएको तीन महिनामै माघ २१ मा शव काठमाडौँ आइपुग्यो,' आफ्ना दाजु सुरेन्द्र दासको आइभरोसमा सँगै सिलाइबुनाइको काम गर्दै जीवन निर्वाह गरिरहेकी सुनीताले सुनाइन्, 'भेरा श्रीमानलाई रोगका नाममा यस्त्याक्रसमेत थिएन । उनी कसरी हृदयाघात भएर मेरेका हुन् भनेर कसैसँग प्रश्नसमेत गर्न पाइन, अहिलेसम्म मलाई खड्केको कुरा यही हो ।'

अरुभन्दा पनि अहिले कतारमा विश्वकप फुटबल चलिहेका बेला र आफूसहित श्रीमान् राजु नेपाली पनि फुटबलको ठूलो फ्यान रहेकाले कतार सम्झनासाथै सुनीतालाई असह्य हुने गरेको रहेछ । 'यता अब फुटबल-कप हुँदै छ, दोहाको नयाँ विमानस्थल भने पनि त्यसैका लागि हो,' श्रीमान्ले वजारमा सुनेको हल्लाका भरमा सुनीतालाई फोनमा भन्ने गरेका रहेछन् । कतारमा दिवंगत तिनै श्रीमान्को सम्झनामा सुनीताले यस पटक विश्वकप फुटबल हेर्न घरमा कसैलाई नदिएकी रहिछन्, दाजुभाइजु कसैलाई पनि । सम्झौताअनुसार १ लाख ३० हजार रूपैयाँ तिरेर कतार गएका राजु त्यहाँ नयाँ अवधिको कामदार भिसा नलाग्दै हृदयाघातमा परेका रहेछन् । 'अरू मान्छेहरू पनि खाडीतिर यसरी सुतेको सुत्थै मर्छन् र भन्ने सुनेकी थिएँ, त्यो कुरा हामीबीच फोनमा पनि हुन्थ्यो,' सुनीताले सम्झिन्, 'श्रीमानले पनि त्यस्तो त रोगी, कमजोरलाई हुन्छ, मलाई केही हुन्न भन्ने गर्थे ।' निको भइसकेको घाउ कोट्याएपछिको आँसुले उनको गह भरियो । उनले सुनाइन् 'त्यसपछि घरको कुरा रहेन, म माइतीमा दाजु र आमाको सहरामा बसिरहेकी छु ।' सुनीताले श्रीमान्सँग मनकामना जाँदाको ठूलो फ्लेक्स अझै कोठामा भुन्ड्याएकी छन्, कतारमा त्यसरी हृदयाघात हुनुभन्दा एक दिनअघि खिचेको मोबाइल तस्बिर पनि उनले फ्रेममा सजाएर राखेकी रहिछन् ।

वैदेशिक रोजगार बोर्डको तथ्यांकमा गत वर्ष कतारमा ३ सय १ जना नेपाली कामदारको मृत्यु भएको थियो भने चालु आर्थिक वर्षको यो ६ महिनामा ८७ जनाको मृत्यु भइसकेको छ । यसमध्ये १ सय २८ जनाको भने 'कोर्डियाक एरेस्ट, हार्ट-एट्याक वा नेचुरल कजेज' अर्थात हृदयाघातका कारण मृत्यु भएको छ । यो भनेको विगतदेखि हुँदै आएको मृत्युको अनुपातमा ४५ प्रतिशत हो । मृत्युको यही 'सुत्दा-सुत्दै मृत्यु' अनुपात खाडीका अरू मुलुकहरूमा वर्षौंदेखि रहिराएको छ । यो ४५ प्रतिशतले द्विदेशीय श्रम सम्झौता वा अरू प्रवन्धमा पनि कुनै प्रकारको क्षतिपूर्ति, राहत वा सहयोग पठ्ने गरेको छैन ।

'यहाँ मिडियाले कतार स्टेडियम संरचनामा मर्ने केहीको (अन द स्पट) कुरा बाहिर ल्याएका छन्,' कतारका लागि नेपालका पूर्वराजदूत डा. सूर्यनाथ मिश्र भन्छन्, 'तर, कतारसहितका खाडी मुलुकमा हार्ट-एट्याक भनेर मुसो-मस्राइ बेहोर्ने नेपाली कामदारको कुरा कसैले उठाएकै छैन । कतारमा विश्वकप जारी रहेर त्यसका आधारमा न्युजपेग बनाउने कुरा आफ्नो ठाउँमा होला, तर हृदयाघातका कारण र परिणाम खुलाउने खालको अध्यन-अनुसन्धान भएकै छैन ।' कुनै कामदार 'फिट एन्ड फाइन' भनिएकै आधारमा सबै कुरा निक्क्याँल गर्न नमिल्ने बताउँदै उनले हृदयाघातका कारणहरूमा गम्भीर मेडिकल जाँच जरुरी रहेको बताए ।

आप्रवासन मामलाका विज्ञ एवं राष्ट्रिय योजना आयोगका पूर्वसदस्य डा.गणेश गुरुङका बुझाइमा कतारसहितका खाडी मुलुकमा हुने असामान्य प्रकृतिको मृत्यु र हृदयाघातको कारणबारे 'मेडिकल इन्भेस्टिगेसन' जरुरी हुन्छ । 'मलाई सम्झना छ, एक पटक वीएन्डबी हस्पिटलसम्बद्ध क्यान्सर रोगविद् डा. राजेन्द्र बरालको नेतृत्वमा एउटा मेडिकल टिम बनाइएको थियो,' डा. गुरुङले सुनाए, 'त्यो टिमले खाडी मुलुक, मलेसियासहितमा नेपाली कामदारले बेहोरेको अनाहकको मृत्युबारेमा स्थलगत अध्ययन गरेको थियो ।' अन्तर्राष्ट्रिय आप्रवासन संगठन (आईओएम) को लगानीमा भएको त्यो अध्ययनको प्रतिवेदन कतिय्लै बाहिर आएन । योजना आयोगमा म छँदा पनि यसमा चासो राखेको थिएँ, तर अध्ययन रिपोर्ट अझै सार्वजनिक भएको छैन । वैदेशिक रोजगार विभागका महानिदेशक उमाकान्त

आचार्य विदेश जाने नेपाली कामदारको औसतअनुसार मृत्यु अनुपात 'स्वाभाविक' भएको बताउँछन् । तर, हृदयाघात वा सुत्दासुत्दै मृत्यु भएको अनुपात र हुन नसकेको अन्वेषणमा भने प्रश्न गर्न सकिने राय राख्छन् । 'दिनमा औसतमा ४ जना कामदार चिसो मान्छे भएर घर फर्केका छन् । दैनिक विदेश जानेको संख्या २ हजार नाघिसकेको छ,' उनले भने, 'अनुपातकै कुरा गर्ने हो भने २०४० सालमा वर्षभरमा ५१ हजार नेपाली कामदार विदेश गएका रहेछन्, गत वर्ष यो संख्यामा ६ लाख नाघेको देखिन्छ ।'

महानिदेशक आचार्यले 'चिसोतातो, मौसमी असन्तुलन वा जेजति कारण देखाए पनि' हाप्पा मजदुर अकालमा मरिरहेकै र 'सुत्दासुत्दै' मर्नेको तथ्यांक बहिरहेकै जानकारी दिए । 'सबैभन्दा गम्भीर सवाल भनेको हार्ट-एट्याक पछि, पोस्टमार्टम नहुनु हो । अथवा, के कारणले हृदयाघात भयो भन्ने सामान्य

तहको अनुसन्धानसमेत नभएको स्थिति भने असहज देखिन्छ, नै,' उनले भने । अब भने कामदार पठाइने देशसँग भएका द्विपक्षीय सम्झौता अद्यावधिक र नवीकरण गर्ने सवालमा पोस्टमार्टमसहितको सरोकार उठाइनु जरुरी रहेको उनले बताए । 'अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन (आईएलओ) लगायतका बैठकमा यो सरोकार उठाउँदै आएका हौं । अब भने सम्बद्ध मुलुकमा सिधै कुरा उठाउनु जरुरी देखिन्छ,' आचार्यले भने ।

वैदेशिक रोजगार बोर्डका कार्यकारी निर्देशक डा. द्वारिका उप्रेती पनि 'सुत्दासुत्दै' कामदारलाई हुने हृदयाघात' का बारेमा द्विदेशीय सम्झौतामा सरोकार उठाइनुपर्ने बताउँछन् । 'पोस्टमार्टम वा मृत्युको कुरा त्यहाँको कानूनमा जोडिएको कुरा भयो । यो हामीले ती मुलुकसँग गरेको श्रम सम्झौतामा राखिने सर्तमा भर पर्ने कुरा हो,' उनी भन्छन्, 'जति हाप्पा कामदार मर्छन्, सबैको पोस्टमार्टम गरिने भनेर द्विपक्षीय सम्झौतामा

राखिएको छ कि छैन ?,' यो महत्त्वपूर्ण कुरा हो ।' हाप्पै कटनीतिक पहल र पहुँचको अभावमा पनि यो सरोकार दहो गरी उठ्न नसकिरहेको उनले बताए । 'यो सरोकार उठाउन हाप्पे कटनीतिक पहलमा हामी कहींकतै पछाडि पय्थौँ कि भन्ने लाग्छ । सरकारी तवरबाट परराष्ट्र र श्रममाफत कटनीतिक काममा जानेले अलिक पहल हुनुपर्छ भन्ने लाग्छ,' डा.उप्रेतीले भने । श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले निकालेको नेपाल लेबर माइग्रेसन रिपोर्ट-२०२० अनुसार पनि 'स्वाभाविक मृत्यु' (नेचुरल डेथ) लाई गम्भीर रूपमा लिइनुपर्ने भन्दै यो सरोकारमा आउने नसकेको भनिएको छ । 'हृदयाघातको सरोकार एकदमै गम्भीर छ, नेपाल सरकारले पनि यसलाई गम्भीरतापूर्वक लिएको छ,' रिपोर्टमा उल्लेख छ । यो रिपोर्टमा पनि औसतमा ४५ प्रतिशत नेपाली कामदार खाडी मुलुकमा 'स्वाभाविक मृत्यु' मा पर्ने गरेको जनाइएको छ ।

विश्वकपले श्रमिकका पीडा छायामा

■ धनश्याम खड्का (काठमाडौँ)

उनको सानो सपना थियो- छोराछोरीलाई पढाउने, एउटा घर बनाउने र पत्नी फूलफरीदेवीलाई ज्वाला/मजदुरीबाट मुक्त पार्ने । यही योजनाका साथ धनुषा फराबारीका फेकु साथै कतार उडे । तर, चर्को घाम र कडा परिश्रमसँग उनको शरीरले तालमेल गर्न सकेन । अन्ततः दुर्बल शरीर लिएर उनी घर फर्के । जँचाउँदा थाहा भयो, क्यान्सर लागेको रहेछ । त्यसले नपुगेर बाँकी बचेको भुप्रो पनि बच्चीका राखिन् । उपचारले फेकुलाई बचाउन सकेन । अचेल ३६ वर्षीया फूलफरीदेवीलाई तीन छोरी र एक छोराको पेट भर्न रातदिन ज्वाला/मजदुरीमा खटिँदा पतिको सम्झनामा सुस्ताउने फुर्सदसम्म छैन । 'उहाँ बितेको पनि एक वर्ष भइसक्यो,' गाउँ पतिँर साह्रैको घरमा मजदुरी गर्न गएकी उनले शुकुबार कान्तिपुरसँगको टेलिफोन संवादमा आफ्नो हाल बताइन्, 'सबै बेचेर पनि २५ लाख ऋण छ, म दुखीले त्यो तिर्न कहिले होला ?'

विश्वकप फुटबल खेलाउन चाहिने रंगशाला र अन्य पूर्वाधार बनाउने माचोमा अति पेलानमा परी लागेको विरामले ज्यान गुमाउन पुगेका उनका पति फेकुजस्ता हजारौँ आप्रवासी कामदारलाई क्षतिपूर्ति दिनुपर्छ भन्ने अन्तर्राष्ट्रिय दबावका सम्बन्धमा फूलफरीलाई केही जानकारी छैन । एमनेस्टी इन्टरनेसनल, हयुमन राइट्स वाच, युरोपियन मानवअधिकारवादी संस्था र अरू यस्तै अन्तर्राष्ट्रिय निकायले फूलफरीजस्ता अबोलाहरूको पक्षमा गरेको वकालतले भने यतिखेर कतार विश्वकपमाथि फरक बहस चलिरहेको छ । विश्वकप आयोजक फिफा र कतारले सबै कामदार र तिनका परिवारलाई क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकारवादी संस्थाको सामूहिक अडान छ । विश्वकप क्वार्टरफाइनलमा प्रवेश गर्दैगर्दा उनीहरूले टवीटरमा चलाएको 'पेअर्पफिफा' ह्यासट्यागले पनि गति लिँदै छ । कतारमा वर्ल्डकप सफल भएको भन्दै शुकुबार फिफाकी महासचिव फात्मा समोराले यस्तो बेला अन्य विषय नउछाल्न विश्वभरका संवाददातालाई आग्रह गरिन् । त्यसलगत्तै ह्यासट्याग 'पेअर्पफिफा' मा विश्वभरका मानवअधिकारवादी अभियन्ताले उनको आलोचना गरे । 'जहाँ हजारौँ श्रमिक मरेका छन्, त्यहाँ सफल विश्वकप कसरी हुन्छ ?'

हयुमन राइट्स वाचकी अन्तर्राष्ट्रिय निदेशक मिड्की वार्डनले फात्मा, फिफा र कतार सरकारलाई एकसाथ सोधेकी छन् ।

नेपाल, भारत, बंगलादेश, पाकिस्तान, फिलिपिन्सलगायत एसियाका दर्जनौँ देशबाट कतार फिकाइएका लाखौँ कामदारमाथि श्रम शोषण भएको, हजारौँको ज्यान गएको र ठूलो संख्यामा उनीहरूको स्वास्थ्य बिग्रिएको भन्दै त्यसको उचित सम्बोधन फिफा र कतार दुवैले गर्नुपर्ने आवाज अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमले पनि उठाएका छन् ।

फूलफरीलाईझैँ कतारमाथि पर्दै गएको चर्को अन्तर्राष्ट्रिय दबावको जानकारी दोलखाका ४० वर्षीय सुजन थामीलाई पनि छैन । चार वर्षअघि कतारमा श्रम गर्न पुगेका उनी चर्को श्रम शोषण, ५० डिग्रीभन्दा माथिको तातोमा निरन्तरको खटाइ र गएपुग्नेको बन्दोबस्तीका कारण

कामदारमाथि श्रम शोषण भएको, स्वास्थ्य बिग्रिएको र हजारौँको ज्यान गएकाले त्यसको उचित सम्बोधन गर्न फिफा र कतारलाई अन्तर्राष्ट्रिय दबाव

एकै वर्षमा मिगौलाका विरामी हुन पुगे । ३६ प्रतिशत ब्याजमा एक लाख ३० हजार ऋण गरेर कतार पुगेका उनलाई जानुअघि दिने भनिएको मासिक २२ सय रियालभन्दा एक हजार कम ज्वाला दिइयो, त्यो पनि निकै ढिलो गरेर ।

तोकिएभन्दा कम तलबबाटै खानापिन र बन्दोबस्तीका व्यवस्था मिलाउन परेपछि उनले ऋण तिर्न नपाउँदै घर फर्किनुप्यो । उपचारमा उनको पनि फेकुको झैँ जमिन बेजुपनै अवस्था आइलाग्यो । यो चार वर्षमा उनले ३० लाखभन्दा बढ्ता उपचारमा खर्च गरिसके । जहान छोराछोरीभन्दा पर काठमाडौँमा एकलै डेरा गरेर बसिरहेका उनी साताको तीन पटक डायलिसिस गराउँदैमा हतु भइसके । 'डायलिसिस सितैमा भए पनि औषधि र अनेक जाँच गराउँदा महिनाको ५० हजार त उपचारमै

सिँदिन्छ,' उनी दिक्क छन्, 'आफुलाई डेरा खर्च र जहान-छोराछोरीको लालनपालन कसरी गर्ने ?' अन्तर्राष्ट्रिय दबावका सम्बन्धमा केही जानकारी नभए पनि कतारले क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने उनी बताउँछन् । 'त्यस्तो चर्को गर्मीमा ढलुगेलै काम गराएर प्याकथाकी मुख सुक्दा हामीलाई खानेपानीसमेत दिइन्थ्यो, त्यसै तोडले कति साथी काम गर्दागर्दै मृत फुटेर बिते,' उनी भन्छन्, 'म सँदै गएको मान्छे मिगौला विगारेर आएँ, यसको जिम्मा कतार सरकारले लिनु त पर्ने हो नि ।'

कामदारको अस्वाभाविक मृत्यु, स्वास्थ्यमा देखिएको जटिलता र चर्को श्रम शोषणका घटना ज्यदै देखिएपछि केही वर्षयता विश्वकप कतारमा गर्ने फिफाको निर्णयको विरोध हुँदै आएको थियो । चर्को दबाव पर्न थालेपछि कतार वर्ल्डकपका चिफ हसन अल थवाडीले विश्वकप सुरु हुनु ठिक एक दिनअघि ४ सयदेखि ५ सयसम्म कामदार मरेको स्वीकार गरेका थिए । त्यसप्रति ओठे सहानुभूतिवाहेक कुनै जिम्मेवारी बहन नगरेपछि आलोचक थप आक्रोशित भएका छन् ।

हमन राइट्स वाच, एमनेस्टी इन्टरनेसनललगायतका अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकारवादी संस्थाको अनुसन्धानले थवाडीले भनेजस्तो चार-पाँच सय नभई हजारौँ संख्यामा कामदार मारिएको देखाएको छ । लाखौँको संख्यामा कामदारमाथि श्रम शोषण भएको, तोकिएको ज्वाला नदिइएको, बन्दी बनाएर काममा लगाइएको र उचित खानापिनको व्यवस्था नगर्दा हजारौँ श्रमिकको स्वास्थ्यमा घातक समस्या देखिएको उनीहरूको जिकिर छ । कतार र फिफाले आर्थिक क्षतिपूर्ति तत्काल दिनुपर्ने उनीहरूको माग सुनुवाइ भए सुजन थामी र फूलहारीदेवीजस्ता हजारौँ नेपालीका दुख पनि केही हट्नेछ ।

विश्वकप सुरु हुनुअघि एमनेस्टी इन्टरनेसनलले विश्वव्यापी संवेक्षण गरेको थियो । यसमा विश्वभरका फुटबलप्रेमीका साथै आममानिसले कतारमा ज्यान गुमाएका, श्रम शोषणमा परेका, घाइते र गम्भीर स्वास्थ्य समस्या भैलिरहेका श्रमिकलाई क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने मागिलामा समर्थन जनाएका थिए । त्यसलाई समेत उद्गत गर्दै एमनेस्टी, हयुमन राइट्स वाच र अन्य अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले पीडित श्रमिक र तिनका परिवारलाई क्षतिपूर्ति दिन र भाविष्यमा यस्तो घटना नहोस भन्ने सुनिश्चित गर्न कतारले आफ्नो श्रम संयन्त्रमा व्यापक सुधार गर्नुपर्ने अडान राखिरहेका छन् ।

प्रतिनिधिसभामै एमालेका एक तिहाइ महिला

संघीय संसद्मा ९४ सिटसहित दोस्रो दल बनेको एमालेका प्रतिनिधिसभामै २६ महिला

■ मणि दाहाल (काठमाडौं)

एमालेले प्रतिनिधिसभामै एक तिहाइ महिलालाई सांसद बनाएको छ । संघीय संसद् (प्रतिनिधिसभा तथा राष्ट्रिय सभा) मा एक तिहाइ सांसद महिला हुनुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था भए पनि एमालेले प्रतिनिधिसभामै त्यो संख्या पुर्याएको हो ।

एमालेक समानुपातिकबाट २२ जना महिलालाई सांसद बनाएछे छु, प्रत्यक्षबाट चार महिला निर्वाचित भएका छन् । प्रत्यक्षमा ४४ सिट जितेको एमालेले समानुपातिकमा २४ सिट प्राप्त गरेको छु । प्रतिनिधिसभामा एमालेका कुल ७८ सांसद भएका छन्, जसको एक तिहाइ २६ हुन्छ । राष्ट्रिय सभामा एमालेका १६ सांसदमध्ये ९ महिला छन् । एमालेले प्रतिनिधिसभामा समानुपातिकबाट महिला ११ जना पठाउँदा पनि संवैधानिक व्यवस्थाअनुसार हुने थियो । पार्टी मुख्यालय च्यासलमा शनिबार बसेको साँचवालय बैठकमा अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले प्रतिनिधिसभामै एक महिला सदस्यको प्रतिनिधित्व गराउने प्रस्ताव राखेको सिटिचि योगेश भट्टराईले बताए ।

एमाले खसअर्थ पुरखपाठ रघुजी पन्त (काठमाडौं),
एकनाथ हकाल (गोर्खा) र पिछलबहादुर श्रेष्ठ (बाजुरा)
लाई पठाएको छ। शाही रणधलकोडको क्षेत्रको समेत
प्रतिनिधित्व गर्छन्। त्यसैगरी खसअर्थ महिलासमाज
कोषका जवानी पोखरेल (दाङ), सतिता सुवाल (नवलपरासी),
शोभा कवामी (बर्दिया), विजुन रायमाझी (अर्घाखाँची),
निर्मला कोइराला (सिन्धुली), सम्झना थपलिया (सिराहा),
दीपा शर्मा (दैलेख) र मुनीता बराल (भक्तपुर) लाई
चयन भएको छ। आदिवासी जनजाति पुरस्कार देवीप्रकाश
भट्टचनको (बागलुङ), हेमराज राई (भोजपुर), कलमरा राई (काठमाडौं),
सुनिल राई (सुनसरी) र सुनिल राई (सुनसरी) लाई चयन

छेतोट भएका छन् । आदिवासी जनजाति महिलाताफ
नैनकला थापामगर (रूपन्देही), सूर्यकुमारी श्रेष्ठ (दैलेख)
उर्मिला थेवे (ताप्लेजुङ), ईश्वरी घर्ती (रोल्पा), रणकुमारी
बलम्पाकी मगर (सिन्धुली), शान्ति श्रेष्ठ (काठमाडौं)
सरस्वती सुब्बा (सर्लाही) को नाम एमालेले पठाएको छ ।

थारू महिलाफक्त आस्मातमारी चौधरी (दाइ) र शांति चौधरी (वर्दिया), दलित पुष्यफक्त ईश्वरबहादुर रिजाल विक्रम (दोलखा), प्रभु हजारा दुसाध (पसां) र चन्द्रबहादुर विश्वकर्मा (प्रभु पश्चिम) चयन भएका छन् भने दलित महिलाफक्त संझपारी गाना बग्राइली (मधेरी) र हडमयायाया विश्वकर्मा (भापा) छानिएका छन्। कोसेरी पुष्यफक्त गंगासाइद यादव (निरहवा) र अमृतलाल राजवंशी (भापा) मधेसी महिलाभा बिना देवी (रौतहट), अमतादेवी अग्रहरी (काफलवस्तु) र प्रतीक्षा निवारिया मुब्धिया (अनुया) को नाम एमालेले पठाएको छ। मुस्लिमतर्फ सराज अहमद फाफकी (काफलवस्तु) छानिए भएका छन्।

एमाले समानुपातिकतर्फे नवप्रवेशी, नेताका नातेदार र विवादास्पद छुट्टिका व्यक्तिलाई समेटेपछि पार्टी पंक्तिमा असन्तुष्टि देखिएका छे। बन्दसूची बनाउने बेतेमा उनीहरू प्रार्थमिकतया प्रेरक हुन सक्छन्। एमाले समानुपातिकता सांसद बन्नेमा परिवार दलका अध्यक्ष एकनाथ हुकाल ननप्रेषी द्वितीयश्रेणी भट्टरनु, अमृता उप्रेतीसहितकाका छन्। हुकाल दक्षिण कोरियाको विवादास्पद युनिफिकेसन चर्चको नामले चिनिने 'द फोर्लमी फेडरेशन फर वर्ल्ड पिपल' एन्ड युनिफिकेसन'संग सम्बद्ध छन्। एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री हुँदा युनिफिकेसन चर्चको काठमाडौँमा आयोजना गरेको कार्यक्रम विवादमा परेको थियो। आदिवासी जनजाति सूचीमा रहेका भट्टरनु प्रमुख दलका सञ्चालक हुन्। उनी ०७४ मा कांग्रेसको

समानुपातिक सूचीमा थिए । समानुपातिकतर्फ निर्वाचित भएकी अग्रहरी बन्दसूची पेस गर्ने एक दिनअघि मात्रै जसपाबाट प्रवेश गरेकी हुन् ।

एमाले सचिव भट्टराईले विभिन्न दलबाट आउनेलाई यसअघिको प्रतिक्रिवाअनुसार नै छनोट गरिएको बताए।
‘उहाँ (ढकाल) को पार्टीले एमालेलाई प्रत्यक्षमा सहयोग नभए
र समानुपातिकमा उहाँलाई राख्ने पूर्वसहमति थियो,
भट्टराईले भने, ‘उहाँका लागि पनि एमालेको हद्दीप लाग्छ,
एमालेसँगै बस्नुहुन्छ।’ पहिलो र दोस्रो सिध्दान्तसभामा
सांसद रहेका ढकाल २०१४ निर्वाचनमा पनि एमालेको
समानुपातिक सूचीमा थिए।

खसआवतर्फ महिलाको पहिलो नख्खा मेनका पोखरेल र आदिवासी जनजाति महिलातर्फ पहिलो नख्खा नैकनका थापाको नाम छ। मेनका महाशयविश्व शंकर पोखरेलकी बहिनी हुन् भने नैकनका उपाध्यक्ष रामबहादुर थापाकी पत्नी हुन्। नेताहरूले भने मेनकाको नामो समय विचार्य राजनीतिपछि पार्टी राजनीतिमा आएको र थापा पनि राजनीतिमा सक्रिय रहेको बताउनु गरेका छन्। प्रश्न १ मा समानुपातिकबाट निरा खनाल आचार्य निर्वाचित भएकी छन्। उनी एसालेका पूर्वसंचल तथा सुनसरी-२ बाट निर्वाचित सांसद भीम आचार्यकी पत्नी हुन्।

नेताका परिवारका सदस्यलाई समानुपातिकमा छुट गरिएकामा कार्यकर्ता पक्षमा असन्तुष्टि देखिएको छ । एमालेको जनवर्गीय संगठन प्रेस चौतारीका अध्यक्ष गणेश बस्नेतले फेसबुकमा 'जनसंगठनको साभ्ना अभियान- समानुपातिकमा आफन्त राख्ने नेतालाई बहिष्कारसहित फेरि कुनै पदमा आउन नदिने गरी पहिचान' भनेर आक्रोश पोखेका छन् ।

आफ्नालाई च्याप्न खोज्दा कांग्रेसमा विवाद

काठमाडौं (कास)- कांग्रेसले समानुपातिककर्तृ प्राप्त गरेको प्रतिनिधिसभाका ३२ र प्रदेशसभाका १ सय १२ सिटका लागि बन्दसूचीबाट नाम छनोट गरी निर्वाचन आयोगमा पठाएको छ । विभिन्न समूहअनुसारका नाम छन गरी क्रममा नेताहरूले आफ्नालाई च्याप्न खोज्दा विवाद बढेपछि कांग्रेसले हिलो गरी आयोगमा नाम बक्साएको थियो ।

कानून अनुसार सातदार समावेशी
समूहबाट सुनिश्चित गर्नुपर्ने महिलाले
प्रतिनिधित्वका विषयमा खासै विवाद नभएको
पनि प्रतिनिधिसभामा पठाउनुपर्ने तीन जना
पुरुष छनोटमा नेताहरुबीच विवाद भएको
थियो। सांसदपक्षलाई कति कार्यालयमा वसेको
केन्द्रीय कार्यसम्पादन समितिको बैठकले नाम
छनोटमा सहमत गरी जुटाउन नसकेको भन्दै
प्रकारागीराली जम्मा लगाएको थियो।
त्यसपछि बालुवाटारमा वसेको पदाधिकारी
बैठकमा पनि प्रतिनिधिसभामा ३२ मध्ये
पुरुषले पाउने तीन सिटमा कब्जासलाई
पाउँछन् भन्ने विवाद मिल्न सकेन। विवादले
बीच सहभाग्यमनी जीवन परियार, प्रवक्ता
प्रकाशशरण महतर र नेता विमलेन्द्र निधि
समा आयोगमा पठाइएको छ।

कांग्रेस सभापति तथा प्रधानमन्त्री
शेखवहादुर देउवाले यसअघि मृत, निधि र
गोपालमान श्रेष्ठको नाम पठाउन खोजेका
थिए। श्रेष्ठ बन्दसूचीमा आदिवासी जनजाति
समूहको एक नम्बरमा थिए। परियारायन
संस्थापनइतर खेपामा रहेकोले पनि देउवाको
प्रार्थनिकतामा श्रेष्ठ थिए। तत्कालीन राजा
जान्नेदर शाहको प्रत्यक्ष शासनकालमा शाही
आयोगले देउवालाई थुनामा राखेका बेला
नेपाली कांग्रेस (प्रजातान्त्रिक) को कार्यवाहक

वनेर पार्टी चलाएका श्रेष्ठप्रति देउवाको विशेष
लगाव पनि रहँदै आएको छ । तर, पार्टीभित्रै
तीव्र दबाव परेपछि, परियारको भाग्य खुलेको
हो । कांग्रेसबाट प्रत्यक्षतर्फ प्रतिनिधिसभा र
प्रदेशसभा कतै पनि टिकट नपाएको दलित
समुदायलाई समानुपातिकमा पनि उपेक्षा गर्न
खोजिएको भन्दै विरोध भइरहेको थियो ।

प्रत्यक्षतर्फ प्रतिनिधित्वविहीन रहेको मुस्लिम सुमदायलाई पनि कांग्रेसले न्याय गर्न सकेन। सहमहामन्त्री फरमुल्लाह मन्सुरलाई वञ्चित गर्दै कांग्रेसले पुरस्तर्फ पाउने अन्य दुई जनामा महत र निधिको नाम पठाएको छ। महत खसआर्यवाद र निधि मधेसी समूहबाट बन्दसूचीको एक नम्बरमा थिए। मन्सुर मुस्लिम समूहको एक नम्बरमा थिए।

प्रत्यक्षतर्फ एक जना मात्र महिला निर्वाचित भएकाले संघीय संसद्मा ३३ प्रतिशत पुर्‍याउनु काँग्रेसले समानुपातिकबाट पाएको ३२ मध्ये २९ सिटमा महिला पठाउनुपरेको थियो। पुरुषले पाउने तीन सिटका लागि आधा दर्जन केन्द्रीय नेताबीच कडा टक्कर परेको थियो।

केन्द्रीय हौसियतमा भएकादीछ तल्लो तलको
दिलत तेलारुलाई पटक-पटक आफुसन्त
मात्रै बाँचेने तर त्यथारमा उपेक्षा गर्ने प्रवृत्ति
समानुपातिकताको मत छटान्न सहयोग
पुर्‍याएको भन्दै आलोचना बढेछिँद देउडा
परियारको मन नकोटान सहमत भएका हुन्
देउडालाई दबाव दिनेमा दिलत तेलारु
थिएनन्, पाटीको संस्थापनद्वर खेम
एकटिका भएरको थियो भने संस्थापन पक्षकै
कतिपय तेलाले पनि साथ दिएका
‘आफुनै समूहका तेलारुबाट समेत दबाव
पर्रेछिँद, सभापतिले मनर्‍याथिँद बदल्नुभएको
हो’ संस्थापनपक्षीय एक तेलाले भने, ‘अर्को
मूस्लम समूहमाथि भने न्याय हुन सकेन’

भन्ने आम बुझाइ छ ।

काँग्रेसले मुस्लिम समुदायबाट रोहतह-२ मा फिरदोस आलम एक जनालाई मात्रै उम्मेदवार बनाएको थियो । उनी पराजित भए । समानुपातिकबाट मन्सूर पनि वञ्चित भएसँगै संसदमा मुस्लिम पुरुष नेताको प्रतिनिधित्व शून्य भएको छ । अब मुस्लिम समुदायको प्रतिनिधित्व महिलाबाट निर्वाचित हुने जावेदा खातुनले गर्नेछिन् ।

कांग्रेस नेताहरूले महिलाको नाम छनोटमा पनि श्रीमती, आफन्त र बफादारलाई रोजेका छन् । प्रधानमन्त्री-पत्नी अरजु राणादेखि गृहमन्त्री-पत्नी मञ्जु खाँणसम्मले समानुपातिककाट सांसद चुनिन अवसर पाएका छन् । अरजु कैलाली-५ मा प्रत्यक्षबाट चुनाव लडेन तयारीमा थिइन् तर राजनीतिमा उच्च महत्वाकांक्षा राख्दै आएकी छनले बातावरण प्रतिकूल देखेपछि, जोखिम लिन चाहनन् ।

सर्कारका काममा हस्तक्षेपकारी भूमिका निभए गरेर आलोचित वनेकी उनी दोस्रो पटक सन्मानपातिकाबाट सांसद भएकी हुन् । ०७० को निर्वाचनमा पनि उनी सन्मानपातिकजस्तै सांसद भएकी थिइन् । मञ्जु खाँण विद्यार्थीकालदेखि नै राजनीतिमा होमिएकी भए पनि उनी सन्मानपातिक पंथका गृहमन्त्री वलाकृष्ण खाँणको प्रभावमा परेकी हुन् । स्थानीय तह निर्वाचनमा भाइलाई मेयर र प्रतिनिधिसभाको प्रार्थयिकता सुचीमा श्रीमतीको नाम राख्ने भनेर आलोचना खेपेका खाँण रूपरेष्टी-३ मा रामपाका खेपेका बोहरासँग फरक भएका थिए । स्वभासँगै पृथेवाट महत्तलाई छोटो गरिँदा सोही समूहको महािलाबाट भने द जना सांसद बन्ने भएका छन् ।

त्रिवि आयोग...

निर्वाचन आचरसंहिताका कारण यसअघि नियुक्ति रोकिएको सहकुलपति तथा शिक्षामन्त्री पौडेलको सचिवालयले जनाएको छ । निर्वाचन परिणाम आइसकेकाले प्रधानमन्त्रीसँग सल्लाह गरेर योग्य ३ जनाको नाम सिफारिस गरिने तयारी रहेको सचिवालयको भनाइ छ ।

स्रोतका अनुसार अध्यक्षका लागि सेवा आयोगका सदस्य हेमराज ढकाल, नेपाल प्राथमिक संघका अध्यक्ष रमेशकुमार जोशी, खुला विश्वविद्यालयका पदपूर्ति समितिका पूर्वअध्यक्ष राजकुमार पोखरेल, रिक्तारका पूर्वनिर्देशक रामेश्वर अधिकारी, प्राथमिकहरू वासुदेव धर्मिर, रामप्रसाद ज्ञवाली, महानन्द चालिसे, शंकर खनाल, दण्डपाणि अधिकारी,

हेमराज पन्त, रामप्रसाद खतिवडा लगायतले आवेदन दिएका छन् । सेवा आयोगमा पौडेलअधिका लगातार दुई अध्यक्ष र सदस्य खुल्ला प्रतिस्पर्धाको परीक्षामा भएको अनियमिततामा मुद्धाएका थिए ।

अखिलाय रतुयांग अरुसंधान आयोर व विशवैद्यालय
अनुदान आयोगको छानविन तथा कारवाहीमा परेका
सिमा आयोगका पूर्वसदस्य केदारनाथ खम्वेली समेत अखिल
वन्न देखास्त दिएका छन् । काँग्रेस निकट भाषायाकहस्त
सिमाको पक्षमा लविइड गारिरेको झोलत जनाएको छ ।
सर्वे आयोगका तत्कालीन अध्यक्ष इन्द्रचन्द्र देमाश्री
पनि अनियमितताको आरोप लागेको थियो । त्यसपछि
नियुक्त अध्यक्ष चैत्यप्रसाद शर्मा, सदस्य जित्नापराज
पोखरेल र शशाङ्कसि प्रमुख परशुराम कोइरालासहित १०
जनाविरुद्ध विशेष अदालतमा मुद्दा दायर गरेको थियो ।

शर्मा र पोखरेलले विशेष अदातलबाट सफाई पाएका थिए । पदाधिकारी अनियमिततामा संलग्न रहेको आरोप लादै आएका कारण आयोगको विश्वसनीयतामा प्रश्न उठ्ने गरेको छ ।

विश्वविद्यालयहरूमाथि नियमन गर्ने विश्वविद्यालय अनुदान आयोग पनि मंसिर पहिलो सातादेखि अध्यक्षविहीन छ । अध्यक्ष भीमप्रसाद सुवेदीको चारवर्षे कार्यकाल पूरा भएपछि आयोग नेतृत्वविहीन भएको हो । अध्यक्ष नहुँदा अनुदान आयोगको नियमित बैठककागयत कामकाज प्रभावित बनेको त्यहाँका कर्मचारीहरूले बताए ।

अनुदान आयोगमा पनि शिक्षामन्त्रीको अध्यक्षतामा प्रधानमन्त्रीले गठन गर्ने सिफारिस समितिका आधारमा अध्यक्ष नियुक्ति गर्ने व्यवस्था छ । अनुदान आयोगको अध्यक्ष चयनका लागि सिफारिस समिति नै गठन हुने

सकेको छैन। जनकपुरस्थित राजपञ्जिक जनक विश्वविद्यालयमा शिष्याभन्नी र प्रधानमन्त्रीले चासो नदिएर उनापकपति नियुक्ति हुन नसकेको विश्वविद्यालयले जनाएको छ। त्यहाँ उपकलपति चयनका लागि सिफारिस समितिसमेत गठन नभएको शिष्या मन्त्रालयले संकेतको छ।

प्राञ्चल विश्वविद्यालयमा स्वास्थ्य सेवाको दिन पद भदौदेखि खाली छ। नियुक्ति प्रक्रिया अघि नगड्दा डिप्टी कार्यालयको दैनिक प्रशासनिक काम प्रभावित भएको कर्मचारीको गुनासो छ। नेपाल खुला विश्वविद्यालयमा अर्घ्यदक्ष शिष्याभन्नी पौडेलले तीव्रता सकारामा दिन नियुक्ति गर्न सकेको छैनन्। विश्वविद्यालयभित्रको आन्तरिक किलोको कारण नियुक्ति रोकिएको पदधिकारीको गुनासो छ। खुला विश्वविद्यालयको पदभर्ती समिति पनि रूत छ।

शून्य विद्यार्थी...

[illegible]

कात्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक वा The Kathmandu Post को वार्षिक ग्राहक बनी आकर्षक पुरस्कारहरु जित्नुहोस् ।
हरेक महिनामा एक भाग्यशाली विजेताले जित्नेछन् Segway E100 र बम्परमा एकजनालाई KIA SONET

SCRATCH & GET
RS. 250-3400/-
CASHBACK INSTANTLY

थप जानकारीका लागि फोन:
एन.टि.सि.: 1660012222, 9851216800
एनसेल: 9801572222, 9801016851

SURE SHOT PRIZE
रु ५ लाखको दुर्घटना बीमा
तथा स्वास्थ्य बीमामा
रु. ७५०/- को छुट

उपत्यका भित्र: 9841166784 (शिशिर), 9851098944 (राम), 9841631473 (धिरेंद्र)
उपत्यका बाहिर: 9856030005 (विश्व, पोखरा), 9856025885 (राजेश, भरतपुर)
9858030677 (अशोक, नेपालगञ्ज), 9852028123 (अनुज, विराटनगर)

बिना नगरोँ, आजै कात्तिपुर र
The Kathmandu Post को वार्षिक ग्राहक बनौं

eSewa वा Fonepay को QR Code स्क्यान गरी त्सा वितरक वाहक
मार्फत अथवा ekantipur.com वा kathmandupost.com बाट पनि ग्राहक
शुल्कको मुक्तानी गर्न सक्नुहुनेछ ।
ग्राहक अवधि बाँकी रहेकाहरुले पनि समय बढाएर यस योजनामा सहभागी हुन पाउनुहुनेछ ।

Type SUB <Space> Your name
and Send to 34001

निर्वाचन प्रणाली र मन्त्री संख्या

शिमलाल देवकोटा

नेपालको संविधानका अधिकांश राम्रा पक्षमध्ये समानुपातिक सहभागितामूलक प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता एउटा हो । संविधानले महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारू, मुस्लिम, पिछडा वर्ग, अल्पसंख्यक, सीमान्तीयकृत, अपंगाता भएका व्यक्ति आदि आर्थिक-सामाजिक रूपले पछाडि परेका समुदाय तथा व्यक्तिकहरूलाई समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा राज्यका निकायहरूमा सहभागिता गराउनुपर्ने विषयलाई मौलिक हकका रूपमा समावेश गरेको छ । कार्यान्वयन पक्ष, विशेष गरी महिलाको समावेशिताको पाटो हेर्दा स्थिति उत्साहजनक नै छ । संसारभरिका व्यवस्थापिका संसदहरूको साफ्ना संगठन व्यवस्थापिका संघ (इन्टरपार्लियामेन्टरी यूनियन) का अनुसार, संसारभरिका संसद्मा महिलाको प्रतिनिधित्व औसत २९ प्रतिशत छ । भारत र चीनमा क्रमशः १५ प्रतिशत र २५ प्रतिशत छ । जापानमा १० प्रतिशत, कोरियामा १८ प्रतिशत र अमेरिकामा २८ प्रतिशत छ । जबकि नेपालमा ३४ प्रतिशत छ । नेपालको स्थानीय तहमा महिलाको प्रतिनिधित्व जापान, नर्वे, बेलायत, अस्ट्रेलिया लगायतका विकसित देशहरूभन्दा पनि राम्रो छ । जस्तो, जापानको स्थानीय तहमा महिलाको प्रतिनिधित्व १३ प्रतिशत र क्यानडाका २७ प्रतिशत छ भने नेपालमा ४१ प्रतिशत । समावेशिताका सबै पक्षको सुक्ष्म विश्लेषण गर्ने हो भने केही कमीकमजोरी त छर्, तर समग्रतामा निराश हुनुपर्ने स्थिति छैन ।

संविधानमा राम्रा पक्षहरू हुँदाहुँदै पनि निर्वाचन प्रणाली, संसद्, सांसद र मन्त्रिपरिषद्को संख्या आदि लगायतमा भने समस्या छ । निर्वाचनकै कुरा गर्दा, मिश्रित प्रणालीका कारण जतिमुकै लोकप्रिय राजनीतिक दललाई पनि बहुमत ल्याउन कठिन छ । यसमा सुधारका लागि समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्वको सवाललाई प्रत्यक्षमा समावेश गरेर समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली खारेज गरी प्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणालीमा जानुपर्छ । सांसदको संख्या पनि कटौती गर्नुपर्छ । प्रतिनिधिसभामा कुल सांसदसंख्या २०५ छ, जुन बौक्फलो भयो । २०५ सदस्यमध्ये १६५ प्रत्यक्ष जनताबाट चुनिएर आउने र बाँकी ११० समानुपातिक निर्वाचन विधिमार्फत निर्वाचित हुने संवैधानिक व्यवस्था छ । यसमा सुधारका लागि, प्रतिनिधिसभामा प्रत्यक्षतर्फ सांसदको संख्या १६५ मात्र बनाउने र समानुपातिकका ११० लाई धेरै खारेज गर्नुपर्छ । समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितताका लागि प्रणालिका १६५ मा ४० प्रतिशत छुट्याएर महिला-महिला, दलित-दलित, मुस्लिम-मुस्लिम आदि पछाडि परेका वर्ग र समुदायबीच मात्र प्रतिस्पर्धा गराउने विधिमा जानुपर्छ । यसरी प्रतिस्पर्धा गराउँदा रोटेसनका आधारमा निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण गर्ने विधि बसाल्नुपर्छ । यस्तै व्यवस्था प्रदेशमा समेत अपनाउन आवश्यक छ । सातवटा प्रदेशका प्रदेशसभा सदस्यको कुल संख्या ५४० छ । यीमध्ये ३३० जना प्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणाली र २२० जना समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीबाट छनोट हुन्छन् । प्रतिनिधिसभामा जस्तै प्रदेशका समानुपातिकतर्फको २२० सदस्यसंख्यालाई धेरै खारेज गरेर प्रत्यक्षबाट निर्वाचित हुने ३३० मात्र राख्ने र यीमध्ये ४० प्रतिशत समावेशिताका लागि अलग गरेर निर्वाचन क्षेत्र सुनिश्चित गरी पछाडि परेका र पारिएका वर्ग तथा समुदायहरूबीच मात्र रोटेसनका आधारमा प्रतिस्पर्धा गराउने विधि बनाउन जरुरी छ । यस विधिले सांसदको संख्या चुस्त पाउँछ, समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीमा रहेको खर्च पनि विवेकपूर्ण हुन्छ । सबभन्दा ठूलो कुरो, मुलुकमा राजनीतिक स्थायित्व अन्त्य छ । सांसद संख्यामा कटौतीले राज्यको ठूलो वित्तीय स्रोत र साधन बन्छ, मुलुकले पनि संघीय शासन व्यवस्था खर्चिलो र भर्चुकिलो भयो भन्ने दोषारोपणबाट मुक्ति पाउँछ ।

प्रत्यक्ष निर्वाचन प्रणाली धेरै खर्चिलो भयो भन्ने गुनासाहरू छन् । यसमा सुधारका लागि धेरै उपाय अवलम्बन गर्न सकिन्छ । जस्तो, फेसबुक लगायतका सामाजिक सञ्जालबाट गरिने विज्ञापन धेरै रोकन सकिन्छ । यो जरुरी पनि छ किनकि यसमा गरिएको खर्च धेरै विवेकपूर्ण गरेको छ । चुनावी प्रचारप्रसारका लागि प्रयोग गरिने चारपांग्रे सवारीसाधनमा नियन्त्रण गर्न सकिन्छ । फेरि, खर्च गरेर मात्र चुनाव जिताँदैन भन्ने सदर्थन धारान लगायतका स्थानीय तहको चुनाव एवं हालैको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको चुनावले

समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितताका लागि प्रत्यक्षका १६५ मा ४० प्रतिशत छुट्याएर महिला-महिला, दलित-दलित, मुस्लिम-मुस्लिम आदि पछाडि परेका वर्ग र समुदायबीच मात्र प्रतिस्पर्धा गराउने विधिमा जानुपर्छ ।

पनि दिएको छ । पैसावाला केयौं उद्योगी-व्यापारी, ठेकेदार लगायत चुनावमा पराजित भएका छन् । पैसा हुने र सत्तामा बस्नेले मात्र चुनाव जित्ने भए गृहमन्त्री बालकृष्ण खोरा र मन्त्री उमेश श्रेष्ठ पराजित हुने थिएनन् होला । पक्का भूसा, उमाकान्त चौधरी, जीवनराम श्रेष्ठ लगायतका मन्त्रीहरूले पनि हातै थिएनन् ।

नेपालको संघीयता कार्याजम्मेवारीमा विकर्षित छ । साविक एकात्मक व्यवस्थाको नेपाल सरकारले गर्ने शिक्षा, स्वास्थ्य, सडक, खानेपानी आदि सम्बन्धी कामहरूमा आधाभन्दा बढी प्रदेश र स्थानीय तहमा गएका छन् । कार्याजम्मेवारी तल सरेको छ । कार्याजम्मेवारी अनुसारको वित्तीय स्रोतसाधन, कर्मचारी, संस्थागत संरचना आदि चाहिन्छन् । कामको भार तल सरेपछि सिंहदरबारमा धेरै मन्त्रालय/विभाग, कर्मचारीहरू आदि चाहिँदैनन् । धेरै भए पुग्छ । अनावश्यक बोफ राख्न हुँदैन । खारेज गरिनुपर्छ । यस स्थितिमा केन्द्रमा १५ भन्दा बढी मन्त्रालय आवश्यक पर्दैन भन्नेजस्ता सुझाव प्रशासन सुधार लगायतका आयोग तथा निकायहरूले दिएका छन् । तर सिंहदरबारमा अहिले पनि करिब ५ दर्जन विभाग छन्, जसमध्ये आधाभन्दा बढी कामविहीन छन् । मन्त्रालयमा महाशाखा भएपछि त्यही प्रकृतिको काम गर्न विभागको जरुरी हुन्न । अब बने सरकारको केन्द्रमा मन्त्रालय/विभाग चुस्त बनाउनुपर्छ गम्भीरतापूर्वक ध्यान जान जरुरी छ ।

सरकारले गर्नेपर्ने अर्को महत्त्वपूर्ण सुधार हो– प्रदेशमा मन्त्री संख्याको कटौती । संविधानले प्रदेशमा मन्त्रीको संख्या प्रदेश सभाको २० प्रतिशत हुने उल्लेख गरेको छ । यस व्यवस्था अनुसार वाम्मती प्रदेशले २२, मधेश प्रदेशले २१, प्रदेश १ ले १९ जनासम्म मन्त्री बनाउन पाउँछन् । लुम्बिनी प्रदेशले १७ र ४० सदस्यीय प्रदेशसभा भएको कर्णाली प्रदेशले ८ जनासम्म मन्त्री बनाउन पाउँछन् । संविधानले प्रधानमन्त्रीसहित केन्द्रमा मन्त्रीको संख्या २५ जना हुने उल्लेख गरेको छ । कार्याजम्मेवारी प्रदेश र स्थानीय तहमा फरेसँगै केन्द्रमा मन्त्रालय-मन्त्रीको संख्या बढी भयो भने चोतफी आवाज उठेको छ । केन्द्रमा अहिले मन्त्रालको संख्या २२ छ । केन्द्रकै हाराहारी प्रदेशमा मन्त्रीको संख्या (वाम्मती प्रदेश) बनाउने जुन छुट संविधानले दिएको छ, यो गलत छ, संविधान

लेखनमा ध्यान दिइएन भन्ने आमबुझाइ छ । संघीयता नेपालका लागि नयाँ प्रयोग हो । संघीयताप्रति मानिसहरू अझै पनि विश्वस्त हुन सकिरहेका छैनन् । बढी मन्त्रालय, मन्त्रीको प्रवधानका कारण जनताको त्याग र तपस्याबाट निर्मित संविधानमै प्रश्नचिह्न लाने स्थिति पैदा भएकाले प्रदेशमा मन्त्रीको संख्या प्रदेशसभाको १० प्रतिशतमा सीमित गर्नुपर्छ भन्ने आवाज जनस्तरमा उठेको छ । राष्ट्रिय सभाको संसदीय विशेष समितिले पनि न्यूनतम ५ जनामा नघट्ने गरी मन्त्री संख्या १० प्रतिशतमा सीमित गर्न सिफारिस गरेको छ । केन्द्रमा पनि मन्त्रालयको संख्या १५ मात्रै हुनुपर्ने समितिको सिफारिस छ । तर यसलाई कार्यान्वयन तहमा लम्न संविधान संशोधन जरुरी छ । संविधान संशोधनका लागि राजनीतिक दलहरूबीच ऐक्यबद्धता आवश्यक छ । माओवादी केन्द्रले आफ्नो चुनावी घोषणापत्रमा प्रदेशमा मन्त्रीको संख्या प्रदेशसभाको १५ प्रतिशत बनाउने उल्लेख गरेको छ । अन्य राजनीतिक दलले स्पष्ट रूपमा नलेखे पनि प्रशासन संयन्त्र चुस्त बनाइनेछ भन्ने लगायतका विषयहरू समावेश गरेका छन् । यो हेर्दा राजनीतिक दलहरू प्रदेशमा मन्त्रीको संख्या चुस्त हुनुपर्नेमा सैद्धान्तिक रूपमा सहमत देखिन्छन् ।

भारतको संविधानको धारा २२९(ए-५) मा दिल्लीसहित केन्द्रशासित प्रदेशमा मन्त्रीको संख्या प्रदेश सभाको १० प्रतिशत हुने उल्लेख छ । जस्तो– दिल्लीको सांसदसंख्या ७० छ । ३ करोड २० लाख जनसंख्या भएको दिल्लीमा मुख्यमन्त्रीसहित मन्त्रीको संख्या ७ मात्रै छ । नेपालको जनसंख्या दिल्लीको भन्दा पनि कम छ । अब हामीले दार्याबायाँ नसोचीकन १० प्रतिशतको सीमा तोकिन पहल गर्नुपर्छ ।

संघीय शासन व्यवस्थाको साँच्चिकै संस्थागत विकास र सुधार चाहने हो भने हामीले पनि प्रदेशमा हुने मन्त्रीको संख्यालाई पुनर्बिचार गर्नुपर्छ । भारकै कुरा गर्ने हो भने केन्द्रशासित बाहेकका प्रदेश (राज्य) मा मन्त्रीको संख्या मुख्यमन्त्रीसहित प्रदेशसभाको १५ प्रतिशतभन्दा बढी हुन नहुने व्यवस्था भारतको संविधानको धारा १६४ मा छ । हामीकहाँ त प्रदेश भर्खर जन्मेका छन् । एकाधबाहेकका प्रदेशको आन्तरिक आयले प्रशासकिक खर्च पनि धान्न सक्ने अवस्था छैन । संविधानले अधिकतम २० प्रतिशत भनेको छ । यस्तै अवस्था फेरि पनि नदोहोरिएला भन्न सकिँदैन । त्यसैले सबभन्दा उत्तम उपाय भनेको संविधानमा नै सुधार हो । यसमा राजनीतिक दलहरूले गम्भीर भएर सोच्न आवश्यक छ । स्वित्जरल्यान्डको संविधानको धारा १५५ मा संघीय मन्त्रिपरिषद्को संख्या ७ भन्दा बढी हुन नहुने उल्लेख छ । स्वित्जरल्यान्डमा चान्सलर (सरकारप्रमुख) सहित ७ जनाले सिंगो शासन व्यवस्था चलाउन सम्भव छ भने हामीकहाँ प्रदेशमा १० प्रतिशतको सीमा राख्न हिचकिचाउनु जरुरी छैन ।

अशोक शेरचन

केही वर्षयता नेपाली अर्थव्यवस्थाले तरलता अभावको चरम समस्या बेहोरिरहेको छ । कहिले सरकारको कार्यक्षमता, कहिले विप्रेषण आप्रवाहमा कमी, कहिले बैंकहरूको अन्धाधुन् लागनी र कहिले कोभिड-१९ लाई यसको कारकका रूपमा व्याख्या गर्दै हामी पन्छिने गरेका छौं । अल्पकालीन समस्या ठानेर हामीले यसलाई खासै गहन रूपमा लिएका छैनौं । तर यो दीर्घगोचका रूपमा अर्थव्यवस्थाका लागि महँगो सावित हुँदै गएको छ । नीतिनिष्ठातहरूले अल्पकालीन दबाइहरूको परीक्षण गर्दै ढुक्क हुन खोज्दा दीर्घगोचले अर्थव्यवस्थालाई कोमामा पुर्‍याउने सम्भावना बढेको छ । अर्थशास्त्री र विश्लेषकहरूले विश्वकै अर्थतन्त्र मन्दीमा रहेन अन्तमान गरिरहेदा हामी पनि त्यसबाट अछुतो रहन सक्दैनौं । किनकि हाम्रो अर्थतन्त्र परिमरिर्छ । अनिनीति अवसर पाउँदा पनि हामीले त्यसको उचित प्रयोग गर्न नजान्दा आत्मनिर्भर बन्न सकेनौं । व्यापारघाटाको तथ्यांक पनि कहालीलाग्दो छ । अन्तर्राष्ट्रिय बजारको मूल्यवृद्धि, महँगिँदै गएको ढुवानी खर्च, इन्धनजन्य वस्तुहरूमा देखिएको आगेह-अवरोह, भूराजनीतिक खिचातानी र वातावरणीय प्रतिकूलताका कारण विश्वसँगै हामीले पनि मन्दीको (महा)संकट बेहोर्नुपर्ने देखिएको छ ।

व्यापार (असन्तुलन)

पाँच वर्षकै अवधिमा देशको व्यापार असन्तुलन निकै ठूलो भइसकेको छ । आयातित व्यापारको स्वरूप निकै डरलाग्दो छ । पाँच वर्षकै अन्तरालमा आयातमा करिब ७ खर्ब रुपैयाँ बराबरको बढोतरी भनेको पक्कै पनि चिन्ताको विषय हो । निर्यातमा खासै बढोतरी नभएका कारण व्यापार घाटाले अकल्पनीय फड्को मारेको छ, देशकै बजेटलाई पनि उछिर्नेको छ । चाल आर्थिक वर्षका चार महिनाको मात्रै तथ्यांकले पनि त्यस्तै देखाउँछ । गत आर्थिक वर्षहरूका तुलनामा आयात र निर्यात दुवै घटेको छ । आयात र १८ प्रतिशतले घट्टाट्टा निर्यात ३३ प्रतिशतले घटेको छ । सरकारले केही सामग्रीको प्रतिवन्ध गरेका कारण आयात घट्यो, निर्यात घट्नुपर्ने त कुनै कारण छैन । आयात प्रतिवन्ध लगाएका बेला भएर आत्मनिर्भरताको परिणाम देखिनुपर्ने हैन र ? आत्मनिर्भरताका कथा कथेर नयाकने नेता र नीतिनिर्माताहरूले

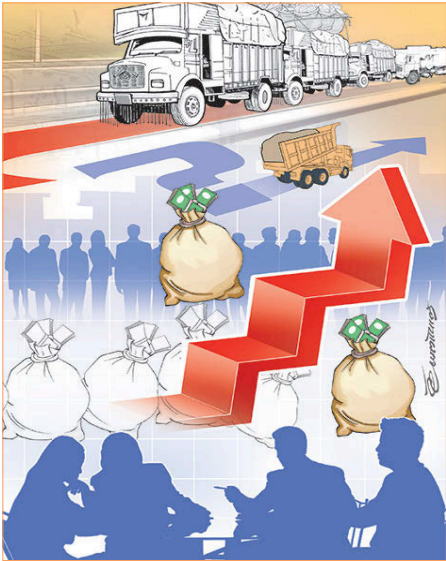
देशको वर्तमान सूचकांकप्रति लज्जाबोध गरे हुने । किनकि देश टाट पल्टेको घोषणा गर्नुपर्ने हो कि भन्नेसम्मको बास गमाइँछ । विदेशी मुद्राको सञ्चयमा छोटो अवधिभै भएको क्षयीकरणले त्यही त्रासलाई बल पुर्‍याइरहयो । १२ महिनासम्मको वस्तु तथा सेवाको आयात धान्ने विदेशी मुद्रा वोकेर बसेका हामी छोटो अवधिभै ६ महिनामा भर्‍यो । जुन गतिमा आयातको चढाव, निर्यातको कट्टावा चाल, विदेशी मुद्रा सञ्चितिको अयोगाति र व्यापार घाटाको खाडल बढ्दै गएको छ, त्यो भविष्यका लागि शुभ संकेत पक्कै होइन ।

आयात नियन्त्रण गर्नुपर्ने, निर्यात र विदेशी मुद्राको सञ्चित बढाउनुपर्ने र व्यापारघाटा घटाउनुपर्ने चुनौती छ । अहिलेकै अवस्थामा निर्यातमा नाटकीय बढोत्तरीको सम्भावना छैन । आयातमा कम आवश्यकताका वस्तुको पहिचान गरी थप नियन्त्रण आवश्यक देखिन्छ, जसका कारण आयात, व्यापार घाटा एवं विदेशी मुद्रा सञ्चितिमा तुरुन्तै सकारात्मक असर देख्न सकिन्छ । तर यो स्थायी समाधान पक्कै होइन, खुला बजारको परिकल्पनाभिन्न पनि पर्दैन । तर खुला बजारका परिकल्पनाकारहरूले नै अहिले आफ्नो अनुकूलतामा नियन्त्रणमुखी अर्थव्यवस्थालाई प्रथय दिन खोजिरहेका छन् । त्यसो हो भने हामीले पनि कतिपय वस्तु तथा सेवाको आयात नियन्त्रण गर्नु जरुरी हुन्छ ।

व्याजदर

व्याजदरको उतारचढावले अर्थव्यवस्थामा निकै ठूलो प्रभाव पार्छ भन्ने बुझ्न सेयर बजारको आगेह-अवरोह मात्र हेरे पुग्छ । हुन त सेयर बजारलाई जुवाघर पनि भन्ने गरिन्छ तर व्याजदरको उतारचढावले यसलाई प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने गर्छ, पारिरहेको छ । पाँच वर्षयताको तथ्यांक मात्र हेर्दा पनि यो महसुस गर्न सकिन्छ । आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा नेप्से इन्डेक्स १३६२ हुँदा बैकको औसत व्याजदर र बेसेरट क्रमशः १०.११ र ८.५० प्रतिशत थिए । तर लगत्तै आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा इन्डेक्स २८६२ पुग्यो । उक्त समयमा बैकको औसत व्याजदर र बेसेरट फरेर क्रमशः ८.४३ र ६.८६ प्रतिशत थिए । गत वर्षको अन्त्यमा नेप्से इन्डेक्स २००९ मा फर्दा माथिका दुवै दर बेहोर ११.६२ र ९.४४ प्रतिशत पुगे । अझै बढ्ने क्रममै छन् । यसले बजार करिब १५०० को वरिपरि फर्न सक्छ भन्ने ह्नागत संकेतको छ ।

भान्सा निकै महँगोपछि गोरखा आरम सर्वसाधारणको छ । हुन पनि खाद्य र गैरखाद्यवस्तुको मूल्य अघिल्लो वर्षका तुलनामा दुई गुणाभन्दा बढीले बढिसकेको छ । व्याजदरमा आएको परिवर्तनले अर्थव्यवस्थाका सम्पूर्ण अंगलाई प्रभावित पार्छ, नै । व्याजदर

बढ्नुको मख्य कारण तरलता अभाव रहेको सत्य लुकाइराख्नु पर्दैन । केही समयदेखि घरजग्गा कारोबारमा पनि मन्दी छाएको छ । सरकारी नीतिकै कारण जग्गाको किताकाट रोकका रहेकाले बेचखिनमा कमी आएको छ, जसबाट तरलता बढ्छ कि भन्ने भ्रम तोडिइसकेको छ ।

रैमट्यान्स

कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जीडीपी) को ३० प्रतिशत बराबरको रैमट्यान्स आप्रवाह, निर्यात र निक्षेप संकलन पनि बढेकै देखिन्छ । तर तरलता र विदेशी मुद्रा सञ्चितिमा कुनै सुधार देखिँदैन । भनिन्छ, नेपालीहरूले विदेशको कमाइको ठूलो हिस्सा अनौपचारिक माध्यमबाट पठाउँछन् । स्वाभाविक पनि हो, किनकि विनिमय दर बढी पाइन्छ, सेवा सहज हुन्छ र कागजातको पनि कम्भट हुँदैन । यो गैरकानुनी हो तर पनि यसमा पूर्ण रूपमा रोक लगाउन कुनै देशले सकेको छैन । यति हुदाँहुँदै पनि औपचारिक माध्यमबाट नेपाल भित्रिने रैमट्यान्स हरेक वर्ष बढेको छ । तर पनि यसले तरलता र विदेशी मुद्रा सञ्चितिलाई टेवा दिन सकिरहेको छैन ।

आयातका तुलनामा निर्यातको अंश धेरै सानो छ । त्यही निर्यातमा पनि आयातित वस्तुहरूमा केही विशेषता थपपाप गरी पठाइने वस्तुहरूको बाहुल्य छ । निर्यात रकम पाँच वर्षमा

मतदाताको मौन विद्रोह

मधु राई

यसपल्ट आम निर्वाचनमा प्रदेश १ मा ६० प्रतिशत मत खस्यो भने मोरङमा मात्र ६६ प्रतिशत । निर्वाचन आयोगका अनुसार, ७ लाख ३५ हजार ५२५ जना मतदाता रहेको मोरङमा २ लाख ४८ हजार ४७८ जनाले मतदान गरेनन् । यसबाट आम मतदातामा ‘आ, जसले जिते पनि खै के पो हुन्छ र’ भन्ने मनोभावको विकास हुँदै गएको देखिन्छ । मोरङमा जस्तै अन्य जिल्लामा पनि लाखौं मतदाताले मतदान बहेकवार गरेर यसपालि मौन विद्रोह गरेको पाइयो ।

अनेकौं द्विविधाबीच केही मतदाताले पुराना दलका खराबमध्येका कम खराबलाई मत दिए भने कतिपयले स्वतन्त्रलाई दिए । साविकका ‘जता मल्छु उतै ढुल्कु’ प्रवृत्तिका हुँदा खाने मतदाताहरूले आफ्नो अमूल्य मत क्षणिक लाभसँग साटे । कतिपयले राम्रालाई हैन हाम्रालाई मत दिए । स्थापित दलहरूले एक्ताएकै चुनावमा होमिने आँट नगरेकाले पनि बहुसंख्यक मतदाताहरू त्यति उत्साहित देखिएनन् । यसबीच दलीय राजनीतिबाट आजित बनेका मतदाताहरूलाई स्वतन्त्र उम्मेदवारहरूले आकर्षित मात्र गरेनन्, कतिपय ठाउँमा उनीहरू विजयीसमेत बने । यस अर्थमा कतिपय पुराना दलमा आस्था राख्ने मतदाताहरूले समेत युवा र स्वतन्त्रलाई रोजे । यस्तै, स्थानीय तह निर्वाचनमा काठमाडौं प्रमुखमा बालेन्द्र शाह, धरान प्रमुखमा हर्कराज साम्पाङ र धनगढी प्रमुखमा गोपाल हमाललाई सचेत मतदाताहरूले अमूल्य मत दिएर विजयी बनाएकाले पनि हालैको चुनावमा स्वतन्त्र उम्मेदवारहरूले बलियो उपस्थिति देखाएका छन् ।

धरानका मेयर हर्कराज साम्पाङले जन्तुमुखी शासनको अनुभूति दिलाउने प्रयास मात्र गरेका छैनन्, श्रम संस्कृतिको थालनी गरेर आफ्ना मतदाताहरूलाई विकासका सारथिसमेत बनाएका छन् । पटकपटक सत्ताको बागडोर सम्हाल्ने अवसर पाएका प्रमुख दलहरूका उम्मेदवारहरूले चुनावी घोषणापत्रमा गरेका प्रतिबद्धताहरू विर्सने गरेकाले यसपालि विशेष गरी युवा र सचेत मतदाताहरू नयाँ दलतर्फ आकर्षित भए । चुनावअघि दलका उम्मेदवारहरूले मतदाताहरूलाई ‘जनता जनार्दन’ भने पनि चुनाव जितेपछि जनताका पीरमार्का बुझ्नेभन्दा सत्ताकै जोडघटाउमा समय र ऊर्जा खर्च्ने गरेकाले पनि तीमध्ये धेरैजसोले अप्रत्याशित रूपमा हार बेहोरे ।

पछिल्लो समय दलहरूभित्र मौलाउँदै गएको अन्तर्घात लगायतका कारण बहुसंख्यक मतदातामा राजनीतिप्रति नै नैराश्य छाउँदै गएको छ । हुन पनि आस्था एकातिर मतदान अर्कोतिर गर्न बाध्य पार्ने दलहरूले मतदाताहरूलाई नै दिश्र्ममित बनाउँदै लगेका छन् । मतदाताहरूको अमूल्य मत नेता र नेतृत्वलाई भ्रम्याङ चढाउने साधन मात्र बन्दै आएको छ । मतदाताहरूको अमूल्य मत ‘खोला तपो लोरो बिस्यौं’ सरह भएको छ । यसरी पटकपटक अमूल्य मतलाई विजयी उम्मेदवारहरूले लोरोसरह व्यवहार गर्न थालेपछि पनि मतदाताहरू दलप्रति आजित भएका छन् ।

सिद्धान्तविनाको राजनीति गर्ने अधिकांश राजनीतिकर्मीको सत्तामोहकै कारण मतदाताको जनजीविका लगायत यावत् समस्या पाँधमा परिरहेकै

छन् । राजनीतिभित्र मौलाउँदै गएको परिवारवाद र नातावादले पनि कतिपयको राजनीतिक यात्रामै विराम लागेको इतिहासलाई वर्तमानका राजनीतिकर्मीहरूले विर्सदै गएका छन् । इतिहासबाट पाठ सिक्ने सञ्चिनेभन्दा पनि सोही गल्ती बारम्बार दोहोर्‍याउने दलहरू र तिनका कतिपय हेमिबेट भनिएका राजनीतिकर्मीहरूप्रति यसपालि सचेत मतदाताहरूले असन्तुष्टि व्यक्त गरे ।

अर्कोतिर, कतिपय ठाउँमा वदर मतले गर्दा पनि सदर मतको संख्या घट्यो । उदाहरणका लागि, अन्य जिल्लामा वदर मत ५ प्रतिशत रहेको निर्वाचन आयोगले जनाएको छ । मोरङमा भने वदर मत १.९५ प्रतिशत रह्यो । मोरङजस्तो सुसम जिल्लामा वदर मतको संख्या बढी हुनुका थुप्रै कारणमध्ये एउटा हो– मतपत्र चारवटा हुन् । शिक्षित मतदाताहरूले चारवटा मतपत्रमार्फत मतदान गरे पनि कतिपय निरक्षर तथा साक्षर मतदाताहरूले एउटै मतपत्रमा चारवटा चिह्न नमा स्वस्तिक छाप लगाए । कतिपय मतदाताले चारचारवटा मतपत्रमा स्वस्तिक छाप लगाउन फर्कौं मानेको पनि पाइयो ।

त्यसो त चुनावअघि उम्मेदवारहरूले आफ्नो पक्षमा माहोल बनाउन प्रचारप्रसार त गरे, अधिकांश उम्मेदवार र दलहरूले मतदानबारे अभिमुखीकरण कार्यक्रम विरले गरे । सरकारले दिने मतदाता शिक्षा पनि हरेक पटकजस्तै अपुग रह्यो । निरक्षर मतदाताहरू यसपालि पनि केमा भन्दा कसरी मतदान गर्ने भन्नेमै अलमलिए । अधिकांश मतदाताले प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा उम्मेदवारहरूलाई स्थानीय तहकालाई जस्तो प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्ष रूपमा चिनेका हुँदैनन् । यस्ता कारणले गर्दा पनि शिक्षित र सचेत मतदाताहरूसमेत मत किन र कसलाई दिने भन्नेबारे अलमलिए ।

यस्तै, पछिल्लो समय शिक्षित र सचेत मतदाताहरूले बौद्धिक र ऊर्जावान् युवा उम्मेदवार रोज्न थालेपछि दलका उम्मेदवारहरू बहिष्करणमा पर्दै गएका छन् । यसो हुनुको एउटा कारण ठूला दलहरूका शीर्षस्थ नेताहरूको बेलगाम बोलीसमेत हो । ठूला दलहरूका नेताहरूले मतदाताहरूको जनजीविकाबारे चिन्ता गर्नुभन्दा विपक्षीको उछिटो कारुण्यमै आफ्नो ऊर्जा र समय खर्चिए । शब्दकोशमै नभेटिनेजस्ता निकृष्ट शब्दहरूको प्रयोगमार्फत आफ्नो बौद्धिक दम्व्रता प्रदर्शन गर्ने मानौं तँछाड मछाड गरे । नेताहरूका यस्तो अहङ्कारले मतदाताहरू र शिक्षित मतदाताहरू परे बसे । बेलगाम बोलीलाई थपडी बजाएर हौस्याउने कार्यकर्ताहरूका कारण यस्ता नेताहरूको मनोबल बढ्दै गएको छ । राष्ट्रहित र मतदाताको जनजीविकाका कुराभन्दा पनि विपक्षीहरूको खेरो खन्ने प्रवृत्ति नेता-कार्यकर्ताहरूमा क्रागिण थालेपछि राजनीतिकर्मीहरूको ओरालो यात्रा सुरु हुन्छ नै । यसप्रति दलप्रतिहरू र तिनका कार्यकर्ताले सोचेको देखिँदैन ।

ठूला दलहरूका नेताका बेलगाम बोली र व्यवहारकै कारण सचेत र शिक्षित मतदाताहरू टाढिँदै गएको वास्तविकताबारे दलप्रतिहरू र कार्यकर्तागण चनाखो हुन जरुरी छ । चुनावैपिच्छे घोषणापत्रमार्फत गरिने प्रतिबद्धताहरू पूरा गर्न-गराउन कार्यकर्ताहरूले आफ्ना जनप्रतिनिधिहरूलाई घघघच्याउनुपर्छ । दलहरूले आफ्ना जनप्रतिनिधिहरूलाई आफूले गरेका विकास-निर्माणबारे सार्वजनिक सुनुवाइजस्ता कार्यक्रम गरेर मतदाताहरूको मनोभाव बुझ्न लगाउनुपर्छ । जनप्रतिनिधिहरूले पनि विभिन्न क्षेत्रमा अनुभव हासिल गरेका मतदाताहरूलाई विकास-निर्माणका काममा सहजीकरण गर्न-गराउन सारथि बनाउनुपर्छ । आफ्नो समाजको विकास-निर्माणमा सारथि बन्न पाए मतदाताहरू दलहरूबाट यति साढो विरक्त नहोला्न् ।

तरलता अभावले बैंकहरूलाई पनि उद्यमी-व्यवसायीहरूलाई जस्तै संकटको डिलमा पुर्‍याइदिएको छ । अस्तित्वरक्षाको यस संघर्षमा दुवै पक्षले जित्न अनिवार्य छ । कुनै एक पक्षको हारले मात्र पनि दुवैलाई अस्तित्वविहीन बनाइदिनेछ ।

(२०७४/७५ देखि २०७८/७९ सम्म) ८० अर्बबाट २ खर्ब रुपैयाँ पुग्दा आयात सोही समयमा १२ खर्बबाट १९ खर्ब रुपैयाँ पुगेको छ । तरलता संकुचनमा आयातको भूमिका ठूलो छ भन्दै गर्दा हामीले निर्यात पक्षमा पनि खासै उत्साहजनक उपलब्धि हासिल गर्न सकेका छैनौं ।

निक्षेप संकलन र निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा लगानीको रकम जीडीपी हाराहारी पुगिसकेको छ । कोभिडका कारण विश्वसँगसँगै हाम्रो पनि आर्थिक वृद्धिदर केही वर्षदेखि खुम्चिएको छ । कोभिडको सारबाट पार नपाउँदै रू-युकेन युद्धले विष्वलाई आर्थिक मन्दीतर्फ धकेलिदिएको छ । इन्धनजन्य वस्तुहरूमा मूल्यवृद्धि, वितरण गणालीमा समस्या, उत्पादनका प्रक्रियाहरूमा रोकबाट, शक्तिराष्ट्रहरूबीच गुटबन्दी, व्यापारमा एकअर्कोलाई निषेध गर्ने प्रवृत्ति लगायतका कारणले विश्व अर्थतन्त्रको चक्र नै खलबलिएको छ ।

कोभिडको समयमा केन्द्रीयसहितका बैंकहरूले मन फुकाएर उद्यमी-व्यवसायी र व्यक्तिगत ऋणीहरूलाई हरसम्भव सहयोग गरे । त्यसबखतको उद्धार नीति सही थियो र भविष्यमा पनि आवश्यकता पर्दा यस्तो उदारता देखाउन केन्द्रीय बैंक र अन्य बैंक पछि हट्नु हुँदैन भनेर उद्यमी-व्यवसायीहरूले प्रमाणित गरिदिने

समय हो यो, न कि सडक आन्दोलन गर्ने । हामी सन् २०२३ को संघारमा छौं, जुन मन्दीको वर्ष हुने घोषणा अर्थशास्त्रीहरूले गरिसकेका छन् । विश्व अर्थतन्त्र सन् २०२२ मा ३.२ र २०२३ मा २.७ प्रतिशतले मात्र बृद्धि हुने आकलन अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले गरेको छ । हाम्रो अर्थतन्त्रमा केही सुधार देखिए पनि त्यो क्षणिक मात्रै हुनेछ । किनकि क्षणिकय वस्तुको उत्पादन र रैमट्यान्सका अप्रवाहमा वृद्धि देखिनासाथ हाम्रो अर्थतन्त्रमा सुधार देखिन्छ । अर्को साल अतिवृष्टि वा अनावृष्टि भए र विदेशी मुलुकले नीति परिवर्तन गरिदिँसमा हाम्रो अर्थतन्त्रमा फेरि सुकेनास लामेन्छ । उद्योगधन्दाहरूको विकास र उत्पादन, पर्यटन क्षेत्रको विकास, आईटी क्षेत्रमा फड्को, जलविद्युतको समुचित विकास, सदुपयोग र निर्यात, रोजगारी सृजना, कृषिमा आधुनिकीकरण, सिँचाइ, मल र बजारको उचित व्यवस्थापन नभई हाम्रो आर्थिक वृद्धिदरलाई विश्वासयोग्य मान्न सकिन्न ।

दशकोटीख सरकारहरूको नजरमा आर्थिक मुद्दाले स्थान बनाउन नसकेको परिप्रेक्ष्यमा नयाँ बन्ने सरकारबाट पनि खासै केही आशा गर्ने ठाउँ छैन । सुरेखिँदै नै आर्थिक मुद्दालाई प्राथमिकतामा राख्न नसके देश र राजनीतिको भविष्यमा कालो बादल मडारिने सम्भावना छ । सर्वप्रथम सरकारप्रति निजी क्षेत्रको नैराश्य र अविश्वासलाई चिन्नुपर्छ । विदेशी लगानी आकर्षित गर्नका लागि सहज, दिगो र सहयोगी वातावरण बनाउनुपर्छ । स्रोतहरूको अधिकतम परिचालन गरी परिणाम मापन र सोही अनुरूप कर्मचारीहरूको वृत्तिविकासका लागि अवसरको सृजना गर्नुपर्छ । निवाँहमुखी कृषिको व्यवसायीकरणका लागि ठूला व्यवसायीहरू र व्यापारिक प्रतिष्ठानहरूलाई उक्त क्षेत्रमा अनिवार्य लगानी गर्नुपर्ने व्यवस्था ल्याउनुपर्छ । संचना प्रविधिक्षेत्रको महत्त्वलाई ध्यानमा राखी आवश्यक पूर्वाधार निर्माणमा लगानी गर्न हिचकिचाउनु हुँदैन । कोभिडका कारण थलियेको पर्यटन क्षेत्रले हित्साँरे गति लिन थालेको सन्दर्भमा यसको वृद्धि र स्थायित्वका लागि पनि सरकारले बहुवर्षीय योजनाहरूको सुरुआत गर्नुपर्छ ।

निष्कर्षतः, बैंकहरूको कर्जा लगानी क्षमता न्यूनतम विन्दुमा फरेको छ । अर्थतन्त्रलाई गतिमान बनाउन दत्तचित्त हुनुपर्ने वैक तथा वित्तीय संस्थाहरू निक्षेपको जुगाडका लागि भिजको मुसाफ्रै चाउरिएका छन् । तरलता अभावले बैंकहरूलाई पनि उद्यमी-व्यवसायीहरूलाई जस्तै संकटको डिलमा पुर्‍याइरहेको छ । अर्थात्, बैंक र व्यवसायी दुवै पक्ष आफ्नो अस्तित्व जोगाउन संघर्षरत छन् । यस संघर्षमा दुवै पक्षले जित्न अनिवार्य छ । कुनै एक पक्षको हारले मात्र पनि दुवैलाई अस्तित्वविहीन बनाइदिनेछ ।

शेरचन प्रभु बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत हुन् ।

५० प्रतिशत बिमा कारोबार वाग्मतीमै

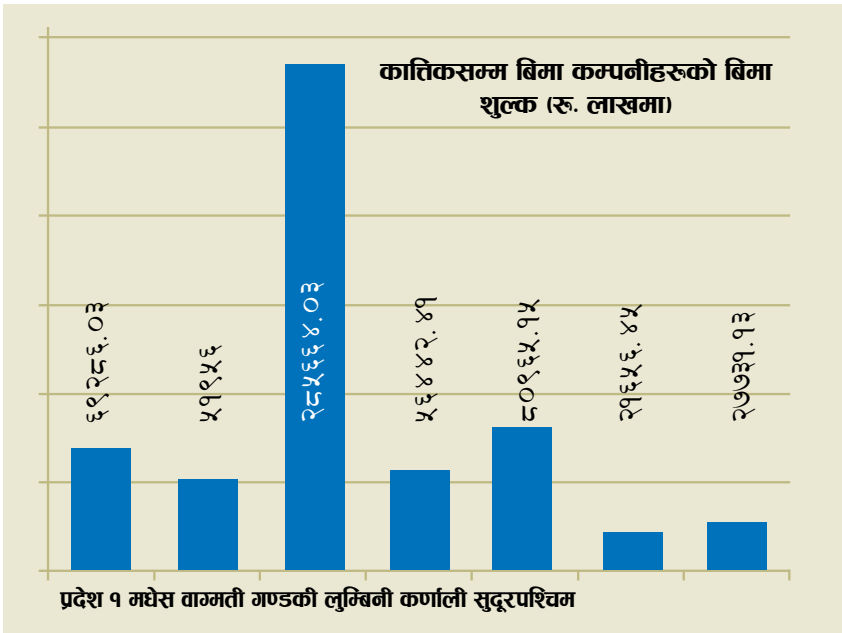
थपिएका बिमा कम्पनी पनि काठमाडौं उपत्यकामै पुराना कम्पनीकै भाग खोस्नमै केन्द्रित भएपछि बिमा सेवा अपेक्षित रूपमा विकेन्द्रित भएन

■ यज्ञ बज्जाडे (काठमाडौं)

विमा पहुँच विस्तार गर्न भन्दै
नियामक निकायले धेरैको ठूला
संख्यामा विमा लाइसेन्स वितरण गर्दै
आए पनि कुल विमा कारोबारको
करिव आधा वामती प्रदेशमै केन्द्रित
रहेको तथ्यांकले देखाएको छ । नयाँ
कम्पनी थपिए पनि काठमाडौँ
उपत्यकावाहिर नगएपछि विमा
कारोबार वामती प्रदेशमै केन्द्रित
भएको जानकारीहरू बताउँछन् ।

यसअर्थ निम्नमाक निकायले एकै पटक ठूलो संख्यामा विमा कम्पनीको नयाँ लाइसेन्स बाँडेयो। अखिले पनि लघुविमाका नाममा थप ७ नयाँ लाइसेन्स वितरण गरिएको छ। एक विमा कम्पनीका प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले भने, 'निम्नमाक निकायले नयाँ लाइसेन्स वितरणसँगै कम्पनीहरूलाई अनिवार्य रूपमा काठमाडौँ उपत्यकामाबाहिर व्यापार विस्तार गर भन्न सन्तुष्छौं। यो भन्न नसकेकाले मुलुक बाहिर अपेक्षित रूपमा व्यवसाय विस्तार हुन सकेन।' थोपेका विमा कम्पनी पनि काठमाडौँ उपत्यकामै पुराना कम्पनीकै भाग खोस्नमै केन्द्रित भएपछि, विमा सेवा अपेक्षित रूपमा विकसित हुन नसकेको उनले बताए। निम्नमाक निकायले बाध्य नपारकै कारणले विमा कम्पनीहरूले प्रदेशगत र क्षेत्रगत रूपमा व्यवसाय विस्तार हुन नसकेको उनको आरोप छ।

विमा समितिको पछिल्लो तथ्यांकअनुसार गत कात्तिकसम्मको कुल विमा शुल्कमध्ये करिव ४८ प्रतिशत वाग्मतीमा केन्द्रित छ। उक्त अवधिमा कुल १९ अर्ब ३७ करोड रुपैयाँ विमा शुल्क संकलन भएको छ। त्यसको करिव ४८ प्रतिशत (१८ अर्ब ५६ करोड रुपैयाँ) विमा शुल्क वाग्मतीमा मात्र केन्द्रित छ। वाग्मतीभन्दा पछि धेरै विमा शुल्क लिम्बुनीमा संकलन भएको छ। गत

कार्तिकसम्म लुम्बिनीमा ८ अर्ब ९ करोड र प्रदेश १ मा ६ अर्ब ९२ करोड रुपैयाँ विमा शुल्क संकलन भएको छ। कुल विमा शुल्कमा प्रतिशत रूपमा तुलना गर्दा लुम्बिनी प्रदेशको हिस्सा १२.६२ प्रतिशत र प्रदेश १ को ११.६७ प्रतिशत हो। कुल विमा शुल्कमा मधेश प्रदेशको हिस्सा ८.७५, गण्डकीको ९.५०, सुदूरपश्चिमको ४.६७ र कर्णाली प्रदेशको ३.६७ प्रतिशत छ।

मुलकभरको कुल निर्जीवन विमा
कम्पनीको विमा शुल्क संकलनमध्ये
सवैभन्दा धेरै करिव ६६.३० प्रतिशत
हिस्सा वागमतीमा छ। गत
कालितकम्पनी निर्जीवन विमा
कम्पनीहरूले कुल १३ अर्ब ३५ करोड
रुपैयाँ कुल विमा शुल्क संकलन गरेका
थिए। त्यसको ६६.३० प्रतिशत हिस्सा
(८ अर्ब ८५ करोड रुपैयाँ) वागमतीमा
छ। उक्त अवधिमा जीवन विमा
कम्पनीहरूले संकलन गरेको कुन

विमा शुल्कमध्ये करिव ४३ प्रतिशत वारमतीमा केन्द्रित छ। विमा कार्यालयसम्म जीवन विमा कानूनीहरूले ४६ अर्ब रुपैयाँ विमा शुल्क संकलन गरेका छन्। त्यसमध्ये १९ अर्ब ७० करोड रुपैयाँ वारमतीमा केन्द्रित छ। कामांडा उपत्यकावाहिर विमा सेवा विस्तार गर्नकै लागि आफूहरूले सबै प्रदेशमा प्रादेशिक कार्यालय स्थापना गर्न लागेको विमा प्राधिकरणका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत राजुवरण पौडेलले बताए।

‘गत आर्थिक वर्षमा सुदूरपश्चिम, कर्णाली र मधेसमा प्रादेशिक कार्यालय खुलिसकेका छन्,’ उनले भने, ‘चालु आर्थिक वर्षमा प्रादेशिक, गण्डकी र लुम्बिनीमा पनि प्रादेशिक कार्यालय स्थापना गर्छौं।’

प्राधिकरणका प्रदेशिक कार्यालयहरूले सम्वन्धित प्रदेशका विमा धुँच तथा सेवा विस्तारका लागि कमानीहरूलाई प्रोत्साहन गर्दछन्। मुलुकभर विमा

सेवा विस्तार गर्नकै लागि प्राधिकरणले
समेत प्रदेशमा एकएक लघुविमा
कम्पनीको लाइसेन्स वितरण गरिएको
दावी पौडैको छ ।

०५८ कात्तिकको तुलनामा गत
कात्तिकसम्म निर्जीवन विमा
कम्पनीहरूको विमा शुल्क संकलन
करिव ६ प्रतिशतले बढेको छ । चालु
आर्थिक वर्षको कात्तिकसम्म निर्जीवन
विमा कम्पनीहरूले कुल १३ अर्ब ३१
करोड रुपैयाँ विमा शुल्क संकलन
गरेका थिए । गत आर्थिक वर्षको सोही
अवधिमा यी कम्पनीहरूको कुल विमा
शुल्क संकलन १२ अर्ब ५८ करोड
रुपैयाँ थियो । गत आर्थिक वर्षको
कात्तिकसम्मको तुलनामा चालु
आर्थिक वर्षको सोही अवधिमा जीवन्
विमा कम्पनीहरूले विमा शुल्क करिव
५ प्रतिशतले घटेको छ । यसअनुसार
गत कात्तिकसम्म जीवन् विमा
कम्पनीहरूले कुल ४६ अर्ब रुपैयाँ
विमा शुल्क संकलन गरेका छन् ।

०७८ कात्तिकसम्म ती कम्पनीको कुल बिमा शुल्क संकलन ४८ अर्ब ३२ करोड रुपैयाँ थियो ।

पछिल्लो तथ्यांकअनुसार मुलुकको अर्थतन्त्रसंस्थाको करिब ६० प्रतिशत अर्धे विमाको पहुँचमा छैनन् । विमा सांमतिको तथ्यांकअनुसार पुससम्म करिब ४३ प्रतिशत जनसंख्यामा मात्रै विमा पहुँच पुगेको छ । जस आर्थिक वर्षको पुससम्म यो लक्ष जनसंख्याको २४.३६ प्रतिशत थियो ।

नगराकिकमा विमाम्बन्धी चेतना नगुन, कम्पनीहरू सहर तथा सुविश्यासम्पन्न क्षेत्रमा सीमित भएकोले अर्धे पाँच जनसंख्याको ठूलो हिस्सा विमा सेवाबाट वञ्चित रहेको बताइएको छ ।

विमा पहुँचको तथ्यांक गणना गर्दा जीवन विमा सेवा लिएको जनसंख्यालाई मात्र समावेश गरिन्छ। यो अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन हो। निर्जीवन विमा निर्भर अर्थात् (म्यादी) हुने भएकाले विमा पहुँचमा समावेश नगर्नाएको हो। एक व्यक्तिले एकभन्दा बढी जीवन विमा पनि गरेका हुन्छन्। यसकारण जारी विमालेखकै आधारमा त्यस्तै बन्ने हँदैन। नागरिकमा सुविधा पुर्याउ भन्ने हँदैन। विमा पहुँचको तथ्यांक गणना गर्दा यस्तो प्रकारको दोहोरोपन हटाउनुपर्छ। यसका लागि कुल जारी विमालेखबाट ५ प्रतिशत घटाएर बचेको विमालेख सोही अर्थात्को कुल जनसंख्यासँग तुलना गरेर विमा पहुँच गणना गर्ने विश्वव्यापी प्रचलन छ।

पछिल्ला वर्षमा विमासम्बन्धी
ज्ञान बढ्नुका साथै विमा कम्पनीको
संख्या बढेकाले विमामा पहुँच बढेको
हो । हाल मुलुकभर ११ वटा जीवन
विमा, २० वटा निजीविन विमा र २
वटा पुनर्विमा कम्पनी सञ्चालनमा
छन् । विभिन्न विमा कम्पनीले ३
हजार ६ सय ६० वटा शाखा
कार्यालयमार्फत मुलुकभर विमा सेवा
दिदै आएका छन् ।

संसद् भवन निर्माण

तीन वर्षमा ६०% मात्र

कान्तिपुर

■ **विमल स्वतिवडा** (काठमाडौं)

नवनिर्वाचीत सासदलाई नयाँ संसद भवनबाट शपथ खुवाउने सरकारी लक्ष्य असफल भएको छ। निर्माण थालेको तीन वर्षसम्म पनि नयाँ संसद भवन निर्माण सकिएको छैन। ०७९ को प्रतिनिधिसभा निर्वाचनपछिको पहिलो संसद बैठक नयाँ भवनबाट बस्ने लक्ष्यसहित सरकारले ०७६ अगोस्ट १९ मा यसको ठेक्का सम्झौता गरेको थियो। तर ठेक्काको अवधि सकिएँदा पनि २० प्रतिशत मात्र प्राप्ति भएको छ। नयाँ भवन बन्न अझै एक वर्ष लाने बताइएकाले नयाँ संसद बैठक पुरानै भवनमा बस्ने तयारी गरिएको छ।

कोभिडका कारण समयमै काम गर्न नसक्दा निर्माणमा ढिलाइ भएको विशेष भवन निर्माण आयोजना समन्वय कार्यालयका आयोजना निर्देशक मचाकाजी महर्जनले बताए । 'संस्तु भवन अर्थ कार्यालय बनाए जस्तो होइन,' महर्जनले भने, 'भस्मो बनाउनुपर्‍यो, त्यसका लागि समय लाग्छ ।' यसको ठेक्का अवधि ०५९

असोज १६ सम्म हो। तर म्याद सकिएको दुई महिना बिता पनि प्रगति सोचेअनुरूप छैन। कोभिड, रूख कटान र साइट क्लियर समयमै नहुँदा तोकिएको समयमा भवन सम्पन्न गर्न नसकिएको उनको भनाइ छ। उक्त भवनको इन्टेरियर ठेक्का अझै लागेको छैन।

मन्त्री, राष्ट्रिय सभाका
अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रदेश
प्रमुखलगायतको आवास
र संसद् भवनको म्याद
सकियो, काम सकिएन

५ अर्ब ६८ करोड ३९ लाख रुपैयाँमा तुन्दी/सेक जेभीले निर्माणको ठेक्का लिएको हो । अहिलेसम्म निर्माणमा ३ अर्ब ३५ करोड ३५ लाख रुपैयाँ खर्च भइसकेको छ । तर तोकिएको समय थपेर ०७९ चैत मसान्तसम्म पुर्याइएको छ । 'कोभिडले काममा

असर गएको समय ६ महिना दिइएको छ, त्यसपछि थप ६ महिना समय दिएर काम सक्ने तयारीमा रहेको छैन, उनले भने, 'कुनै समस्या आइएपरेर थपिएको समयोभित्र काम सक्नेछैन।' मन्त्री, उपसभामुख, राष्ट्रिय सभा अध्यक्ष र उपाध्यक्षको आवास निर्माणको ठेक्का सम्झौता ०७८ काँतिसेसँगै सकिएको हो। अहिलेसम्म काम सकिएको छैन, उनको भनाइ।

संस्कृतको भौतिक प्रगति ८७ प्रतिशत मात्र छ, जहाँ सेक्सुटि भन्नको ठेक्का डेढ वर्षभित्रै भई नदैनै इजिप्टका कम्पनीसँग सम्झौता गरिएको छ। ठेक्काअनुसार सुरक्षाका लागि नेपाल सरकारले सेना, सशस्त्र र अवायु प्रयोगको भवन बनाउनुपर्नेछ, हेल्थ क्लब भवन, किम्विड पुल, सामुदायिक भवन र सहरी विकास मन्त्रालयको समर्क कार्यालय भवन बनाउनुपर्नेछ, जसको ठेक्का रकम ४० करोड रुपैयाँ छ।

मन्त्री आवासको ठेक्का
श्रीको/हनुमान जेभीले ०७६ कात्तिकमा
लिएको हो । सुरुमा एक वर्ष म्याद
दिइएको थियो । बाँकी पष्ठ १० ▶▶

रूपन्देहीका आधाजसो उद्योग व्यवसाय ठप्प

अन्- 'नयां मौद्रिक नीतिले उद्योगी व्यवसायीलाई भन् मारम

उद्यमी भन्छन्- 'नयाँ मौद्रिक नीतिले उद्योगी व्यवसायीलाई भन् मारमा पारिदियो'

■ **सञ्जु पौडेल** (लुम्बिनी)

रूपन्देहीमा सनब्रिक ईटा उद्योग एक बन्द छ । यसका सञ्चालक अजयमान यस वर्ष उद्योग कसरी सञ्चालनम होला, उपाय सुन्नेको छैन । आफ्नो क्षेत्रका ६० प्रतिशत उद्योग एक वर्ष रहेको उनले सुनाए ।

‘म’ यस वर्ष पनि सञ्चालन गर्ने स्थितिमा छैन,’
उन्नेले भने, ‘वर्षमा छिट्टैको सञ्चालन हुने उद्योग
सञ्चालन सकिएको छैन।’ दैनिक उत्पादन गर्ने
उद्योगको हालत कमै खराब छ।’ कोरोना
महामारीपछि, मुस्ताएको उद्योग व्यवसाय उकासिने
अवस्था नहेको उनको भनाइ छ। नयाँ मोडर्न
नीतिले उद्योगी व्यवसायीलाई कस्तो मारमा पारेको
उनको गुनासो छ। ईटा खपत हुन आवश्यक पर्ने
विकास निर्माणका काम ठप्प रहेकाले उत्पादन
नगर्नेएको उनले बताए। ‘कोभिडको असरका
बावजुद विदेशमा उद्योग र कम्पनिसंखाना तगिन
सके,’ उनले भने, ‘अन्य मुलुकमा सरकार र केन्द्रीय
वैदेशिक उद्योगीका माग सम्वोधन गरेर सघाए।’

यहाँको सरकारले भने उल्टो नीति लिएको उनको दावी छ । 'यहाँ पूँजा घरनालाई क्षतिपूर्ति दिइन्छ' उनले भने, 'संक्रमणका बेला सरकार तथा राज्यले वैकै लचिलो भइदिनुपर्ना उल्टो भए ।' यसले समस्या थपिँदै गएको उनको भनाइ छ । 'राष्ट्रवैक र अर्थ मन्त्रालयबीच 'जुँगो लडाइँ' को कारणमा उद्योगी परेको उनले गुनासी गरे । वैकको कसै ब्याजदले मारमा परेका उद्योगी व्यवसायीको गुनासा छ । वैकलाई ब्याज वृद्धाउन र दैनिक गुजारा चलाउन हम्मेहम्मे परेको उनले बताए । उद्योग तथा व्यवसाय हुने अवस्थामा पुगेको र उद्योगी अवस्थाबाट निकास दिने सरकारले भूमिका निर्वाह गर्नपरेमा उनिहरूको जोड छ ।

अहिलेको समस्याबाट सम्पन्न उद्योग व्यवसायमा नकारात्मक असर परेको वृत्तव्य औद्योगिक क्षेत्रमा उद्योगका सञ्चालक हारामण्डल भट्टराईको भनाइ छ । औद्योगिक क्षेत्रमात्र रहेका उद्योगमध्ये ५० प्रतिशत मात्र सञ्चालनमा रहेको उनले बताए ।

“सञ्चालन भइरहेका उद्योगमा समेत पफिले जसरी कर्मचारी राख्ने, उत्पादन बढाउने काम भएको छैन”, उनले भने, “सीमित कर्मचारी राखेर सीमित उत्पादन गरिरहेका छन् । उत्पादित वस्तु खप्तमा समस्या कायम भएकोले उद्योग नाम मात्रले चलिरेको उनले जनाए । “मानिसको पैसा नै नभएपछि, सामान खरिद बन्द छ”, उनले भने, “खरिद बन्द हुनु भनेको हामीले गरेको उत्पादन यार्थकन हो । यो स्थिति अर्कै केही महाना कायम रहेको उद्योग धराशायी र बन्द हुने प्रशिक्षत हवाउँ बन्दै उनको भनाइ छ ।

औद्योगिक क्षेत्रमा उनको मनकामना हाड्डो इलेक्ट्रिक प्रोडक्ट नामक उद्योग छ। आफ्नो उद्योगमा समेत २८ जनाबाट घटायर १२ जना कर्मचारीलाई २ रफिटमा काम गराउन वाध्य भएको उनले सुनाए। यसबाट कर्मचारीलाई पर्न गएको असर, आफ्नो उत्पादनले वजार नपाउँदाको पीडा र बढ्दै गएको ऋण लिखाणपत्ति अर्धकाम व्याजको भारबारे सरकार अभिन्न रहे जस्तो गरी नीति बदल्दै दुख दिनु निजन्तरी भएको भन्नाइको भनाइ छ। नयाँ सरकार पारेपछि मौद्रिक नीतिमा लचको भईदिनुपर्न माग आफूलेको रहेको उनले बताए।

नयाँ मौजिद नीति परिवर्तन भएर आउनु नै
यहाँका उद्योगीको समस्याको विषय बनेकोको
मुदबल उद्योग वणिज्य संघका अध्यक्ष
उज्ज्वलप्रसाद कसजुको दावी छ। युक्रन र
रसियाबीचको लडाइँको दारु नेपाली उद्योगीलाई
जस्तो उनले बताए। 'उक्त लडाइँले देशमा
आयात बढ्दै गयो,' उनले भने, '११ महिनामा
जति डलर सञ्चित हुन्थ्यो, अहिले ६ महिनामा
सकिँदै गएको अवस्था छ।' यसलाई नियन्त्रण
गर्नुपर्छ भनी लेटर अफ क्रेडिट (एलसी) व
सामग्री आयात गर्नुपर्ने नयाँ नियमले उद्योगीले
कोरोडी सामग्री ल्याउनुपर्ने थप २० लाख थपेर
१ करोड २० लाख थपेटीमा राखे मात्र पाइनेमा
भएको सरकारी नीतिले उद्योगी व्यवसाय
प्रशासकीको अवस्थामा पुगेको उनले जनाए।

धान कुटेर बन्ने चामलको केही व्यापारबाहेक अन्य उद्योगमा जाने कच्चा पदार्थको व्यापारमा खसिकएको धकधर्डीस्थित रोहिणी एगोका सञ्चालक दीपक पौडेलले बताए। 'कुबुराका लागि चाहिने दाना, अन्य पशुका लागि चाहिने भुसा आदिको

खपत हून सकेको छैन,' उनले भने, 'समग्र उद्योगधामा परेको असरबाट हामी पनि अछूतो रहन सकेका छैनौं।' उहाँ व्याजदर, कृषिजन्य उद्योगले पाउने सुविधामा आफूहरूलाई सरकारले नसमेट्नुले समेत मार परिरहेको उनले जनाए। 'हाइमार्ग विक्री हुने चामलको विक्रीसमेत पहिलेभन्दा कम भएको छ,' उनले भने, 'मानिसले चामल किन्ने स्थिति नै नभएको अवस्था बजारले देखाउँदा चिन्ता बढेको छ।'

सरकारले मौद्रिक नीतिमा सीपलखार (जुन) प्रतिलिखित थियो, अछि । प्रतिलिखित बनाइदिछा । ले बैकमा नरलता छुलाको उनले बतात् । त्यसकारण उ प्रतिलिखित रहेको बैक ब्याजदर १४ सम्म पुग्यो, उनले भने, उद्योगीको कच्चा पदार्थ (कच्चा पैसा) सट्टे हुनु, सामान विक्री नभई २४ घण्टा चल्ने उद्योग न घट्नुमा फरक नुप्री यही नीतिको बढीत हो । हेरक उद्योगीको चालु पूँजी कर्जा कोरोनाकाकाममा बैकले दिएको जथाभावी ऋणालाई उ प्रतिलिखितमा ब्याज लिइरहेकामा अहिले बढेको ऋणालाका लागि लिएको ऋण त्यसमा मात्र खर्च गर्नुपर्ने निर्णय गरिंदैसमथ्यावै गाढो भएको कसजु बताउछन् । यस्ता समस्याबारे सरकारको ध्यानाकर्षण गराउनु आफूहरू सांगठनात्मक रूपमै डेलिगेरहनमा जान विषयमा छलफल गरिरहेको उनको भनाइ छ । अहिले लगानी गर्न चाहने मानिस नहुनु, बैकमा भएको पैसा कोरोनाकाकाम व्यवसायीलाई ऋण प्रवाह गर्न त्यसको प्रतिकलवाल बैकमा प्रतिकल गर्न उदेश्य बोकेका मानिसले अहिलेसम्म पनि फर्ति बुझाउनु नसक्नुमै बैकलागतयत बजारमै पैसाको अभाव भएकाले यो स्थिति आएको सरोकारवालाहरू बताउछन् ।

पोर्चुगलविरुद्ध गोल गरेपछि
साथीसँग खुसी साट्दै मोरक्कोका
युसेफ अल नसेरी । तस्विर : एपी

मोरक्को इतिहास रच्दै सेमिफाइनलमा

काठिपुर संवाददाता (दोहा)

पोर्चुगिज सुपरस्टार क्रिस्टियानो रोनाल्डोको विश्वकप उपाधि जित्ने सपना तूहाइँदै मोरक्को शनिवार अल थुमामा रंगशालामा १-० को जित रच्दै विश्वकप इतिहासमै सेमिफाइनल पुग्ने पहिलो अफ्रिकी टिम भएको छ ।

स्पेनी ला लिगा क्लब सेभियाका स्ट्राइकर युसेफ एन-नेसेरीको गोलमा मोरक्कोले पोर्चुगलविरुद्ध ऐतिहासिक जित निकालेको हो । उनले याया अटियट अल्लाहको कसमा गोलकिपर डिगो कोस्टालाई पन्छाउँदै ४२ औं मिनेटमा निर्णायक गोल गरेका थिए । केहीबेरमै पोर्चुगिज स्टार ब्रुनो फर्नान्डेजले बराबरी गर्ने अवसर पाए । तर, एक्लो प्रयासमा उत्कृष्ट रूमा बनाएको अवसरमा उनको प्रहारमा बल कसवारमा लागेको थियो ।

यो विश्वकपमा मैदानबाहिरको खबरले बढी चर्चामा रहेका रोनाल्डोलाई प्रशिक्षक फर्नान्डो सान्तोसले लगातार दोस्रो खेलमा पनि बेन्चमै राखे । ३७ वर्षे उनलाई ५० औं मिनेटमा मैदानमा पठाइएको थियो । उनले १ सय ९६ औं खेलमा मैदानमा ओल्दै सबैभन्दा बढी खेल खेलेको कीर्तिमान त बनाए । तर, मोरक्कोविरुद्ध पोर्चुगललाई उकास्ने गरी केही गर्न सकेनन ।

युरोपियन च्याम्पियनसिप २०१६ च्याम्पियन उनले जित्न नसकेको एकमात्र प्रतियोगिता विश्वकप नै बन्ने भएको छ । किनभने चार वर्षपछि उनलाई विश्वकप खेल्न

उमरेले पनि साथ दिने छैन ।

रोनाल्डोसँगै, ब्रुनो, जाओ फेलिक्स, स्विटजरल्यान्डविरुद्ध ह्याट्रिक गरेका गोन्कालो रामोस, भेटान डिफेन्डर पेपेले दोस्रो हाफ तथा इन्जुरी समयको आठ मिनेटमा गोल गर्ने अवसर पनि पाए । तर, उनीहरू अत्यावश्यक अवस्थामा बललाई पोस्टको दिशा दिन असफल रहे । मोरक्कोका गोलपोस्ट सम्हालेका सेभियाकै गोलकिपर यासिन बोनोको प्रदर्शन उत्कृष्ट रह्यो । उनले अन्त्यतिर फेलिक्सले प्रहार गरेको बल आकर्षक डाइभ गर्दै बाहिर फालेर मोरक्कोको संकट टारेका थिए ।

अन्तिम १६ मा स्पेनलाई टाइब्रेकरमा पराजित गरेको अफ्रिकी टिम निकै संश्लित देखियो । एउटा टिमको रूपमा उसको प्रदर्शन राम्रो रह्यो । सबै खेलाडीले उत्तिकै मिहिनेत गरे । बप केही अवसर सिर्जना भए पनि दोस्रो गोल हुन सकेन । अल थुमामा अफ्रिकी टिमकै समर्थकको बाहुल्य थियो ।

सुरुमा कोएसियाविरुद्ध गोलरहित खेलेपछि स्टार खेलाडीले भरिएको वेल्जियमलाई २-० र क्यानडालाई २-१ ले हराएर समूह विजेता भएको मोरक्को उत्कृष्ट प्रदर्शनसहित नसोचिएका नतिजा निकाल्दै सन् १९८६ पछि पहिलोपल्ट नकआउट चरणमा पुगेको हो । अन्तिम १६ मा स्पेनलाई पेनाल्टी सुटआउटमा सिकार बनाएपछि मोरक्कोले विश्वकपमा सबैभन्दा ठूलो अफ्रिकी उपलब्धिको रूपमा क्वाटरफाइनल पुगेका क्यामरून (१९९०), सेनेगल (२००२) र घाना (२०१०) को सफलता बराबरी गरेको थियो ।

विश्वकपमा पाचौँपल्ट सहभागी मोरक्कोले स्टार खेलाडीले भरिएको अर्को टिम पोर्चुगललाई क्वाटरफाइनलबाटै घर फर्काउँदै सेमिफाइनल पुग्ने पहिलो अफ्रिकी टिमको रेकर्ड बनाएको हो । उसले फाइनल प्रवेशका लागि फ्रान्स वा इटाल्याविरुद्ध खेल्नेछ ।

4G हिजोको नतिजा

मोरक्को १-० पोर्चुगल
(युसेफ एन-नेसेरी ४२)

अर्जेन्टिना २-२ नेदरल्यान्ड्स
(पेनाल्टी सुटआउट अर्जेन्टिना ४-३ विजयी)
(नाहुएल मोसिना ३५, लिगोनल मेसी ७३ पेनाल्टी)-
(वोट केमोर्ट ८३, ९०+११)

नेपाल टेलिकम
राष्ट्रको सञ्चार

सेमिफाइनल खेल

Global IME Bank

ग्लोबल आइएमई बैंक लि.

सबैका लागि बैंक

मंगलबार

अर्जेन्टिना

विरुद्ध
००:४५

क्रोएसिया

■ **राजू घिसिङ** (दोहा)

निर्भर देखिएको छ । पहिलो खेलमै साउदी अरबियाविरुद्ध होरापछि मेक्सिको, पोल्यान्ड, अस्ट्रालिया र क्वाटरफाइनलाभा आएर नेदरल्यान्ड्सविरुद्ध निर्णायक प्रदर्शन मेसीले नै गरेका छन् । निर्धार्य खेलाडीमात्र होइन, प्रदर्शनको हिसाबले पनि उनले टिमको नेतृत्व गरिरहेका छन् ।

निकै आक्रामक रूपमा देखिएका मेसीकै लोभलाकालो पासमा नाहुएर मौलानाले गोल गर्दै अर्जेन्टिनालाई लुक्नेले रंगशालामा डच टिमविरुद्ध ३५ औं मिनेटमा अग्रता दिलाएका थिए । त्यसमा मेसीले दिएको बल छोटोपामै प्रथम गोल हुनजस्तो देखिएको थियो, मौलानाले त्यस्तै गरिदिए । मेसी आफूले ७५ औं मिनेटमा पोल्यान्डमा सजिले गोल गरेपछि २-० को अग्रतासँगै

यो विश्वकममा उपाधिको मुख्य दावेदार ब्राजिललाई मानिएको थियो। तर, छैटौँपल्ट विश्वविजेता बन्ने अभियानमा रहेको ब्राजिललाई लुका मोडिचको टिमको क्रोएसियाले शुक्रबार टाइबेकमा पराजित गर्‍यो। त्यसैले अर्जेन्टिनाले छिमेकीको रूपमा रहेको परम्परागत प्रतिस्पर्धी बाहिरीको खुसीयाली मनाउने अवसर पनि पायो। फाइनल प्रवेशका लागि अर्जेन्टिनाले त्यही क्रोएसियाविरुद्ध मंगलबार फेरिल ब्राजिलमा खेल्ने छ।

A promotional banner for the Pizza Hut All-Stars Meal. The background is red with a subtle pattern of white dots. On the left is the Pizza Hut logo, featuring a red silhouette of a pizza with a slice missing, inside a white circle with the text 'Pizza Hut' in red script. To the right of the logo is a white rectangular box with red and black text that reads 'MEAL FOR 2' and 'Starting @ Rs. 1249*'. Further right is a shield-shaped badge with a black background and white text that reads 'ALL-STARS MEAL'. The badge also features three white stars at the top and a soccer ball at the bottom. To the right of the badge is a photograph of the meal: a large pizza with various toppings, a loaf of bread, and two glasses of Pepsi. A small red and white checkered cloth is under the pizza. On the far right, there is a small red bottle of Sting Energy Drink with the text 'FREE STING ENERGY DRINK WITH EVERY ALL STARS MEAL' next to it.

आठौँ नेपालगन्ज म्याराथन

खडक र सन्तोषी च्याम्पियन

नेपालगन्जमा शनिबार भएको आठौँ नेपालगन्ज म्याराथनमा प्रतिस्पर्धा गर्दै खेलाडी । म्याराथन विजेता खडकसिंह खड्का । महिला हाफ म्याराथनमा तेस्रो भएपछि आफ्ना गुरु रघुराज वन्तसँग खुसी साट्दै अञ्जु खड्का ।

तस्वितरः केशव थापा / कान्तिपुर

रूपा महतराज (नेपालगन्ज)

त्रिभुवन आर्मी क्लबका खडकबहादुर खड्काले आठौँ धारा नेपालगन्ज म्याराथन उपाधि जितेका छन् । उनले पहिलोपल्ट म्याराथनको ट्रफी उचाले । खड्काले यसअघि एक संस्करणबाहेक सबैमा सहभागिता जनाउँदै आएका छन् ।

नेपालगन्जमा शनिबार भएको म्याराथनमा खड्काले निर्धारित दुरी २ घण्टा २० मिनेट २८ सेकेन्डमा पूरा गर्दै विजेता बने । गत वर्ष एपीएफका किरणसिंह वोगटीले उपाधि जितेका थिए । खडकबहादुर गत संस्करणमा चौथो भएका थिए । गत वर्ष उपविजेता भएका आर्मीकै नरेन्द्र रावत यसपालि पनि दोस्रो भए । उनले २ घण्टा २२ मिनेट २९ सेकेन्डमा दुरी पार गरे । आर्मीकै मोहनदेव जोशी २ घण्टा २४ मिनेट ३६ सेकेन्डबाट तेस्रो स्थानमा आए । २ घण्टा ४१ मिनेट ५७ सेकेन्डबाट कमलराज निमिल्सेना चौथो भए ।

खड्काले १ लाख ५० हजार रुपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गरेका छन् । नरेन्द्रले ६० हजार, मोहनदेवले ३० हजार, कमलराजले १५ हजार रुपैयाँ हात पारे ।

वाग्मती प्रदेशकी सन्तोषी श्रेष्ठले महिला हाफ म्याराथनको उपाधि जितिन् । नवौँ राष्ट्रिय खेलकुदकी दोहोरो स्वर्णधारी (५ हजार र १० हजार मिटर) सन्तोषीले निर्धारित दुरी १ घण्टा १६ मिनेट ४१ सेकेन्डमा पूरा गर्दै उपाधि जितेकी हुन् ।

सन्तोषी साविक विजेता हुन् । उनले त्यतिबेला १ घण्टा १८ मिनेट ४८ सेकेन्डको समय निकालेकी थिइन् । भारतकी अञ्जली चौहानी १ घण्टा २५ मिनेट १५ सेकेन्डबाट दोस्रो भइन् । अञ्जु खड्काले १ घण्टा ३६ मिनेट ४४ सेकेन्डबाट तेस्रो स्थान हासिल गरिन् । च्याम्पियन सन्तोषीले ६० हजार पुरस्कार प्राप्त गरिन् । अञ्जलीले ३० हजार र अञ्जुले १५ हजार रुपैयाँ पुरस्कार प्राप्त गरे । महिला ५ किलोमिटर खुलामा पुलिसकी राजपुरा पछाई विजेता भइन् । राममाया बुढा दोस्रो र विमला काकी तेस्रो भए । उनीहरूले क्रमशः १५ हजार, १० हजार र ७ हजार रुपैयाँ प्राप्त गरे ।

१० किमि खुला पुरुषतर्फ मुकेश पाल पहिलो, भुवन राना दोस्रो र सुनील रम्जाली तेस्रो भए । शीर्ष तीनले ३०, १५ र १० हजार पुरस्कार पाए । स्कुलस्तरीय ५ किमि छात्र

च्याम्पियनखडकसिंह र सन्तोषी ट्रफीका साथ ।

दौडतर्फ अतुल गोडिया पहिलो, सन्तोष विक दोस्रो र केशरजंग रायमाफ्री तेस्रो भए । ३ किमि छात्रा दौडमा नेहा सापकोटा पहिलो, दीपशिखा शाही दोस्रो र निर्मला सिजापति तेस्रो भए । दुवै विद्याका शीर्ष तीनका विजेताले क्रमशः १० हजार, ७ हजार र ५ हजार पुरस्कार पाए ।

हिवलचेयर दौडमा यज्ञबहादुर खत्री पहिलो, महेश चौधरी दोस्रो र देउकुमारी थारु तेस्रो भए । उनीहरूले क्रमशः १० हजार, ७

हजार र ५ हजार पुरस्कार पाए । किड्स रनमा जेनिशा थापा पहिलो र वैष्णवी मिश्र दोस्रो भए ।

प्रतियोगितामा यसपालि भारतीय खेलाडीले समेत भाग लिएका थिए । एसोसिएसन अफ इन्टरनेसनल म्याराथन एन्ड डिस्टेन्स रेसेस एससले मान्यता दिएपछि, नेपालगन्ज म्याराथन पहिलोपल्ट आधिकारिक रुटमा आयोजना भएको हो । यो एससको वार्षिक क्यालेन्डरमा उल्लेख भएको नेपालको एकमात्र

म्याराथन स्पर्धा हो । यसअघि नेपालगन्ज म्याराथन आर्मीका होमलाल श्रेष्ठ (पहिलो संस्करण), कृष्ण वस्नेत (दोस्रो), जुम्लाका दुर्गाबहादुर बुढा (तेस्रो), नेपाल पुलिस क्लबका भूमिराज राई (चौथो), आर्मीका भीमबहादुर साउद (पाँचौँ), एपीएफ क्लबका गोपीचन्द्र पाकी (छैटौँ) र किरणसिंह वोगटी (सातौँ) च्याम्पियन भइसकेका छन् ।

सन्तोषीले दोस्रोपल्ट हाफ म्याराथन उपाधि जितेर कान्छीमायासँग बराबरी गरेकी छन् । एपीएफकी कान्छीमायाले दोस्रो र चौथो संस्करणमा उपाधि जितेकी थिइन् । त्यसबाहेक एपीएफका पुष्पा भण्डारी र कृष्णेश्वरी सिन्तकला, आर्मीका रेशु वस्नेत र पूर्णलक्ष्मी च्योपानेले महिला हाफ म्याराथन जितेका छन् ।

हरेक वर्ष मंसिरको पहिलो शनिबार हुँदै आएको म्याराथन यसवर्ष प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचनका कारण दुई साता पर धर्केलिएको आयोजकका अध्यक्ष टीएस ठकुरीले बताए । प्रतियोगिता क्रिएटिभ ह यान्ड्सको आयोजना तथा क्रिएटिभगन्ज मिडिया एन्ड इभेन्ट म्यानेजमेन्टको व्यवस्थापनमा भएको हो ।

नेपालका ६ खेलाडी छनोट

काठमाडौँ (कास)- नेपालका ६ खेलाडी एसियन टेबलटेनिस च्याम्पियनसिपलाई छनोट भएका छन् । लैनचौरस्थित राष्ट्रिय टेबलटेनिस प्रशिक्षण केन्द्रमा भइरहेको साउथ एसियन रिजनल च्याम्पियंसिप २०२२ को शीर्ष १६ वरीयतामा स्थान बनाएर ६ खेलाडीले एसियन च्याम्पियनसिपको छनोट खेल्ने पक्का गरे ।

पुरुषमा ५ खेलाडी छनोट हुँदा महिलामा एकमात्र खेलाडी छनोट भइन् । पुरुषतर्फ संयोग कपाली, रविन महर्जन, विनेश खनिर्वा, शिवसुन्दर गोथे र प्रदीप रोकका पाँचै खेलाडी छनोट भए । महिलातर्फ शीर्ष वरीयताकी नविता श्रेष्ठ मात्रै सफल भइन् । नेपालकी एलिना महर्जन, इभाना थापा, रविना महर्जन, सिक्का सुवाल श्रेष्ठ भने १६ वरीयतामा पर्न असफल भए ।

संयोग, रविन, विनेश र नविता छनोट भइसकेका थिए । शनिबार भएको खेलमा पराजित भए पनि

शिवसुन्दर र प्रदीप छनोट भएका हुन् । अन्तिम खेलमा शिवसुन्दर पाकिस्तानका हसिब खानसँग सोभो सेटमा पराजित भए । आइतबार शिवले नवौँ वरीयताका बंगलादेशका नाफिज इकवालसँग प्रतिस्पर्धा गर्नेछन् । प्रदीप बंगलादेशका रामहिमलियान वानसँग ३-२ सेटमा पराजित भए भएका थिए ।

महिलातर्फ शीर्ष वरीयतामा भारत र श्रीलंकाका ५-५ खेलाडी छनोट हुँदा पाकिस्तान ३ र माल्दिभ्स, नेपाल र बंगलादेशका समान एक खेलाडी छनोट भएका छन् ।

यस प्रतियोगिताबाट महिला र पुरुषका समान १६ खेलाडी छनोट हुनेछन् । एसियन च्याम्पियनसिप छनोट जनवरी ७ देखि १३ सम्म कतारको दोहामा हुनेछ ।

पोखरा म्याराथनलाई एससको सदस्यता

पोखरा (कास)- पोखरा म्याराथनले वर्ल्ड रनिङको छाता संगठन एसोसिएसन अफ म्याराथन एन्ड डिस्टेन्स रेसेस (एसएम) को सदस्यता पाएको छ । सदस्यता पाएसँगै यसले अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता पाएको हो । नेपाल भूतपूर्व खेलाडी मन्जुले आयोजना गर्दै आएको पोखरा म्याराथनले १६ औँ संस्करण पार गरिसकेको छ । फागुन ६ मा १७ औँ संस्करणको तयारीमा मन्जु

जुटिसकेको छ । पोखरा म्याराथन रुटले हालै मान्यता पाएको थियो भने लगत्तै एससको समेत सदस्यता पाउन सफल भएको मन्जुका अध्यक्ष हरिप्रसाद पराजुलीले बताए । 'यो हाम्रा लागि निकै गर्वको विषय हो,' उनले भने, 'नेपालको स्थापित म्याराथनको रूपमा पोखरा म्याराथनले अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता पाउनु पोखरेली खेलप्रेमीका लागि गौरवको विषय हो ।'

हाड र लैलालाई उपाधि

पोखरा (कास)- आईटीएफ अन्तर्राष्ट्रिय जुनियर टेनिस सर्किट २ मा चार्जिज ताइपेईका के हाड हाड र रसियाकी लैला आक्मेतोवाले उपाधि जितेका छन् ।

पोखरा रंगशाला टेनिस कम्प्लेक्समा शनिबार फाइनलमा पुरुषतर्फ हाडले अमेरिकाका हानु पटेललाई रिटायर्ड हट्टमा पराजित गरे । दोस्रो सेटमा १-० ले पछि परेका पटेलले स्वास्थ्य समस्याका कारण खेल छाडे । पहिलो सेट हाडले ६-४ ले आफ्नो पक्षमा पारेका थिए ।

महिलातर्फ फाइनलमा लैलाले भारतकी दुर्गान्सी कुमारलाई ६-१, ६-१ ले पराजित गरिन् । विजयी खेलाडीले आईटीएफको ३० अंक

पाएका छन् । दोस्रो भएका खेलाडीले १८ अंक जोडेका छन् । पुरुषतर्फ भारतका वंश नन्दल र महिलातर्फ भारतकी काइरा सिद्दार्थले दोस्रो स्थान हासिल गरे । नेपाल टेनिस संघको सहयोगमा कास्की जिल्ला टेनिस सघले प्रतियोगिता आयोजना गरेको हो । विजेता खेलाडीलाई नेपाल टेनिस सघका उपाध्यक्ष विनोद कायस्थले पुरस्कृत गरे ।

उक्त अवसरमा बोल्दै कायस्थले पोखराले टेनिसमा महत्त्वपूर्ण सफलता हासिल गरेको बताए । बर्सेन यहाँ सञ्चालन हुने राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिताले खेलाडीलाई व्यावसायिकताको बाटोमा अघि बढाएको उनको भनाइ

यू-१८ रग्बीको सेमिफाइनल समीकरण

काठमाडौँ (कास)- त्रिपुरेश्वरीस्थित दशरथ रंगशालामा भएको यू-१८ एसियाली रग्बी सेभेन्स च्याम्पियनसिपमा पहिलो दिन शनिबार पुरुषमा सेमिफाइनल समीकरण तयार भएको छ ।

एसिया रग्बीको आयोजना तथा नेपाल रग्बी संघको व्यवस्थापनमा भएको प्रतियोगिताको समूह 'ए' बाट मलेसिया ९ अंकसहित विजेता र भारत ५ अंकसहित उपविजेता बन्दै सेमिफाइनलमा पुगे । समूह 'बी' बाट यूई ९ अंकसहित विजेता तथा दक्षिण कोरिया ७ अंकसहित उपविजेता भएर सेमिफाइनलमा पुगे । सेमिफाइनलमा भारतको भेट यूईसँग हुनेछ भने दक्षिण कोरियाले मलेसियाको सामना गर्नेछ ।

समूह 'ए' मा रहेको नेपालले भारतसँग समान ५ अंक जोडे पनि

स्कोर अन्तरमा पछि पर्यो । नेपालले भारतलाई १२-१० गोलले पराजित गरेको थियो । नेपाल थाइल्यान्डसँग १५-७ र मलेसियासँग ३४-० गोलले हाथ्यो । पुरुषमा ८ टिम सहभागी छन् । नेपालसहित समूह चरणबाट बाहिरिएका थाइल्यान्ड, बंगलादेश र चार्जिज ताइपेईले प्लेट च्याम्पियनसिपमा पुग्नः प्रतिस्पर्धा गर्नेछन् । प्लेटमा नेपालले ताइपेई र थाइल्यान्डले बंगलादेशविरुद्ध खेल्नेछन् ।

महिला राउन्ड रोबिन लिगमा भारत र थाइल्यान्डले ३-३ खेल खेदै ७-७ अंक जोडेका छन् । ५ टिम सहभागी राउन्ड रोबिनमा दुवैको १-१ खेल बाँकी छ । २-२ खेल खेलेका यूई, नेपाल र मलेसियाको क्रमशः ६, २ र २ अंक छ । नेपाली टोली थाइल्यान्डसँग ३९-० र यूईसँग ४१-० ले पराजित भएको थियो ।

श्वेताले जितिन् रजत

काठमाडौँ (कास)- नेपालकी श्वेता कपालीले थाइल्यान्डको फुकेटमा भएको १३ औँ विश्व शारीरिक सुगठन तथा फिजिक स्पोर्ट्स च्याम्पियनसिपमा शनिबार रजत पदक जितेकी छन् । पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय सहभागितामै उनले महिला मोडल फिजिक्स विधाबाट पदक जितिन् ।

प्रतियोगितामा नेपालबाट भाग लिएका दुवै खेलाडीले पदक जितेका छन् । शुक्रबार पुरुष ६५ केजी तौलमा प्रज्वलमान शाकले कांस्य जितेका थिए । श्वेता १० प्रतिस्पर्धीमध्येबाट फाइनल चरणमा पुगेकी हुन् । उत्कृष्ट ५ मा पर्दै फाइनल पुगेकी उनले हगेरी, थाइल्यान्ड र मंगोलियाकी खेलाडीलाई उछिन्दै दोस्रो स्थान

हासिल गरिन् । हड्कडकी तु सुयत यानले स्वर्ण जितिन् । टोलीसँगै रहेका नेपाल शारीरिक सुगठन तथा फिजिकल फिटनेस सघका अध्यक्ष राजेशबाबु श्रेष्ठले व्यक्तिगत रूपमा रजत जितेलाई १ लाख ५० हजार र कांस्य जितेलाई ७५ हजार रुपैयाँ पुरस्कार दिने घोषणा गरेका छन् ।

CG MERIDIA
SIGNATURE SERIES

घर घरमा stadium

यो वर्ल्डकपमा, CG को TV घर ल्याई
बनाउनुहोस् घर घरमा Stadium साथै पाउनुहोस्

Cashback
Upto
Rs. 50,900

android R

5G

Google Assistant

DOLBY AUDIO

MEMC
Motion Estimate &
Motion Compensation

3
YEARS
WARRANTY
ON LED TV

FREE
Installation
ON LED TV

FREE
Delivery

EXCHANGE
OFFER

4K ANDROID TV

75" CGMR75E1 MRP RS. 240,490 BEST BUY RS. 189,590

75" CGMR75E1.V2 MRP RS. 240,490 BEST BUY RS. 189,590

65" CG65G1 MRP RS. 147,690 BEST BUY RS. 105,390

55" CG65D1.V2 MRP RS. 96,190 BEST BUY RS. 75,790

50" CG50D1 MRP RS. 83,490 BEST BUY RS. 67,290

SMART TV

43" CG43L05S MRP RS. 48,390 BEST BUY RS. 38,890

ANDROID TV

43" CG43C1/43F1 MRP RS. 54,390 BEST BUY RS. 43,790

32" CG32C1 MRP RS. 36,590 BEST BUY RS. 29,490

TURBO TV

32" CG32K05 MRP RS. 25,690 BEST BUY RS. 20,890

24" CG24K05 MRP RS. 20,390 BEST BUY RS. 16,490

32" CG32L05S MRP RS. 31,990 BEST BUY RS. 25,690

43" CG43J06S.V2 MRP RS. 48,390 BEST BUY RS. 38,890

TOLL FREE NO.
CG CHAUDHARY GROUP
Touching life everyday

CG Impex Pvt. Ltd.
CG Digital Park, Satungal, Kathmandu
Tel: 01-5108108, 5108131

166-00-102-211
For Service: 01-5970122
Email: service.support@chaudharygroup.com

FOR DEALERSHIP INQUIRY
9851102181

FOR PROUDCT INQUIRY
9851237038

FOR CORPORATE INQUIRY
9851211067

For Product Details
For Online Purchase

CG Digital: Kumari: 01-5408771, 5408772 | Rawibhawan: 01-5376049, 5381749 | Tangal: 01-4431837, 4411269 | UWTC: 01-4117002, 4117114 | Naya Bazar: 01-4364072, 4381029
Ratna Road: 01-6638472, 6638871 | Kirtipur: 01-4331140, 4333241 | Bhatar: 025-581126, 581136 | Bharatpur: 056-538020, 538230 | Hattigauda: 01-4376815, 5901801
Jorpati: 01-5134087, 5134187 | Basundhara: 01-5911023, 5911024 | Hetauda: 057-590778, 590779 OR VISIT NEAREST DEALERS

कान्तिपुर पब्लिकेशन्स लिमिटेडद्वारा प्रकाशित तथा मुद्रित, कार्यालय : सेन्ट्रल बिजनेस पार्क, थापाथली, पो.च.नं. ८५५९, काठमाडौँ, नेपाल, फोन नं. ५१३२०००, फ्याक्स: ९७७-१-५१३२००१, email : kanti@kmg.com.np, द.नं. ३१/०४९-२०, अध्यक्ष तथा प्रबन्ध निर्देशक : कैलाश सिरोहिया, निर्देशक : स्वस्तिका सिरोहिया, सम्पादक : उमेश चौहान, प्रधान सम्पादक : सुधीर शर्मा

यन्त्रीकरण रोज्दै किसान

■ **शंकर आचार्य** (पर्सा)

जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका-११ खेसौलका किसान परमानन्द चौधरीले यसवर्ष ३ विघा खेतमा मकै, १२ कटुठामा गहुँ, ५ कटुठामा आलु र १० कटुठामा केराउ खेती गरेका छन्। मकै र केराउ मेज प्लान्टर मेसिनबाट रोपेका उनले आलु सेमी अटोमेटिक पोटाटो मेसिन र गहुँ जिरो टिलेज मेसिनबाट रोपेका हुन्। मकै रोप्ने मेज प्लान्टर मेसिनले उनले पहिलो एटक केराउ रोपेका हुन्। दुवैको दाना समान आकारको हुने भएकाले उनले यो प्रयोग गरेका हुन्। जुन सफल पनि भयो।

चौधरीले पनि कृषिमा यन्त्रीकरणले आफू धेरै लाभान्वित भएको बताए। खेतीपाती प्रशस्त भए पनि उनी एक निजी कम्पनीमा जागिरे समेत छन्। कृषि कर्मका लागि धेरै समय दिन नसक्ने भएकाले यन्त्रीकरणले सहज भएको उनको भनाइ छ। ‘कम समयमा रोपाइँ गर्न पाएकाले एकातिर मेरो समयको बचत भयो, अर्को तिर मजदुरको लागत ५० देखि ७० प्रतिशतसम्म घट्न गयो,’ उनले भने,

‘यन्त्रीकरण मेरो लागि वरदान नै साबित भयो।’ किसानले रोपाइँ गर्दा मलखादको सदुपयोग हुने उनको अनुभव छ। ‘मेसिनले मलखाद र बीउ एकै पटक छर्ने पनि मिल्छ,’ उनले भने, ‘दुरुस्त ठाउमा मल खाद र बिउ पर्ने भएकाले नोक्सान पनि कम हुन जान्छ।’ ५ वर्षयता आफूले खेतीपाती पूर्ण यन्त्रीकरण विधिबाटै गरी रहेको उनले बताए। यस टोलका १० किसानले यन्त्रीकरण विधिबाटै यस वर्ष १५ हेक्टर जग्गामा मकै र २ हेक्टरमा गहुँ खेती गरेका छन्। मजदुर नपाउने चिन्ता घटेको र खेती लागत ऋड्दै आधाले घटनुका साथै उत्पादन पनि १० देखि १२ प्रतिशतले बढेको किसानको अनुभव छ। किसानलाई यन्त्रीकरण विधिबाट खेती गर्न कृषि औजार अनुसन्धान केन्द्र रानिघाट वीरगन्जले सघाएको छ। हाल केन्द्रकै उपकरण लगेर यहाका किसानले मकै बाली लगाइरहेका छन्।

केन्द्रले हाल तराइका २२ जिल्लामा कृषि यन्त्रीकरणको क्षेत्रमा नयाँ प्रविधिहरूको प्रमाणीकरण गरी किसानका माफ्न विस्तारीकरण गरेको छ। हाल नेपालमा १५ वटा मेज प्लान्टर, २२ वटा आलु रोप्ने र १८ वटा आलु खन्ने मेसिनले किसान आफ्नै सावित भयो।’

जग्गा वर्गीकरण नहुँदा कित्ताकाटमा समस्या

वीरगन्ज (रासस)- पर्सामा अधिकांश स्थानीय तहले हालसम्म भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरणको काम नसक्दा कित्ताकाटको समस्या समाधान हुन सकेको छैन। सरकारले भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरणअन्तर्गत यही मंसिर २३ सम्म प्रत्येक पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र पर्ने सम्पूर्ण जग्गालाई गैरकृषि क्षेत्र र कृषि क्षेत्रमा वर्गीकरण गर्नुपर्ने निर्देशन दिएको थियो।

१४ पालिका रहेको पर्साका अधिकांश पालिकाले यो काम सम्पन्न गर्न सकेका छैनन्। जिल्लाको सबैव पर्सानी गाउँपालिका र पकहा मैनपुर गाउँपालिकाले मात्र भूउपयोग क्षेत्र वर्गीकरणको निर्णय गरेको छ। भूउपयोग क्षेत्र निर्धारण सम्बन्धमा भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयले गत साउन ३१ नै विज्ञापित जारी गर्दै प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रको जग्गालाई २०७९/८२३ गतेभित्र कम्तीमा कृषि क्षेत्र र गैरकृषि क्षेत्र छुट्याउनुपर्ने व्यवस्था गर्न भनेको थियो। नापी विभागले यस कार्यका लागि आवश्यक दक्ष प्राविधिक जनशक्तिको व्यवस्था गरिसकेको भन्दै विभागासँग आवश्यक सहकार्य र समन्वय गरी भूउपयोग क्षेत्र छुट्याउने कार्य गर्न गराउन सम्बन्धित सबै पालिकालाई अनुरोध गरे पनि पालिकामा आवश्यक जनशक्ति अभावमा यो कार्य पूरा हुन नसकेको हो।

कृषियोग्य जग्गाको संरक्षण, खण्डीकरण नियन्त्रण, चक्रवाबन्दी कार्यक्रमामार्फत कृषि उत्पादन बृद्धि खाद्यसुराको

प्रत्याभूति, दीगो पूर्वाधार विकास, व्यवस्थित सहरीकरण र सुरक्षित आवास, प्राकृतिक स्रोतसाधनको समुचित व्यवस्थापन, विपद् जोखिम न्यूनीकरणलगायत उद्देश्य राखी नेपाल सरकारले भूउपयोग नीति २०७५ जारी गरेको थियो। सो

नीति कार्यान्वयनका लागि संसद्बाट भूउपयोग ऐन २०७६ र नेपाल सरकारबाट भूउपयोग नियमावली २०७९ लागू भइसकेको छ। उक्त नीति, ऐन तथा नियममा स्थानीय तहलाई भूमिको वर्गीकरण, भूउपयोग योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने अधिकार तोकिएको छन। नियमावलीको अनुसूची १ मा भूउपयोग क्षेत्र निर्धारण गर्ने आधार

मापदण्डको व्यवस्थासमेत गरिएको छ।

यी नीति र कानून कार्यान्वयनमा तत्काल सहजीकरण गर्न भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयबाट मिति गत जेठ २७ मा परिपत्र जारी गरी

कित्ताकाट रोकिएको थियो। नापी विभागले सात सय ५३ वटै स्थानीय तहको भूउपयोग नक्सा, सोको विद्युतीय अभिलेख वा तथ्यांक तयार गरी सम्बन्धित स्थानीय तहलाई हस्तान्तरण गरिसकेको छ।

रौतहटको दुर्गाभगवती-५ बडहवाँमा वामती नदीको कटान रोक्न बनाइएको बाँसको तटबन्ध ।

तस्विर : शिव पुरी, कान्तिपुर

७ महिनामा ४९ लाखको इन्धन खर्च

खर्चमा मितव्ययी हुनुपर्ने राजविराज नगरपालिका उल्टो बाटोमा

■ **अतधेशकुमार भट्टा** (राजविराज)

राजविराज नगरपालिकाले इन्धनमा पछिल्लो सात महिनामा साढे ४९ लाख रुपैयाँ खर्च गरेको छ। करार र दैनिक ज्यालादारीका कर्मचारीको भारका कारण आर्थिक ब्ययभार बेहोर्नु परिरहेको पालिकाले इन्धनमा गरेको भुक्तानी अत्यधिक छ। पालिकाबाट प्राप्त जानकारीअनुसार गत जेठदेखि हालसम्म इन्धन खर्चवापत मात्र ६४ लाख ५६ हजार रुपैयाँ भुक्तानी दिइएको हो। यसमध्ये १५ लाख अघिल्लो आर्थिक वर्षको बक्यौता हो भने बाँकी चालु आर्थिक वर्षको हो।

गत वैशाख ३० मा सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित नगरप्रमुख भीमराज यादवमाथि एउटा पुरानो मुद्दामा अख्तियारले विशेष अदालतमा मुद्दा दर्ता गरेपछि, असारको अन्तमा उनी निलम्बनमा परेका थिए। नगरप्रमुख यादव निलम्बित भएपछि, उपप्रमुख इसरत परविण कार्यवाहक नगरप्रमुख छिन्। पछिल्लो समय पालिकाले तोकअवैशमे १० जनालाई दैनिक ज्यालादारी कर्मचारीको रूपमा नियुक्त गरेको थियो, जसमा कार्यवाहक नगरप्रमुख परविणले तीन जनालाई भर्ना गराएकी थिइन्।

पालिकाभन्दा अन्य व्यक्तिको गाडीमा समेत पालिकाकै कुपनबाट इन्धन दिइने गरिएकोले खर्च धेरै देखिएको स्रोतको भनाइ छ। पालिकामा ३४ मोटरसाइकल, स्कार्पियो, कार, जेसियो, वारुणयन्त्र एक-एक वटा तथा ३ वटा ट्रिपर र ६ वटा

ट्रयाक्टर छन्। ‘इन्धनमा त मनलाग्दी खर्च छ,’ पालिकाका एक कर्मचारीले भने, ‘पालिकाको सवारी साधनभन्दा आफन्त र नजिकका मान्छेलाई दिइने इन्धन बढी छ।’ फर्जी बिल बनाएर समेत इन्धनमा आर्थिक अनियमितता हुने गरेको ती कर्मचारीले बताए।

विलासिताको साधनमा गणना हुने एसी खरिद गर्न पनि नगरपालिकाले १८ लाख रुपैयाँभन्दा बढी खर्च गरेको छ। पालिकाले गत आर्थिक वर्षको अन्तमा असारमा १६ वटा एसी (एयर कन्डिसन) खरिद गरेको हो। गत वैशाखसम्म ३ वटा एसी रहेकोमा अहिले थप गरिएको हो। १६ मध्ये ५ वटा ल्याइड कम्पनिको, एउटा एलजी तथा १० वटा पानासोनिक कम्पनिको छ। खरिद गरिएको एसीको भुक्तानी बजार रेटभन्दा बढी गरिएको नगरपालिकाकै कर्मचारीहरू बताउँछन्। सिलबन्दी दरमाउवाट खरिद गरिएको ५ वटा एसीको १ लाख ५ हजार ९ सय ९४ रुपैयाँका दरले भुक्तानी दिइएको छ। अन्य ११ वटाको १ लाख १९ हजारको दरले भुक्तानी दिइएको छ। स्रोतका अनुसार एसी कोटेशन प्रक्रियाद्वारा खरिद गरिएको हो। यसबारेमा कार्यवाहक नगरप्रमुख परविण र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत विनयकुमार सोनु सम्पर्कमा आउन चाहैनन्।

वर्गीकृत विज्ञापन

घर जग्गा

जावलाखेलमा ०-९-३-२ जग्गा 9849444673, 9841287677, 9851333629

काभ्रेपाँचखालमा प्लटिङ गर्न हुने ३३रोपानी जग्गाविक्रीमा प्रतिलोपनी:६०लाख 9851087273

बानेश्वरमा ५९आना जग्गा विक्रीमा ९८३११२१००१

बडानीलकण्ठमा ०-४-०-० जग्गा विक्रीमा, 9803198714

ललितपुर-विपदछापमा, ०-२-२-३ वनको एकतलेघर पन्चानखेलमा 9849123631

लेलेमा टुक्रा जग्गाहरू 9818084129, 9843262234

दक्षिणढोकाका व्यापारिक तथा आवाशिय साइदुल्लेले घर विक्रीमा ९८४९२१६३५४

बत्तीसपुतलीमा ०-१२-०-० घरजग्गा विक्रीमा 9841601845

काभ्रे भकण्डेउरी विपी राजमांससँगै जोडिएको प्लानिङका टुक्राजग्गाहरू विक्रि खुला, विशेषताहरू: २०फिटो ग्राभलबाटो, विजुली सानेपानीको व्यवस्था ९८४९१८५१६९

चितवन भरतपुरमा ३०-गड्डा जमिन विक्रीमा ९८४६०४४१०५, ९८१९१०३४४०

कर्मसियल घरजग्गा किल्नपरमा बेच्नपरमा ९८४९११९८५८

इमाडोलको घर विक्रीमा २,४०,००,००0/- ९८४९२६८००६

नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-५-०-० प्रतिआना १,२०,००,०००/- ९८४९०२४६५८

धारासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-५-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्रीमा 9851012695, 9818751646

तीनकने गैरिगाउमा 0-4-2-0 9851027364, 9851315556

चोभारमा प्रतिआना २५ लाख ९८१३८३४८५४

मेसिन औजार

बालाजमा SLC/+2 कर्मचारी 17,500/- 9851024068

सम्पर्क

सस्तोमा Cashdeposit धितोफुकुवा शेररतलगत 9851006688

अतिसस्तोमा धितोफुकुवा Cashdeposit Documentation 9851067787

विद्यार्थीकोलागि सस्तोमा Cash Deposit 9765345999

Cash Deposit Without Collateral, 9841756349

सस्तोमा धितोफुकुवा Deposited 9851277564

बैंकमा Cashdeposit धितोफुकुवा लोनतिर्न ९८४१०४५२१८

बैंकलोन सम्बन्धी सम्पूर्णकाम गरिन्छ, 9811990359

विदेशजान CASH DEPOSITE धितोफुकुवा, 9848933430

www.kbsewa.com वेबसाईटबाट र ७५मै विज्ञान 9851120180

Home Tuition चाहिएमा कपनबौद्ध 9840678484

विविध विक्रीमा

कर्तासुरुवाल पसल विक्रीमा कोठामाडौं ९८४९१९९०८८

कलकीचोकमा लेडिजफेन्सी पसल तुरुन्त विक्रीमा ९८४०२०८८३८

बानेश्वर, Eyeplexmall छेउमा सामानसहित अफिस विक्रीमा, 9851096922

राप्ती गुडीबिलमा चार्लरहेको रेष्टुरण्टको ५०प्रतिशत सेयरबिक्रीमा ९८४१०८७७४४

निर्माण सफाई

हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाडी 9840540700

हलटवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668

मेसिनबाट सेफ्टीटयाडी हलमंगाल सेफ्टीटयाडी 9849442728

हलटवाइलेट सेफ्टीटयाडी जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292

हलमंगाल, सेफ्टीटयाडी जामखोले सस्तोमा 9849519040

हलटवाइलेट सेफ्टीटैकी सफाई 9851088270, 9861728599

हलटवाइलेट मंगालजामखोले, 9851018828, 9841464543

हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635

सेन्टीटयाडकी सफाई ठुलोगाडीमा मेसिनबाट ०१-५२५०९२, ९८५१०२४३६४

सेन्टीटयाडकी सफाई गाडीमा १५००/- ९८४३७८७७

भाडामा

बखुण्डोलमा अफिसको लागि घर, 9841821154

ललितपुरमा घरफल्याट भाडामा लिनदिने 9851071590

Flat भाडामा Rs.23,000/- गोरौघाट 9841280478

बांसवारी पिपलबोटमा ७ बेडरूमको २५तल्ला बज्रलाघर(विदेशी स्वदेशी तथा अफिस प्रयोजनकालागि) ९८४१०९१५६७

लाजिम्पाटको घर अफिसकोलागी भाडामा ९८४०७२८२१२

इमाडोलमा ४ कोठाको फल्याट 9861585853

१-१०-०-० जग्गामा १३-वटा टहराकोठा, १-३-०-० जग्गामा २-टहराकोठा समेत बहालमा का.स.पा.-५ हाडीगाउँ, ९८४९४६५१४४

नयाबानेश्वरमा २ फल्याट खालो अफिसलाई, 9803654551

चाहियो

वहराण्ट्रिय कम्पनीमा SLC/+2 20,500/- 9808171128

कोटेश्वर अफिसलाई १५-कर्मचारी 15,500/- 9862336307, 9813255411

बाइकोले लाईसेन्स प्राप्त १२कक्षा पास मार्केटिङ्ग कर्मचारी कमिसनमा आधारित तलब रु.20,000+/-, Email: marketing190@gmail.com

घरायसी कामगर्न महिलाहरू चाहियो ९८१८८५२१७८

अनुभवी मार्केटिङ मेनेजर २ जना, सेक्युरिटी गार्ड (भक्तपुर, ललितपुर, काठमाडौं) ५० जना, कुक वेटर डाइभर हाउस किपिङ १०० जना तुरुन्त चाहियो सम्मक: माल्दिप सेक्युरिटी सर्भिसेज प्रा.ली. 01-4495916, 01-5906964, 9851135714, 9847759249

कर्मचारी चाहियो गोगबचोक 9861308375, 9802309152

लेडिज-जेम्स वेटर, डान्सर ९८५१०६१७३२९

साधारण सेक्युरिटी त्रुबजेन्ट 19000 98118310258

जनसक्ती किसिमको रोजगारी/कर्मचारी ९८६०८५५६०८

Urgent Vacancy Ladies Accountant 9856058327

कलकी मालपोत नजिकै टि-आउटनेटलाई कर्क-१, हेलम-१ ९८५११२३७३८६, ९८०४९५९६९

Need Delivery Boy with Mobike Workingtime (7.30pm-4.30am) 9813891060

सामाखुशी मसाज स्यामा महिला आवश्यकता ९८०३९०९०२०

कस्मेटिकीयन खानबन्ससहित कर्मचारी 18,000/- 9803774553

गोगब अफिसलाई कर्मचारी 17,500/- 9851323953, 9823252176

साधारण सेक्युरिटीगार्ड अर्जेन्ट २२,४००/- 9810169528

पढ्नेपढ्का पाठपाठम कामगर्नहरू अर्जेन्ट १८,४००/- 9847776910

स्पलाई लेडिज कर्मचारी चाहियो 9813668154, 9843877240

जडिवुटी मासुपसलमा बाइकडोलभरी तुवाचैर्ययकता आँठघण्टाको -१-५,०००/- 9851049899

सेल्सब्याड चाहियो बाईक चलाउन-जान्ने, 9851197239

प्रुलिखेल जंगल रिमोटीङ एफएण्डबि सैपरभाइजर क्याट्रेनि, वेटर, खानेबस्ने सुविधा ९८४१३०८८३६, ९८४१३३३४५६, ९८४१०८३४०६

चिया कम्पनीका लागी मार्केटिङ्ग अनुभव भएको मार्केटिङ्ग अफिसर चाहियो, 9848672231, 9813265334

स्यामाशुकोलागी कर्क, सेफ, ९८०१४६४९३३, ९८४१३०२९३२

फाइवरमाला डलखेलौनाकुशन्, कोटिङ्गपेट्टिमा महिलापुरुष कामदारहरू १८५००-२७५००/- (क.नि.छा ०१-४५८७८७८८, ९८१०११६३२० शुल्क२०००/-)

पाठपाठम कमीशनमा काम 9813014587

कुक हेल्वर घरायसी महिला 9813014587

घरलुखोगामा लगानीगरी घरबाट ३०,००० कमाउनकालागी 9858080488, 9866976829

एयरपोर्ट अगाडि गेस्ट हाउसकोलागि हाउस किपिङ १महिला १पुरुष चाहियो खानबन्स सुविधासहित श्रीमान् जनसमीतलाई विशेष प्राथमिकता 9861200520

मर्मत

मेसिनबाट सेफ्टीटयाडी हलमंगाल जामखोले 9849442728

हलटवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841050858

जेटमेसिनबाट सेफ्टीटयाडी हलमंगाल जामखोले 9851056662

हलमंगाल, टवाइलेट, जामखोले सेफ्टीटैकीसफाई ९८०८८४९४४९

प्लम्बिङ सोलारफिट्टर इनारसफाई हलमर्मत ९८६१२२५४९

हलटवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841739477

हलटवाइलेट, मंगाल जामखोले ९८४९८१९०१, ९८४९२४०६४०

भर्ना

प्राइभेट SEE, +2, BBS/BA 100%पास, 9880780413

प्राइभेट SEE,+2 Bachelor ग्यारन्टी-कित्ताव, भर्ना नि-शुल्क, 9860579477

तालिम

हाउसइण्डरियल वायर्ड प्लम्बिङ भावाइल 9851177341

उपचार

यौनशक्ति Extratime साईजबढाउने Herbal Supplement ९८५११४७८१

बिहावारी

206० महिला- पुरुषले विवाहलाई, 9865368166

३२वर्षिय अमेरीका निवासी इन्जिनियर ब्राह्मणलाई वधुचाहियो ९८६३३२९१९

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टरहरू

रिजन एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ्ग जिरो मिडिया सुस्मिता क्लासिफाइड सिद्धि गणेश एडभरटाइजिङ्ग युनिटेक आई.टी. सोलुसन जयबागेश्वरी कम्प्युनिकेश्न हलफयाक्स मिडिया एण्ड कम्प्युनिकेश्न पब्लिक कन्ट्याक्ट प्वाइन्ट न्यू लालित्य प्रिन्ट एण्ड ट्रेडस भ्याली कम्प्युनिकेश्न सर्भिस वि. एण्ड वि. कम्प्युनिकेश्न लोटस एडभरटाइजिङ्ग मिडिया प्रा.लि. विडलिक मिडिया अनलाइन विज्ञापन सेवा	पेप्सीकोला/कोटेश्वर अनामनगर नयाँबानेश्वर फुलबारी टोल, कपन चुच्चेपाटी जयबागेश्वरी जमल कालिमाटी लगनखेल महाराजगञ्ज कलकी गोगबु, नयाँवसपाक पु. बानेश्वरचोक सिनामगल	०१-४८६३५३१, ८८५११७८८३० ५७७५६८५ ०१-४१०४२३७, ८८५१०२११७२ ८८४१२८६४४७, ८८४३७८७५५६ ८८४१३१५४४१, ०१४५८६८०२ ०१-५२४१०१११, ८८६३३३७२१७ ४२२४१८१, ४०१२५७७ ४६७४८०१, ८८४१६६६३६३ ५५४३५८२, ८८४१८३४५३४ ०१४३७२३३०, ८८४४६६६५२६३ ५२३४५३०, ८८४१०२१५२३ ८८५१०२४३६८, ४३६४७५१ ४४६२३०६, ८८४४६६६०६१४ ४४६१४१२, ८८५१२०१९८०	पशुपति विज्ञापन सेवा मरमिड निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी सेढाई स्टेशनरी नेपाल मिडिया कन्सल्ट सूर्य विनायक साइबर डि. एण्ड डि एडभरटाइजिङ्ग स्मार्ट इन्भेष्टमेन्ट प्रयास इन्टरप्राइजेज किपु बुक प्वाइन्ट कान्तिपुर सञ्चार सेवा मिडिया वे प्रा.लि. न्यू टिन्स स्टेशनरी दीप सेवा कम्पनी क्वीक कम्प्युनिकेश्न सर्भिस	सोह्रखुट्टे चोक कलकी लगनखेल बसुन्धरा सिफल भक्तपुर लुभु जोरपाटी बागबजार कीर्तिपुर कमलपोखरी नयाँबजार सातदोबाटो कोटेश्वर बालाजु	८८६६४३०१५५, ८८१३६३५६०६ ५२३४३४२, ८८४४४७७६७५ ५५३१६५७, ८८४१६२७४८६ ८८४६१७८२२८ ०१-४५७८१०३ ५०६२६७४, ८८४१६७०८४१ ५५८०४०६, ५५५४३३३२ ८८५१०८२५३२, ६७४१०१७२५३ ४२४५१०८ ४३३१७७५ ४५१४६२२, ८८४१४७८६०० ४३८८८५५, ८८४१५१७०४५ ६६१७७४६१०६, ८८४१३२३२८८ ४६०००७० ४८२३४५२, ४८८५४२६	गेटवे सञ्चार सेवा आर्क मिडिया भिजन एडभरटाइजिङ्ग अर्दीति विज्ञापन सेवा माउपटिन एर एड लुमिनेन्ट एड एजेन्सी सुविधा डटकम अकुर मिडिया हाउस प्रा.लि. सेभेन24 प्रा.लि. मिडिया एडव सगरमाथा श्री मिडिया गणेश पुस्तक मुनाल पुस्तक पसल श्रेष्ठ बुक्स एण्ड स्टेशनरी के.डि.ए. सप्तलायर्स एण्ड एड चितवन एडभरटाइजिङ्ग	सिनामगल सुन्धारा कलकी कौशलटारा एकालतकुना, नख्खु कुमारीपाटी बनस्थली गढुठाघर जावलाखेल, लपु लाजिम्पाट बालकुमारी कांकडभित्ता गाईघाट दमक भरतपुर भरतपुर	८८०३७३६८८८, ८८५१०५३०७८ ०१-५७१३६८७१, ८८५१२२८२२८ ४०३३०४२, ८८५१०६६०४४ ८८५११२२३८१ ५५३३७६६, ८८४६६६६४६५ ०१-५१७१२१६६, ८८५११६५३५२५ ४३५२७७२, ८८४१७११५१२ ६६३३५५८, ८८५११५२०५६ ५५३५६२४, ५५४७७६७ ४००१०२५ ८८४१६५४००७, ०१-५१००४७० ८८४२६३३४०६, ०२३-५६३१०६ ८८४२८७५५५५, ०३५-४२०१२५ ०२३-५८४१२५, ८८४२६२०७५६ ०५६-५७२१०६, ८८४५१६६३६१ ०५६-५३१००८, ८८५५०६३४०७
--	--	--	---	--	---	---	--	--

वर्गीकृत डिस्प्ले स्पट कलर रु. ३५००/- मल्टी कलर रु. ५०००/-	श्याम/श्वेत रु. ३०००/-	वर्गीकृत विज्ञापन	साधारण प्रति शब्द बोल्ड प्रति शब्द	रु. ४५/- रु. १००/-	सम्पर्क नं. ५१३५०००, ५१३५००४, Ext. १६४८ Email: mktclassified@kmg.com.np
---	------------------------	-------------------	---------------------------------------	-----------------------	--

म. अ. क. गौरी

■ छोटकरी

हृप्सेकोटमा छोरी जन्मे ५ हजार

पूर्वी नवलपरासी (कास)- हुप्सेकोट गाउँपालिकाले छोरी जन्मप ५ हजार नगद दिने भएको छ। पालिकाभित्र र अन्यत्रका सरकारी स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी हुँदा छोरी जन्मेमा बच्चाकै नाममा खाता खोलेर वैकैमा जम्मा गरिदिने व्यवस्था गरेको हो। पालिकाले उक्त खातामा रकम थपिदिने अभिभावकसँग अनुरोध गरेको छ। यो कार्यक्रमले सुत्केरी सुत्केरी कार्यक्रमलाई टेवा पुग्ने पनि विश्वास पालिकाले छ। २०४४ र गत स्थानीय तहको निर्वाचनमा अथ्यक्षमा निर्वाचित लक्ष्मी पाण्डेले अखिले कार्यक्रमले यो कार्यक्रमको सुस्वाभाव गरेको थिइन्। अहिले त्यसैको निरन्तरता हो। चालु आर्थिक वर्षको हातासम्म २६ जना बच्चाको नाममा पालिकाले ५ हजार नगद जमा गरिसकेको छ।

म्याग्देको ६ महिने कार्यसम्पादन

नहूँ (कास) म्याग्गे गाउँपालिकाले ६ महिनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छ । कार्यपालिकाका अध्यक्ष श्रीप्रसाद श्रेष्ठका अनुसार गाउँपालिकामा २ नयाँ र १ संशोधन गरी ३ वटा नयाँ र १२ वटा कार्यविधि बनेका छन् । 'पालिकाको २१ औँ गाउँसभा बैठक र कार्यपालिकाको १२ वटा बैठक सम्पन्न भएको छ,' उनले भने, 'जसमा सभामा जेटसहित नौतार र ६२ वटा निर्णय गरेको र कार्यपालिकाले १२ वटा बैठकमार्फत १५६ वटा निर्णय गरेको छ ।' पालिकाका ७ वटा वडाका अध्यक्ष प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भएको उपाध्यक्ष बालकृष्ण घिमिरेले बताए । उनका अनुसार पालिकाको प्रशासकीय भवन पनि बनिरहेको छ । यसैगरी थुप्रै आधारभूत अस्पतालमा १० करोड रुपैयाँको लगानीमा १० शय्या निर्माणाधीन अवस्थामा छ ।

गैंडाकोटमा दीर्घरोगीलाई

मासिक ५ हजार

पूर्वमा नवलपरासी (कास्)- गैडाकोट नगरपालिकाले
 वीथीघरोगी र जटिल प्रकृतिकाले रोगीको उपचारमा
 सघाउन मनसिद्धि गरिहाल्ने भएको छ । क्यान्सर,
 मधुमास पीडित र मेरुदण्डका विरामीलाई उपचारमा
 सघाउन उक्त सहयोग गरिएको नगरपालिकाले
 जनाएको छ । त्यस्ता १८ जना रोगीलाई यो
 आर्थिक वर्षमा ६८ लाख १५ हजार नगद बाँडिएको
 नगरपालिकाले जनाएको छ । पालिकाभित्र त्यस्ता
 रोगीको संख्या ७५ छ ।

નગર અસ્પતાલ નિર્માણ સુરુ

पूवी नवलपरासी (कास)- मध्यविन्दु नगरपालिकाका
नगर अस्पताल भवन निर्माण सुरु भएको छ ।
मध्यविन्दु-७ को चौमारा बजारमा १५ शय्याको
अस्पतालको शुरुवार नगरप्रमुख भीमलाल
अधिकारीले शिलान्यास गरे । दुई वर्षभित्र निर्माण
सकने गरी १७ करोड ५६ लाखको लागतमा
अस्पतालको निर्माण सुरु भएको हो । नगरपालिकाका
महानिजी नियुक्त विवेक पोखरेल अनुसार ३ तले भवनको
तल्लो दुई तलामा अस्पताल सञ्चालन गरिने र
थोरै थोरै तलमा स्वास्थ्यक्षेत्री आवास छ । सघीय
सरकारको बजेटबाट अस्पताल निर्माण सुरु भएको
हो । आगामी ५ वर्षभित्र थप भवन बनाएर कम्तीमा
५० शय्याको सुविधासम्पन्न अस्पताल सञ्चालन
गर्ने योजना रहेको अधिकारीले बताए ।

सिँचाइको विवादले जलविद्युत् आयोजनामा आगजनी

करिब ३ दशकदेखि सञ्चालित सिँचाइ योजना बन्द हुने गरी काम भएको स्थानीयको आरोप

गोरखाको सिरानचोक-२ को चम्पावती हाइड्रोपावरमा पुगेका स्थानीय ।

तस्विर सौजन्य : सृजन न्यौपाने

■ **हरिराम उप्रेती** (गोरखा)
आश गुरुङ (लमजुङ)

गोरखाको सिरानचोक गाउँपालिका-२ पाँडेवंसीको चम्पावती हाडडुपावरको कार्यालयमा स्थानीयले शनिवार आजनी गरेका छन् । हाडडुपावरले मापण्डविपरीत काम गरेको भन्दै लमजुङको राइनास नगरपालिकाबाट पुगेका पाँच सयभन्दा बढी स्थानीयले कार्यालय परिसरभित्र रहेका दुईवटा मिनी ट्रक, एउटा एम्सकाभेटर र जङ्गलले छोएको दुईवटा अस्थायी टहरामा आगो लगाएका हुन् ।

कायालयका फॉर्नियर सामग्रीसमेत ताँफाड भएको छ। मिस्री ट्रक पूर्णरूपमा क्षतिग्रस्त भएको र एस्काभेटरमा आँशिक क्षति पुगेको जनाइएको छ। इलाका प्रहरी कार्यालय ठाँटीपरीषाद प्रहरी टोली घटनास्थल पुगेको छ। क्षतिको विवरण यकिन गर्ने काम भइरहेको छ। जिल्ला प्रहरी कार्यालय गोरखाका प्रमुख केदार खनालले बताए। 'हाइड्रोको पानीको निकास कहने गएको, कुलाको बाँधमा तले पाती निस्कियो भने विवाद थियो' उनले भने, 'गत भदौमा सस्टेम सेयर हाजोरी करकाजी पनि गरेको थियो।

आज त्यही विषयलाई इस्यु बनाएर आगजनी भएको छ ।' उनका अनुसार दुई हजारभन्दा बढी मानिस आएर सोभै आगजनी थालेका थिए । क्षतिको पूर्ण विवरण अबै आइसकेको छैन ।

०४९ बाट सिँचाई हुँदै आएको राइनासबाट
सिँचाई आयोजनालाई वेवास्ता गरी बलविम्याहारी
गरेर हाइड्रोपावर सञ्चालन हुन लागेपछि
स्थानीयले विरोध जनाएको राइनास
नगरपालिका-३ का श्रीकृष्ण पौडेल बताए।
‘हाइड्रोले सिँचाई आयोजना बन्द हुने परिस्थितिमा
‘पाउरो’ उपले भने, ‘अब पानी कहीं फाँट्छ भन्ने
हाम्रो कुरा रहेन। हाइड्रोपावर बन्द हुनुपर्छ भन्ने
माग हो।’ पालिकाको छेत्रीयोर्य जमिनमा
सिँचाई गर्न निर्माण भएको राइनासबाट सिँचाई
योजना ०४९ बाट सञ्चालित छ।

आठ सय ५० हेक्टर जमिन सिंचाइ हुने योजनाका कोषाध्यक्ष गोविन्दराज न्यौपानेले बताए। सिंचाइका १६ हजार उपभोक्ता छन्। 'यत्तिका खेत सिंचाइ हुने नहरमा पानी नजाने गरेर हाड्डोपावर बन्दै छ,' उनले भने, 'पटक-पटक काम रोक्न भन्थ्यौं, छलफल गर्थौं। हाम्रो सुनुवाई प्रतिनै।' प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन (आईईई) प्रतिवेदनमा दुई सय मिटरमाथि पानी

खसाल्ने उल्लेख रहे पनि त्यस्तो नदेखिएको उनले दावी गरे ।

उनका अनुसूच पालिकाका १० बडामध्ये सात वडामा सिंचाइकोे पाानी प्रयोग हुन्छ । काम रोकेन स्थानीयले विद्युत् विकास बिभागमा सोकेन निवेदन दिएका थिए । 'यो सुरुवाती चरणकोे आन्दोलन हो' उनले भने, 'अझै बेवास्ता गरेर निर्माण गरी राखे थप अप्ठ्यारनलमा जान्छे' । रामेनासका उपप्रमुख पुष्परज खनाल र माओवादी केन्द्रका महासचिव देव गुरुङसहित स्थानीय पुगेर पनि हाड्डोपावर सञ्चालकसंग वार्ता गरेका थिए । अट्टेर गरेर आयोजना निर्माण गरेर निष्पत्ती कम्पनी र विद्युत् विकास बिभागलाई समेत विषय बनी आएर अडलत जाने स्थानीयले चेतावनी दिएका छन ।

०७९ मांसर ८ मा ववुतु ववकास ववभागले
चमावती हाइड्रोपावर प्रालिलाई राइनासटार
रिंवाइ योजनालाई प्रतुकूल प्रभाव नपर्ने गरी
स्वीकृत आईईई प्रतिवेदन तथा प्रतिवेदन
स्वीकृतीका सर्तहरूभन्दा फरक नहुने गरी
आयोजना निर्माण गर्न सकेत गराएको थियो ।
ववभागले आयोजनाको पावरहाउस र टरेलेस
संरचनाको लेभल स्पष्टसँग देखिने गरी तयार

पारेको डिजाइन ड्रइड, पावर हाउनको प्लिनथ
लेभललगायत विषयमा विवरण पेस गर्न पनि
भनेको थियो ।

शनिवारको घटनाले आयोजनामा एक करिडोर स्थाप्यभन्दा बढीको क्षति भएको हाइड्रोपवरबाट सञ्चालन भएको हेटौँमा पराजुलीले बताए । 'नहरको कुनै मुहानभन्दा तल पानी खस्यो भन्ने भूटा आरोप हुँदो । हामीले प्लान गर्दा त्यसरी गरेका छैनौँ, उनले भने । भूटा आरोप लगाएर आयोजनामा जबरजस्ती तोडफोड र आगजनी भएकाले कानुनी प्रक्रियामा जाने उनले बताए । चेपे नदीमा सतमे मेगावट क्षमताको चम्पावती हाइड्रोपवर विगत दुवै वर्षदेखि निर्माणधीन छ । यसै वर्ष हाइड्रोलाइड पूर्णता दिने योजनामा सञ्चालन समिति छ । 'सर्वजनिक समरमा भूटा आरोप लगाएका हुन्, अनुमानको भरमाथमा पर्वतका क्षति पुगेको छ, उनले भने । २०७७ माघ २९ मा हाइड्रोपवरले राइदास सिंचाइ योजना जल उपभोगमा समितिलाई सिंचाइ योजनाको मुहानभन्दा माथि नै पानी खसालिने जानकारी पनि गएएको थियो । हाल चेपे खोलाको रहेको पानीको वाह्य प्राकृतिक रूपमा जस्तो गरी खसालिने व्यहोरा पत्रमा उल्लेख छ ।

गान्जिए ढकाल

कान्तिपुर संवाददाता (लमजुङ)

गाति ९ वाँजसकेको थियो । चिसो बढ्दै थियो । दशक गायकको रंग
रामकृष्ण ढकानको प्रतीक्षामा थिए । उद्योगको रंगन
दशकबाले बोलाएपछि उनि मञ्चमा उक्लिए । दशककीयाँकाँठा
रगताली बज्यो । चिसो मौसम, अँधेरी रातमा ढकानले बोल्दै
भूमिका बोल्दै सुरु गरे, विहान उठ्नेबित्तिकै हिमाल देख्ने
पाँचौँसय.....' लमजुङको पर्यटकीय गाउँ भुजुङबाला
शुक्रवार साँझ सिसोसहर भन्दै गर्दा उनले लमजुङ, अन्नपूर्ण
मनास्लुलगायत दशन हिमशृङ्खलालाई निर्यालेका

वेसीसरहको गेटवे हिमालय रिसोर्टमा निर्माण गरिएको डिस्कको लाटर्जाजडित मञ्चमा उनले गीत गाइरहँदा दर्शक पहिचान पाटीमा भरत थिए । त्यतिबेला ढकालले थपे, 'भनौ पारनेउ हजार भेटिन्छु, जुनी काटने उटो हन्छ' । उनको आवाजलाई दर्शकले छोरिपरहेका थिए । मञ्चमा गायक ढकाल एक्लै थिए । उनको तेस्रो प्रस्तुति थियो, 'मलाई यो जिन्दगीले कहाँ पुऱ्यायो.....' यो गीत गाउँदा उनी मञ्च छोडेर दर्शकधीरामा आइपुगे । विमानचालक विजय लामा छेउ गएर उनले अन्तरा उठाए । उनले माइक लामार्फत लफ्काए । लामाले थपे, 'कहिले हँसायो, कहिले रुलायो, मलाई यो जिन्दगीले कहाँ पुऱ्यायो.....' लामाले गीत गाउँदा दर्शकधीरामा उनीछेउ भूमिए । दर्शकले पनि गीत छोपे ।

मन्त्र उक्तएका ढ्काल 'ओराली लोपोको हरिणको चाल भो' मेलालो गीत गाउने तखरमा थिए । उनले भूमिका बोद्धे भने, 'बालाई ओराली लोपोको गायक पनि भन्छु ।' वादी जीवनसंग अरू गीतजस्तै गयो गीत पनि कहिँकतै मेल खान्छ ।' उनले गीत गाउँदा बीचमा नायक राजेश हमाल र तेस्वन्दा खेलाडी दीपक विष्टलाई सम्झिए । गाइक समातेर जाँदै गएका कलाकार विर्षान कार्कीसँगै गीत गए । सँगै गीतका वषां शिवाकोटीसँगै गीत गए । त्यसपछि दीपकछेउ गए । दीपक छेउ नपुग्दै ढ्काललाई एक जना दर्शकले उचाले । उनले विष्टलाई गाउन लगाए, 'छल गयो मायाले छल गयो मायाले...' गीतको उत्तरार्धमा उनी हमालनजिकै आए । हमालले पनि गाए, 'छल गयो मायाले, छल गयो मायाले...'।

ढकालले नारायण गोपालको आवाजमा रहेको 'पतिमिलाइ
म के भन्नू' गीत गाए। चितवनदेखि आएको भुम्रा
थापामगरले ढकालसँगै गीत गाउनुका साथै नाचको
वताइन्। बैँसीसहरका राज रम्तेलले सहभागी गायक
कलाकारलगायत सँगै तस्विर तथा सेल्फी खिचेंको बताए।
ढकालले भाया जडै, छिद्रको गुन्योलगायतको गीत गाउँदा
कलाकार र सहभागी छुमछुमी नाचे।

ख्यातप्राप्त कलाकार, पाइलट, डाक्टर, पत्रकार, लेखक, प्राध्यापक, इन्जिनियर, वकिल, खेलाडी, मुक्तबाधकारी, व्यापारीलगायत करिव २ सय जनालाई एकअर्कासँगै वसेर रमाउने मौका सार्दा गुप्त अफ कम्पनीले दिएको थियो । यो गुप्तले पयंटकीय यात्रा भुजुङको होमस्टे र महसिसारलाई अवलोकन गराएर बेसीसहरमा शुक्रवार राति रामकृष्ण ढकाल सम्झको आयोजना गरेको थियो ।

कार्यक्रममा हमाल र लामाले स्टेजमै चढेर नाचे र गीत गाए । शिवाकोटीले हमालसँगै 'रातो टीका निजाममा' बोलको गीतमा हमालसँगै नाचिन् । कलाकार विपिन कार्की मधुमुदन पाठक (सिते बा) लगायतले मञ्चमा नाचे । कमेडी क्लब विथ च्याम्पियनका कैलाश शर्मा (भिखारी) ले दर्शकलाई हँसाए ।

स्याकं पापु अफ कम्पनीका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत
रोशन धामिरेले सहचरबारमा रहेका केही प्रतिष्ठित
व्यक्तिलाई गराउने प्याउनाउने र गाउँठामै रमाइलो गराउने
उद्देश्यले ३ दिने भ्रमणको अन्तिम दिन रायबजार कण्ठाल
साँझ गरिएको बताए । 'हामी टाढाबाट आएका हौं । यस्तो
अनुरोधमा प्रायले हिँड्नुभएको छैन । यात्राको थकानलाई
मेटाउन मनोरञ्जन आवश्यक हुन्छ । साहसिक यात्रामा
स्याकको कार्यक्रम पनि गणै' उनले भने ।

वर्गीकृत विज्ञापन

धर जग्गा

जाबलाखेलमा ०-१-२-३ जग्गा
९५९४५९६७३, ९८४१२८७६७७,
९८५१३३३६७३

कर्मसिंयल घरजग्गा कलिनपरमा
बेचनपरमा ९८५१११२८७३

इमालकोको घर बिक्रीमा
२,४०,००,०००/- ९८४१२८७६७३

नयाँबानेश्वर संयमचोकमा ०-४-
०-० प्रतिशान १,२०,००,०००/-
९८४१०२४५७३

घाण्सी हाईटमा ०-११-०-०,
सामाखुली खरीबोटमा ०-४-१-०,
कुण्डहोल हाईटमा ०-१-१-०
जग्गा बिक्रीमा ९८५१०१२६९५,
९८४१७५१६४६

बानेश्वरमा १,११३३३३ जग्गा बिक्रीमा
९८४१११००१

बुढानीलकण्ठमा ०-४-०-० जग्गा
बिक्रीमा, ९८०३१९८७१४

ललितपुर-चिख्रेटपुरमा, ०-२-२-३
जग्गाको एकतलवार पन्चनबन्धलाखमा
९८४१२३६३१

लेलेमा टुक्रा जग्गाहरू
९८४१०८४१२९, ९८४३२६२२३४

दक्षिणहोकामा व्यापारिक
तथा आवाशिय साइडइन्टले घर बिक्रीमा
९८४१२१२३३४

वत्तीसप्तलीमा ०-१२-०-० घरजग्गा
बिक्रीमा ९८४१०६१०१४

मेशिन औजार

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

अतिस्वामी धितोकुक्का
CashDeposit Documentation
९८४१०६७७७७

सम्पर्क

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

चित्रन भरतपुरमा ०-२-गुठ
जग्गा बिक्रीमा ९८४१०४३२७३

निर्माण साफाई

हुलमंगल, दुवाइलेट जामखोले
सफ्टीटाईली ९८४०५४०७००

दुलमंगल, दुवाइलेट जामखोले
सफ्टीटाईली ९८४०५४०७००

मंसिनाथ सफ्टीटाईली हुलमंगल
जामखोले ९८४९४४२७२८

जलदुवाइलेट सफ्टीटाईली
जामखोले ९८४१६३४२३४,
९८४१७१६२९२

दुलमंगल, सफ्टीटाईली जामखोले
सफ्टीटाईली ९८४९११०४०

दुलमंगल, सफ्टीटाईली सफाई
९८४१०८८२७०, ९८४१७१६२९२

दुलमंगल, सफ्टीटाईली जामखोले,
मलनीमंगल, ९८४१०१८८२८,
९८४१६४६५४३

दुलमंगल जामखोले सफ्टीमा
९८४०२२५६२२, ९८५१०९६३५

मंसिनाथ सफ्टीटाईली हुलमंगल
जामखोले ९८४१०१२०१२,
९८४१०१२३३४

सफ्टीटाईली सफाई गडौमा
१,४००/- ९८४१३३७६७३

विधिवि विक्रीमा

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

अतिस्वामी धितोकुक्का
CashDeposit Documentation
९८४१०६७७७७

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

चित्रन भरतपुरमा ०-२-गुठ
जग्गा बिक्रीमा ९८४१०४३२७३

माइना

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

अतिस्वामी धितोकुक्का
CashDeposit Documentation
९८४१०६७७७७

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

चित्रन भरतपुरमा ०-२-गुठ
जग्गा बिक्रीमा ९८४१०४३२७३

निर्माण साफाई

हुलमंगल, दुवाइलेट जामखोले
सफ्टीटाईली ९८४०५४०७००

दुलमंगल, दुवाइलेट जामखोले
सफ्टीटाईली ९८४०५४०७००

मंसिनाथ सफ्टीटाईली हुलमंगल
जामखोले ९८४९४४२७२८

जलदुवाइलेट सफ्टीटाईली
जामखोले ९८४१६३४२३४,
९८४१७१६२९२

दुलमंगल, सफ्टीटाईली जामखोले
सफ्टीटाईली ९८४९११०४०

दुलमंगल, सफ्टीटाईली सफाई
९८४१०८८२७०, ९८४१७१६२९२

दुलमंगल, सफ्टीटाईली जामखोले,
मलनीमंगल, ९८४१०१८८२८,
९८४१६४६५४३

दुलमंगल जामखोले सफ्टीमा
९८४०२२५६२२, ९८५१०९६३५

मंसिनाथ सफ्टीटाईली हुलमंगल
जामखोले ९८४१०१२०१२,
९८४१०१२३३४

सफ्टीटाईली सफाई गडौमा
१,४००/- ९८४१३३७६७३

विधिवि विक्रीमा

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

अतिस्वामी धितोकुक्का
CashDeposit Documentation
९८४१०६७७७७

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

चित्रन भरतपुरमा ०-२-गुठ
जग्गा बिक्रीमा ९८४१०४३२७३

माइना

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्टिकहरू २०१११
आमलको, विजुली खान्नापानीको
बन्धबन्ध ९८४१०४३२७३,
९८४१११२३५९

अतिस्वामी धितोकुक्का
CashDeposit Documentation
९८४१०६७७७७

यसो भकण्डेवेसी विभिन्न गजमासंगसी
जाडोको प्लाष्टिक टुक्रासंगहरू
जिको खुला, प्लाष्ट

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टरहरु

रिजल एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ्ग	पेप्सीकोला/कोटेस्वर	०१-४८६२३५१, ६८५११७८८३०	पशुपति विज्ञापन सेवा	सोह्रखुट्टे चोक	६८६६३०१५५, ६८१३६३५६०६	गेटवे सञ्चार सेवा	सिनामंगल	६८०३७३६८८८, ६८५१०५३७०७
जिरो मिडिया	अनामनगर	५७०५६६५	मरमिड	कलंकी	५२३४३४२, ६८४६४७५६७५	आर्क मिडिया	सुन्धारा	०१-५७१३६७१, ६८५१२२८२२८
सुसिमता क्लासिफाइड	नयाँबानेश्वर	०१-४१०४२३७, ६८५१०२११७२	निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी	लानखेल	५५३१६५७, ६८११६२७४८६	भिजन एडभरटाइजिङ्ग	कलंकी	४०३२०४२, ६८५१०६६०४४
सिद्धि गणेश एडभरटाइजिङ्ग	फूलबारी टोल, कपन	६८४१२८६४४७, ६८४३७८७५५६	सेडाई स्टेशनरी	बसन्धरा	६८४६१७८२२८	अदीति विज्ञापन सेवा	कौशलटार	६८५११२०३८१
युनिटेड आई.टी. सोलुसन्स	चुच्चेपाटी	६८४१३१५४४१, ०१४८५६६०२	नेपाल मिडिया कन्सल्टन्ट	सिफल	०१-४५७८११०३	माउण्टन एर एड	एकान्तकुना, नख्खु	५५३३७६६, ६८५१६६६४६५
जयबानेश्वरी कम्प्युनिकेशन	जयबानेश्वरी	०१-५२४१०११, ६८६३३७३७२१७	सूर्य विनायक साइबर	भक्तपुर	५४०२६७४८, ६८४१६७०८४१	लुमिनेन्ट एड एजेन्सी	कुमारीपाटी	०१-५१७१२१६, ६८५११६५२५२
हलफ्याक्स मिडिया एण्ड कम्प्युनिकेशन जमल	जमल	४२२४१८१, ४०१२५७७	डि. एण्ड डि एडभरटाइजिङ्ग	लुम्बु	५४०८४०६, ५५५४३३२	सुविधा डटकम	बनस्थली	४३५७७७२, ६८४१७११५१२
पब्लिक कन्ट्याक्ट प्वाइन्ट	कालिमाटी	४६७४८०१, ६८४१६६६३६३	स्मार्ट इन्फ्लेन्स	जोरपाटी	६८५१०८६२५३, ६७४१०१७२५३	अंकुर मिडिया हाउस प्रा.लि.	गढाघर	६६३३५५८, ६८५११५२०५६
न्यू लालित्य प्रिन्ट एण्ड ट्रेड्स	लानखेल	५५३३५८२, ६८४१८३४५३४	प्रयास इन्टरप्राइजेज	बागबजार	४२४५१०८	सेभेन24 प्रा.लि.	जावलाखेल, लपु	५५३५२४४, ५५४७७६७
भ्याली कम्प्युनिकेशन सर्भिस	महाराजगञ्ज	०१४३७२३३०, ६८४६६६५२६३	किपु बुक प्वाइन्ट	कीर्तिपुर	४३३१७७५	मिडिया एडव	लाजिम्पाट	४००१०२५
बि. एण्ड बि. कम्प्युनिकेशन	कलंकी	५२३४५३०, ६८४१०२१५२३	कालिपुर सञ्चार सेवा	कमलपोखरी	४५१४६२२, ६८४१४७८६००	सगरमाथा श्री मिडिया	बालकुमारी	६८४१६५४००७, ०१-५१००४७०
लोटस एडभरटाइजिङ्ग मिडिया प्रा.लि.	गोग्रबु, नयाँबानेश्वर	६८५१०२४३६८, ४३६४७५१	मिडिया वे प्रा.लि.	नयाँबजार	४३८८८५५, ६८४१५१०४५	गणेश पुस्तक	काँकडभित्ता	६८४२६३३४०६, ०२३-५६३१०६
विडलिंक मिडिया	पु. बानेश्वरचोक	४४६२३०६, ६८४६६६०६१४	न्यू टिल्स स्टेशनरी	सातढोकाटो	६६१७७४६१०६, ६८४१३२३८२८	मुनाल पुस्तक पसल	गाईघाट	६८४२८७५५५५, ०३५-४२०१२५
अनलाइन विज्ञापन सेवा	सिनामंगल	४४६१४१२, ६८५११२०१८०	दीप सेवा कम्पनी	कोटेस्वर	४६०००७०	श्रेष्ठ बुक्स एण्ड स्टेशनरी	दमक	०२३-५८४१५५, ६८४२६२०७७५
			क्वीक कम्प्युनिकेशन सर्भिस	बालाजु	४६८३४५२, ४६८५४२६	के.डि.ए. सप्लायर्स एण्ड एड चितवन एडभरटाइजिङ्ग	भरतपुर	०५६-५३७१००८, ६८४५१६५३६१०५६-५३७०६३४०५

श्याम/श्वेत रु. ३०००/-

वर्गीकृत डिस्प्ले स्पट कलर रु. ३५००/-
मल्टी कलर रु. ५०००/-

वर्गीकृत विज्ञापन

साधारण प्रति शब्द
बोल्ड प्रति शब्द

रु. 85/-
रु. 900/-

सम्पर्क नं. ५१३५०००, ५१३५००४, Ext. १६४८
Email: mktclassified@kmg.com.np

काम नगर्नेको ठेक्का तोडिँदै

सडक डिभिजन कार्यालयले केही निर्माण कम्पनीहरूसँग ठेक्का रद्द गरे पनि पहुँचवाला निर्माण व्यवसायीको मनोमानी कायमै

■ ज्योति कटवाल (सुर्खेत)

पुष्पलाल (मध्यपहाडी) राजमार्ग योजनाअर्न्तगत जाजरकोट-रूकुम पश्चिम जोड्ने भेरी नदीको पुल निर्माणको काम सुरु भएको १० वर्ष वित्यो । तर ठेकेदार कम्पनीले काम नगरेपछि अहिले ठेक्का तोडिएको छ ।

२०६९ असार २९ गते वाईपी कन्ट्रक्सन ललितपुलसँग भ्याटसहित १४ करोड ८४ लाख रूपैयाँमा उक्त पुल निर्माणको ठेक्का सम्झौता गरिएको थियो । २०७३ चैत्र १० गतेसम्म १८ प्रतिशत काम गरेर २ करोड ७० भुक्तानीसमेत लिइसकेको उक्त कम्पनीले त्यसपछि काम गरेन । पुल समयमा नबन्दा पुष्पलाल (मध्यपहाडी) राजमार्ग हुँदै रूकुमपश्चिम जान सुर्खेतको सल्लीबजार हुँदै जानुपर्ने बाध्यता छ ।

कर्णाली राजमार्गाअर्न्तगत दैलेखको जाक्सीखोला पुल निर्माणको जिम्मा सिरुवा/सुनकोशी/ कवीर जेभीले २०७० सालमा लियो । उसले २०७१ सालमा ४ महिनामा सक्ने भन्दै उक्त ठेक्का लिएको थियो । तर १० वर्षसम्म पनि काम सकेन । पटकपटक पत्रचार गर्दासमेत निर्माण कम्पनीले वेवास्ता गर्न छाडेपछि डिभिजन कार्यालयले २०७८ भदौ ४ गते ठेक्का तोड्यो ।

२०६८ मा सिरुवार/सुनकोसी/कवीर जेभीले ठेक्का लिएर अलपत्र पारेको दैलेखको जाक्सीखोला पुल ।

यस वर्ष सडक डिभिजन कार्यालय सुर्खेतले समयमै काम गर्न ठेकेदारका तीनवटा ठेक्का तोडेको छ । तोकैको समयमा काम नगरेको र पेश्की रकम दुरुपयोग गरेको भन्दै काम नगर्ने ठेकेदार कम्पनीलाई कारवाहीको पत्र पठाउँदै ठेक्का तोडेको हो ।

यस्तै सुर्खेतको भेरी नदीस्थित रामाघाटमा दशरथपुर जोड्ने पुल जेटसीजीई/आईसी/आपिस जेभीले २०७३ साल माघ ९ गते सम्झौता गरेको थियो । उसले २०७६ मार्घाभित्र

काम सक्नुपर्ने थियो । सम्झौता अवधिमा काम सम्पन्न नगर्दा बाध्य भएर ठेक्का तोडिएको कार्यालयले जनाएको छ । कार्यालयले पप्पु/मल्ल जेभीसँगको सम्झौता तोडेको हो ।

कार्यालयका अनुसार ठेक्का तोडिएका कम्पनीहरूको पेश्की र जमानत फिर्ता हुँदैन । ठेक्का सम्पन्न नगरेवापत त्यसको पेनाल्टी लगाइन्छ,' सडक डिभिजन कार्यालयका सूचना अधिकारी टोपनारायण पौडेलले भने, 'राज्यकै नीतिविपरीत हिँडेकाले ठेक्का तोड्नु परेको हो, लामो

समयसम्म राज्यको बजेट र समयमा खर्च गरेका उनीहरूको फार्मलाई कालोसूचीमा राख्न पनि पत्राचार गरिएको छ ।'

ठेकेदारले समयमै काम नगर्दा विकास-निर्माणको लागत बढ्ने दैलेखका निर्माण व्यवसायी रूपक थापाले बताए । 'एक-दुई जना ठेकेदारका कारण समग्र निर्माण व्यवसाय क्षेत्रको वेइज्जत भएको छ,' उनले भने, 'ठेकेदारको लापरवाहीले केही ठाउँमा जनताले विकासको अनुभूति पनि गर्न सकेका छैनन् ।'

सडक डिभिजन कार्यालयले केही निर्माण कम्पनीहरूसँग ठेक्का रद्द गरे पनि पहुँचवाला निर्माण व्यवसायीको मनोमानी कायमै छ ।

कर्णाली राजमार्गस्थित दैलेखको जाक्सीखोला पुल निर्माणको जिम्मा लिएको सिरुवार/सुनकोसी/कवीर जेभीले पुल निर्माणको काम लामो समयदेखि अलपत्र पारेको छ । उसले २०६८ मा पुल निर्माणको ठेक्का लिएको थियो । पक्की पुल नबन्दा जाक्सीका वासिन्दाले वर्षायाममा ठूलो सास्ती खेप्नुपरेको आठवीस नगरपालिका-३ का महेन्द्र माफ्नीले बताए । सडक डिभिजन कार्यालयका सूचना अधिकारी टोपनारायण पौडेलले ठेकेदारलाई छिटो काम गर्न ताकेता दिइरहेको बताए ।

कालिकोटमा छाउविरुद्ध जागे किशोरी

'पहिले त छाउ भएको बेला छुट्टै गोठमा बस्नुपर्थ्यो, अचेल घरभित्रै बस्छौ, दूधदही पनि खान पाउँछौ'

■ तुलाराम पाण्डे (कालीकोट)

तिलागुफा-४ खल्लागाउँकी १७ वर्षीया सरिता न्यौपानेले छाउ (महिनावारी) बार्ने छोडेका दुई वर्ष पुग्यो । 'पहिले त छाउ भएको बेला छुट्टै गोठमा बस्नुपर्थ्यो,' उनले भनिन् 'अचेल घरभित्रै बस्छौ, दूधदही पनि खान पाउँछौ ।'

१४ वर्षको उमेरमा पहिलो पटक छाउ भएकी न्यौपानेले दुई वर्षसम्म छाउ गोठ बस्नुपरेको थियो । दुई वर्षअघि गाउँमा भएको सामूहिक छलफलमा गाउँका अभिभावक र धामी भन्कीले छाउपडी प्रथालाई सामाजिक विवृत्तिका रूपमा लिँदै छुवाछूत नगर्ने प्रतिबद्धता गरेपछि छाउ बार्ने छोडेको सुनाइन् ।

छाउ भएको बेला गाईगोठमा बस्नुपर्ने बाध्यता हटेकामा अर्की किशोरी हिमा चदारा खुसी छिन् । उनले बाह्रमण बस्तीमा बढी जातीय छुवाछूत हुने परम्परामा पनि सुधार हुँदै आएको बताइन् । 'गाउँ समाज बदलिन थालेको छ,' कालिका माविमा पढ्ने १० कक्षाकी छात्रा हिमाले भनिन्, 'विद्यालयमा पनि कुनै विभेद छैन ।'

गाउँमा रहेको छाउपडी प्रथा, जातीय छुवाछूत, छोराछोरीबीचको विभेद कम गर्न गाउँमा गठन भएको किशोरी समूहले सक्रियता देखाएको कक्षा ९ की छात्रा अन्जु रेम्मीले बताइन् । 'दाइ-दिदीहरू नै रूपान्तरणको कक्षामा सहभागी भएर हामीलाई पनि सिकाए,' उनले भनिन्, 'अचेल कसैले विभेद गर्दैनन् ।'

कालीकोटको तिलागुफा-४ का बालअभियन्ता ।

 तस्बिर : तुलाराम/कान्तिपुर

घर जग्गा	कर्मसम्वल	घरजग्गा	क्लिनपत्रमा	विद्यार्थीकोलागि	सस्तोमा	Cash	निर्माण सफाई	बाइकको	लाइसेन्स	सामाखुशी	मसाज	स्यामा	महिला	फाइबरमाला	इलखेलौनाकृशन,	दलटवाइलेट	मंगाल	जामखोले
जाबलाखेलमा ०-९-३-२ जग्गा 9849449673, 9841287677, 9851333629	०-९-३-२ जग्गा ९८४९११२८७८	इमाडोलको घर २,४०,००,०००/- ९८४९२६८००६	विक्तीमा ९८४९२६८००६	नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० प्रतिआना १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	घरजग्गा १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	Cash Deposit Without Collateral, 9841756349	हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाङ्की 9840540700	हलमंगाल, टवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668	मेसिनबाट सेफ्टीटयाङ्की हलमंगाल जामखोले 9849442728	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292	हलमंगाल, सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9849519040	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851088270, 9861728599	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851018828, 9841464543	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	कलन्कीचोकमा लेडिजकफेन्सी पसल तुलुन विक्तीमा ९८४१०२४६३४	नयाँबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635
कश्चेपाँचखालमा ष्टिडुङ्गर्ने हुने ३३रोपानी जग्गाविक्तीमा प्रतिरोपनी:२०लाख 9851087273	३३रोपानी जग्गाविक्तीमा ९८४९२६३३४	नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० प्रतिआना १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	विक्तीमा ९८४९२६३३४	आपासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्तीमा 9851012695, 9818751646	घरजग्गा १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	Cash Deposit With Deposited 9851277564	हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाङ्की 9840540700	हलमंगाल, टवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668	मेसिनबाट सेफ्टीटयाङ्की हलमंगाल जामखोले 9849442728	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292	हलमंगाल, सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9849519040	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851088270, 9861728599	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851018828, 9841464543	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	कलन्कीचोकमा लेडिजकफेन्सी पसल तुलुन विक्तीमा ९८४१०२४६३४	नयाँबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635
बानेश्वरमा ५.९आना जग्गा विक्तीमा ९८४११२१००१	५.९आना जग्गा विक्तीमा ९८४११२१००१	नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० जग्गा विक्तीमा, 9803198714	विक्तीमा ९८४११२१००१	आपासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्तीमा 9851012695, 9818751646	घरजग्गा १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	Cash Deposit Without Deposited 9851277564	हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाङ्की 9840540700	हलमंगाल, टवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668	मेसिनबाट सेफ्टीटयाङ्की हलमंगाल जामखोले 9849442728	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292	हलमंगाल, सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9849519040	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851088270, 9861728599	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851018828, 9841464543	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	कलन्कीचोकमा लेडिजकफेन्सी पसल तुलुन विक्तीमा ९८४१०२४६३४	नयाँबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635
ललितपुर-विट्टछापामा, ०-२-२-३ वनेको एकतलघर पन्चानखेलाखमा 9849123631	०-२-२-३ वनेको एकतलघर पन्चानखेलाखमा 9849123631	नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० जग्गा विक्तीमा, 9803198714	विक्तीमा ९८४११२१००१	आपासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्तीमा 9851012695, 9818751646	घरजग्गा १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	Cash Deposit Without Deposited 9851277564	हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाङ्की 9840540700	हलमंगाल, टवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668	मेसिनबाट सेफ्टीटयाङ्की हलमंगाल जामखोले 9849442728	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292	हलमंगाल, सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9849519040	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851088270, 9861728599	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851018828, 9841464543	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	कलन्कीचोकमा लेडिजकफेन्सी पसल तुलुन विक्तीमा ९८४१०२४६३४	नयाँबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635
लेलेमा टुका जग्गाहरू 9818084129, ९843262234	टुका जग्गाहरू 9818084129, ९843262234	नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० जग्गा विक्तीमा, 9803198714	विक्तीमा ९८४११२१००१	आपासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्तीमा 9851012695, 9818751646	घरजग्गा १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	Cash Deposit Without Deposited 9851277564	हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाङ्की 9840540700	हलमंगाल, टवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668	मेसिनबाट सेफ्टीटयाङ्की हलमंगाल जामखोले 9849442728	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292	हलमंगाल, सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9849519040	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851088270, 9861728599	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851018828, 9841464543	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	कलन्कीचोकमा लेडिजकफेन्सी पसल तुलुन विक्तीमा ९८४१०२४६३४	नयाँबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635
दक्षिणढोकाका व्यापारिक तथा आवाशिय साइदईतले घर विक्तीमा ९८४९२६३३४	व्यापारिक तथा आवाशिय साइदईतले घर विक्तीमा ९८४९२६३३४	नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० जग्गा विक्तीमा, 9803198714	विक्तीमा ९८४९२६३३४	आपासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्तीमा 9851012695, 9818751646	घरजग्गा १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	Cash Deposit Without Deposited 9851277564	हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाङ्की 9840540700	हलमंगाल, टवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668	मेसिनबाट सेफ्टीटयाङ्की हलमंगाल जामखोले 9849442728	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292	हलमंगाल, सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9849519040	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851088270, 9861728599	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851018828, 9841464543	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	कलन्कीचोकमा लेडिजकफेन्सी पसल तुलुन विक्तीमा ९८४१०२४६३४	नयाँबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635
कश्चे भकान्छेदेसी विपी राजमार्गासंगै जोडिएको प्लानिङ्का टुकासग्राहरू विक्ती खुला, विशेषताहरू २०फुटे ग्राभेलबाटो, विजुली खानेपानीको व्यवस्था ९८४११२१००१	कश्चे भकान्छेदेसी विपी राजमार्गासंगै जोडिएको प्लानिङ्का टुकासग्राहरू विक्ती खुला, विशेषताहरू २०फुटे ग्राभेलबाटो, विजुली खानेपानीको व्यवस्था ९८४११२१००१	नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० जग्गा विक्तीमा, 9803198714	विक्तीमा ९८४९२६३३४	आपासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्तीमा 9851012695, 9818751646	घरजग्गा १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	Cash Deposit Without Deposited 9851277564	हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाङ्की 9840540700	हलमंगाल, टवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668	मेसिनबाट सेफ्टीटयाङ्की हलमंगाल जामखोले 9849442728	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292	हलमंगाल, सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9849519040	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851088270, 9861728599	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851018828, 9841464543	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	कलन्कीचोकमा लेडिजकफेन्सी पसल तुलुन विक्तीमा ९८४१०२४६३४	नयाँबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635
चित्रवन भरतपुरमा ३०-गङ्गा जितवन विक्तीमा ९८४४६०४४१०४, ९८११९२०३४०	भरतपुरमा ३०-गङ्गा जितवन विक्तीमा ९८४४६०४४१०४, ९८११९२०३४०	नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० जग्गा विक्तीमा, 9803198714	विक्तीमा ९८४९२६३३४	आपासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्तीमा 9851012695, 9818751646	घरजग्गा १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८	Cash Deposit Without Deposited 9851277564	हलमंगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीटयाङ्की 9840540700	हलमंगाल, टवाइलेट मंगाल जामखोले सस्तोमा 9841663668	मेसिनबाट सेफ्टीटयाङ्की हलमंगाल जामखोले 9849442728	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292	हलमंगाल, सेफ्टीटयाङ्की जामखोले सस्तोमा 9849519040	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851088270, 9861728599	हलटवाइलेट सेफ्टीटयाङ्की सफाई 9851018828, 9841464543	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	कलन्कीचोकमा लेडिजकफेन्सी पसल तुलुन विक्तीमा ९८४१०२४६३४	नयाँबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635	हलमंगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टरहरू

रिजन एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ्ग जिर्रो मिडिया सुसिमता क्लासिफाइड सिद्धि गणेश एडभरटाइजिङ्ग युनिटेक आई.टी. सोलुसन जयबागेश्वरी कन्सुनिकेशन हलफ्याक्स मिडिया एण्ड कन्सुनिकेशन जमल पब्लिक कन्ट्याक्ट प्वाइन्ट न्यू लालित्य प्रिन्ट एण्ड ट्रेडस भ्याली कन्सुनिकेशन सर्भिस वि. एण्ड वि. कन्सुनिकेशन लोटस एडभरटाइजिङ्ग मिडिया प्रा.लि. विडलिक मिडिया अनलाइन विज्ञापन सेवा

पेप्सीकोला/कोटेश्वर अनामनगर नयाँबानेश्वर फुलबारी टोल, कपन चुच्चेपाटी जयबागेश्वरी कालिमाटी लगनखेल महाराजगञ्ज कलंकी गोगबु, नयावसपाक पु. बानेश्वरचोक सिनामंगल

०१-४४६३५३१, ६८५१७७८८३० ५७७५६६५ ०१-४१०४३२७, ६८५१०२११७२ ६८४१२८६४७, ६८४३७८७५५६ ६८४१३१५४४१, ०१४५८६६०२ ०१-५३४१०११, ६८६३३३७३१७ ४२२४१८१, ४०१२५७७ ४६७४८०१, ६८४१६६६३६३ ५५४३५८२, ६८४१८३४५३४ ०१४३७३३३०, ६८४६६६५३६३ ५२३४५३०, ६८४१०२१५२३ ६८५१०२४३६८, ४३६४७५१ ४४६२३०६, ६८४६६६०६१४ ४४६१४१२, ६८५१९२०१८०

श्याम/श्वेत रु. ३०००/-

वर्गीकृत डिस्प्ले स्पट कलर रु. ३५००/- मल्टी कलर रु. ५०००/-

श्याम/श्वेत रु. ३०००/-

वर्गीकृत डिस्प्ले स्पट कलर रु. ३५००/- मल्टी कलर रु. ५०००/-

पशुपति विज्ञापन सेवा मरमिड निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी सेडाई स्टेशनरी नेपाल मिडिया कन्सल्ट सुय विनायक साइबर डि. एण्ड डि एडभरटाइजिङ्ग स्मार्ट इन्भेष्टमेन्ट प्रयास इन्टरप्राइजेज किपु बुक प्वाइन्ट कान्तिपुर सञ्चार सेवा मिडिया वे प्रा.लि. न्यु टिन्स स्टेशनरी दीप सेवा कम्पनी क्वीक कन्सुनिकेशन सर्भिस

सोह्रखुटे चोक कलंकी लगनखेल बसुन्धरा सिफल भक्तपुर लुभु जोरपाटी बागबजार कीर्तिपुर कमलपोखरी नयाँबजार सातदोबाटो कोटेश्वर बालाजु

६८६६४३०१५५, ६८१३६३५६०६ ५३३४३३२, ६८४६४७५६७५ ५५३१६५७, ६८४१६२७४८६ ६८४६१७८२२८ ०१-४५७८१०३ ५०६२६७४, ६८

सरकारी कर्मचारी बने नमुना किसान

‘नेता तथा कर्मचारीको चाकडी गरेर समय खेर फाल्नुभन्दा माटोमा श्रम गरे स्वावलम्बी बनिन्छ’

■ **मोहन शाही** (ढोटी)

पेसाले कर्ण मलासी ओभरभियर हुन् । हिकमत साउद कृषि प्राविधिक । दुवै जना दिपायल सिलगढी नगरपालिकामा कार्यरत छन् । मलासीले जागिर प्रवेश गरेको १९ वर्ष भयो भने साउदले १३ वर्ष । सरकारी कर्मचारी भए पनि यी दुईले जिल्लामा आफ्नो पहिचान बेग्लै बनाएका छन् । कृषि पेसा निरुत्साहीत बन्दै गइरहेका बेला मलासी र साउद भने किसानहरूका लागि प्रेरणाका स्रोत बनेका छन् ।

दिपायल सिलगढी नगरपालिका ५ चिसापानीका मलासी एक दशकदेखि टनेलमा बेमौसमी तरकारी नियमित उत्पादन गर्दै आएका छन् । विहान ४ बजे उठेर नित्यकर्मपछि उनी बारीमा पस्छन् । टनेलमा रहेका आलु, टमाटर, बन्दा, खुर्सानीगायत साग तरकारी गोडमेल र खनजोत आफै गर्छन् । ६ रोपनी जमिनमा तरकारी खेती गरेर वार्षिक लाखौंको कारोबार गरिरहेको मलासीले बताए । फलफूल, बाख्रापालनसमेत गर्न थ्याएका छन् ।

फिता, स्केल र कम्प्युटरमा सिपालु रहेका मलासी खेतबारीमा कुटो, कोदालो र हलो चलाउन पोख्त छन् । ‘दिउँसो कार्यालयको कामपछि सर्भेसिंहान खेतबारीमै रमाउने बानी परिसक्यो,’ मलासीले भने, ‘जागिरको

व्यावसायिक तरकारी खेती गरेर जिल्लामा नमुना कृषक बनेका डोटीको दिपायल सिलगढी नगरपालिका- ३ का हिकमत साउद (बायाँ) र सोही नगरपालिका ५ का कर्ण मलासी ।

तस्विर : मोहन / कान्तिपुर

कमाइभन्दा खेती किसानीबाट हुने आम्दानीले छोराछोरीको उच्चशिक्षामा लगानी गर्न सहज बनेको छ ।’ इमानदार सरकारी कर्मचारीको आम्दानीले परिवार पाल्न सहज नभएको बताउँदै मलासी कृषितर्फ आकर्षित भएको बताउँछन् । मलासीले गायत्री कृषि फर्मबाट बाख्रापालन गर्दै आएपनि हालसम्म सरकारी

अनुदान नलिएको बताउँछन् । कृषि कर्मबाट प्रेरित भएर उनका छिमेकी पनि व्यावसायिक कृषि गर्न थालेका छन् । छिमेकी रवि श्रेष्ठ कानुन व्यवसाय छोडेर गाईपालन गर्दै आएका छन् । मलासीले धानगहुँ लगाउने खेतमा बेमौसमी तरकारी लगाएर आम्दानी गरेको देखेपछि आफूले गाईफर्म सञ्चालन गरेको

‘कन्क्रिटलो प्रक्रियामा अल्झ्ने काम अल्लोहरूको हो ।’

उता कृषि प्राविधिक साउद दुई वर्षदेखि बाँफो रहेको २० रोपनी जमिनमा तरकारी खेती गरिरहेका छन् । कर्मचारी समायोजनपछि ३ वर्षअघि दिपायल सिलगढी नगरपालिकामा सरुवा भइआएका साउदले दोश्रो वर्षबाट बाँफो जमिनमा बेमौसमी तरकारी लगाउन सुरु गरेका थिए । ‘जागिरका क्रममा देशभर डुल्दा कृषि पेसा नै सबैभन्दा उत्तम लग्नो, अरुलाई भन्नुभन्दा आफै सुरुवात गर्छु भनेर आलुखेती सुरु गरे,’ खुसी बाँदै साउदले भने । साउदको घर रहेको दिपायल सिलगढी नगरपालिका वडा नं. ३ बाँफिगाउँमा आर्थिक रूपले विपन्न परिवारको बाहुल्य छ । अधिकांश परिवारले उच्चनी राम्रो नहुने भएपछि जमिनसमेत बाँफो राख्दै आएका थिए । साउदले बाँफीमा तरकारीखेती थालेपछि अहिले अरू ४५ परिवार पनि आर्काषित भएर खेती गर्न थालेका छन् । अहिले गाउँ नै बेमौसमी तरकारीका लागि अवलोकन गर्ने थलो बनेको छ । बारीमा आलु, काउली, बन्दा, लसुन, प्याज, मुला, टमाटर फलाएका छन् । ‘मेरो २० रोपनी र अन्य ४५ परिवारको गरी ६५ रोपनीमा बेमौसमी तरकारी लगाएका छौं,’ साउदले भने, ‘रिसाएर, सम्झाएर फकाएर भए पनि आफूले टोलका किसान भएकाले कृषिमा आर्काषित गर्न सफल भएकाले खुसी छु ।’

दाजुंका हिमाली पाटनमा चिसो बढ्न थालेपछि बेसी फाँटिँदै भेडीगोठ ।

तस्विर : मनोज / कान्तिपुर

■ **मनोज बडु** (दाजुंका)

चिसो बढ्दैसँगै हिमाली क्षेत्रका भेडीगोठ बेसी भान्न थालिएको छ । जिल्लाका हिमाली क्षेत्रका भेडीपालक जाडो छल्ल बेशी भन्न थालेका हुन् । जिल्लाका ब्यास, अप्रीहिमाल, नौगाड, दुहु गाउँपालिका भेडीपालक चरनका लागि वर्षायाममा लेकतिर जाने र हिउँदमा बेशी भर्न गर्छन् । उच्च हिमाली क्षेत्रमा अत्यधिक चिसो बढ्न थालेपछि भेडीगोठ बेशीतर्फ फर्नु परेको भेडीपालक किसानले बताएका छन् ।

चरन क्षेत्रमा हिमपात हुने हुँदा भेडीवाख्राहरूलाई आहारको समस्या हुने गरेको दुहु गाउँपालिका-२ का कृष्णदत्त जोशीले बताए । हिमाली क्षेत्रको चिसो कम हुने ठाउँहरूमा भेडीगोठ सार्ने गरिन्छ । भेडीपालक किसानहरू वर्षात् मा ३५ सय मिटरदेखि ४ हजार मिटरको उचाईमा भेडीगोठ राख्ने बताउँछन् । ‘बर्खाको बेला उच्च लेकाली भेगाका पाटनहरूमा भेडा चराउन लैजान्छौं’ जोशीले भने । अहिले कम उचाइका हिमाली क्षेत्रमा र मध्य पहाडी लेकहरूमा भेडीगोठ राखिन्छ । विस्तारै अझै तल्लो क्षेत्रमा सार्नुपर्छ । हिउँदमा चरनका लागि हिमपात भएको छोटो समयमै हिउ पस्लेने क्षेत्रमा सारिने जोशीको भनाई छ ।

असो पाटनमा भेडा चराउनु यस क्षेत्रका भेडीपालकको दिनचर्या भएको र चिसो बढेकाले मसिरमा बेशीतिर फर्न सुरु गर्छन् । महाकाली नगरपालिका-२ का मदनसिंह महरले आफ्ना करिव सयवढी भेडा लिएर जाडो छल्ल बेशी भरेको बताए । भेडा चराउने गरेको हिमाली पाटनमा चिसो बढ्न थालेपछि सँगै गएका अन्य भेडीपालक बेसी भरेका छन् । महरसँगै ब्यास गाउँपालिकाका उच्च हिमाली

पाटनहरूमा रहेका भेडीगोठ बेसी फरिसकेको उनले बताए । चैत वैशाखको महिनामा बेसीबाट चरनका लागि हिमाल क्षेत्रमा भेडीपालक जाने गरेका छन् । वर्षादेखि पाटनमा भेडा चराउने गर्दै आएका उनीहरूले यस वर्ष चिसो निकै बढेको बताए ।

कान्तिदेखि फागुन लाग्दासम्म उच्च क्षेत्रमा अत्यधिक चिसो हुने भएकाले बेसीतिर फर्नै गरेका छन् । ब्यास गाउँपालिका पाटनमा रहेका भेडीगोठ नौगाड गाउँपालिकामा फरेका छन् । भेडीका बथानसहित हिमाली पाटनबाट बेसीमा भेडीपालक फरिरहेका छन् । चर्को गर्मी र ज्यौदै चिसो सहन नसक्ने भएकाले जाडोबाट बचाउन बेसी फर्न थालिएको महाकाली नगरपालिका-३ का धनसिंह बडालले बताए ।

वर्षभरि लेकबेसी गरेर भेडीपालन व्यवसायमा लागिरेकालाई हिउँदको समयमा भने सास्ती हुने गरेको छ । चरनका लागि लेकाली क्षेत्र खुला हुने भए पनि बेसी फर्दा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहले चरन सुविधा उपलब्ध नगराउँदा हिउँदमा समस्या भोग्नुपरेको भेडीपालक किसानहरूले गुनासो गर्छन् । ‘बेसी क्षेत्रमा सामुदायिक वनको नाममा स्थानीयवासीले दुख दिन थालेकाले परम्परादेखि गर्दै आएको व्यवसाय संकटमा परेको छ,’ बडालले भने ।

अहिले यो पेसाप्रतिको आकर्षण घट्दै गएको छ । चरन क्षेत्रको अभावले र युवाको वैदेशिक रोजगारको मोहका कारण पेसा संकटमा परेको महरले सुनाए । सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीले भने समुदायले संरक्षण गरेको वनमा हुलका हुल भेडाब्याघ्रा चराउँदा वन विनाश गर्न थालेकाले अधिकांश ठाउँका सामुदायिक वनमा चरिचरनमा रोक लगाउनुपरेको बताउँछन् ।

महाकालीमा उत्खनन विवाद

■ **मवाजी भट्ट** (कञ्चनपुर)

महाकाली नदीमा निर्माण सामग्री उत्खननका विषयमा दुई पालिका बीच विवाद चर्किएको छ । भीमदत्त र दोधारा चाँदनी नगरपालिकाले छुट्टाछुट्टै तरिकाले निर्माण सामग्री उत्खनन गर्न थालेपछि विवाद चर्किएको हो ।

अहिले दोधारा चाँदनीले ठेक्का प्रक्रियाबाट निर्माण सामग्री उत्खनन् गरिरहेको छ । भीमदत्तले आफ्नै कर्मचारी खटाएर (अमानतबाट) उत्खनन् तथा रोयल्टी संकलन गरेको छ । दोधारा चाँदनीले भ्याटसहित १ करोड ३२ लाखमा ठेक्कादिएको छ । तर ठेकेदारले मनपरी ढंगले भीमदत्त नगरपालिका तर्फबाट पनि निर्माण सामग्री उत्खनन् गर्न थालेपछि नदीमा सिमाकन गर्नुपर्ने अवस्था आएको छ । ‘दोधारा चाँदनीतर्फ ठेक्का लिएको ठेकेदार कम्पनीले भीमदत्ततर्फको घाटसमेत प्रयोग गरिरहेको छ,’ भीमदत्त नगरपालिकाका प्रवक्ता महेन्द्र खड्काले भने, ‘यसका लागि कसले कून ठाउँसम्म उत्खनन गर्न पाउने भनेर टुंग्याउन खोजिएको हो ।’

उनकाअनुसार शनिवार दुवै नगरपालिकाका प्राविधिक र

महाकाली नदीमा भइरहेको उत्खनन ।

फाइल तस्विर : कान्तिपुर

जनप्रतिनिधिको उपस्थितिमा उत्खननका लागि सिमाकन गर्ने योजना थियो । शुक्रवार भीमदत्तका नगर प्रमुख पदम बोगटी र दोधारा चाँदनीका नगर प्रमुख किशोर लिम्बुविच भएको छलफलमा यस्तै सहमति भएको थियो । तर शनिवार दुवै पालिकाका प्रमुखको व्यस्तताका कारण स्थगित हुनुपरेको छ ।

आइतवार जिल्ला समन्वय समितिमा छलफल गरेर विवाद टुंग्याइने खड्काले बताए । स्थानीय तहको पहिलो निर्वाचनलगत्तै पनि महाकालीको रोयल्टी बाँडफाडमा विवाद देखिएको थियो । पहिलो वर्ष दुवै पालिकाले आफ्नाकर्मचारी परिचालन गरेर रोयल्टी संकलन गरे । दोश्रो वर्ष भीमदत्तले

वर्गीकृत विज्ञापन

घर जग्गा जाबलाखेलमा ०-९-३-२ जग्गा 9849449673, 9841287677, 9851333629 काप्रेषणखालमा प्लटिङ्ग गर्न हुने ३३रोपाानी जग्गाविक्रीमा प्रतियोगिनी:८०लाख 9851087273 बानेश्वरमा ५९आना जग्गा विक्रीमा ९८४११२१००१ बडानीलकण्ठमा ०-४-०-० जग्गा विक्रीमा, 9803198714 ललितपुर-विट्ठलपमा, ०-२-२-३ वनको एकतल्लघर पन्चानखेलमा 9849123631 लेला टुका जग्गाहरू 9818084129, 9843262234 दक्षिणझोका व्यापारिक तथा आवासीय साइडईतल्ले घर विक्रीमा ९८४९२१३३४ बस्तीसप्तलीमा ०-१२-०-० घर जग्गा विक्रीमा 9841601845 काप्रे भकप्रेडिङ्ग विपरी राजमार्गसाँगे जाडिएका प्लानिङ्गका टुक्रासंगैहालक विक्री खुला, विजिपताहरू २०फिटै ग्राभेलबाटो, विजुनी सानेपानीको व्यवस्था ९८४१०५७३७८, ९८४९१८२५९६ चितवन भरतपुरमा ३०-गड्डा जमिन विक्रीमा ९८४६०४४१०५, ९८१९१०२३४०	कर्मासिल घरजग्गा किल्लपरेमा बेल्परमा ९८४१११२८७८ इमाडोलको घर सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, ०-० प्रतिआना १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८ नयाँबानेश्वर संगमचोकमा ०-४-०-० प्रतिआना १,२०,००,०००/- ९८४१०२४६७८ धारासी हाईटमा ०-२१-०-०, सामाखुशी खरीबोटमा ०-४-१-०, कुपण्डोल हाईटमा ०-९-१-० जग्गा विक्रीमा 9851012695, 9818751646 तीनकने गैरिगाउँमा ०-4-2-0 9851027364, 9851315556 चोभारमा प्रतिआना २५ लाख ९८१३८४८८४	विद्यार्थीकोलागि सस्तोमा Cash Deposit 9765345999 Cash Deposit Without Collateral, 9841756349 सस्तोमा धितोफुकुवा Deposited 9851277564 बैंकमा CashDeposit धितोफुकुवा लोनतन ९८४१०४४२१८ बैंकलोन सम्बन्धी सम्पूर्णकाम गरिन्छ, 9811990359 विदेशजान CASH DEPOSITE धितोफुकुवा, 9848933430 www.kbsewa.com वेबसाईटबाट र ७४५मै बिमानपन 9851120180 Home Tuition चाहिएमा कपनबौद्ध 9840678484	निर्माण सफाई हलमगाल, टवाइलेट जामखोले सेफ्टीट्याङ्गी 9840540700 हलटवाइलेट मंगल जामखोले सस्तोमा 9841663668 मसिनबाट सेफ्टीट्याङ्गी हलमगाल धितोफुकुवा, 9848933430 हलटवाइलेट सेफ्टीट्याङ्गी जामखोले सस्तोमा 9841634234, 9841176292 हलमगाल, सेफ्टीट्याङ्गी जामखोले सस्तोमा 9849519040 हलटवाइलेट सेफ्टीट्याङ्गी सफाई 9851088270, 9861728599 हलटवाइलेट मंगलजामखोले, मसिनमागण, 9851018828, 9841464543 हलमगाल जामखोले सस्तोमा 9840225522, 9851109635 सेस्टीट्याङ्गी सफाई ठुलोगाडीमा मसिनबाट ०१-४२४१०९२, ९८४१०२४३३४ सेस्टीट्याङ्गी सफाई गाडीमा १५००/- ९८४३६८७७३ भाडा वह्राण्डिय कम्पनीमा SLC+/2 20,500/- 9808171128 कोटेश्वर अफिसलाई १५-कर्मचारी 15,500/- 9862336307, 9813255411	बखण्डोलमा अफिसको लागि घर, 9841821154 ललितपुरमा घरफल्याट भाडामा निनदिने 9851071590 Flat भाडामा Rs.23,000/- गौरीघाट 9841280478 बांसवारी पिपलबोटमा ७ बेडरूमको २.५तला बड्काघर(विदेशी स्वदेशी तथा अफिस प्रयोजनका लागि), ९८४१०९१६७ लाजिम्माटको घर अफिसकोलागी भाडामा ९८४०७३८२९२ इमाडोलमा ४ कोठाको फल्याट 9861585853 १-१०-०-० जग्गामा १३-वटा टहराकोडा, १-३-०-० जग्गामा २-टहराकोडा समेत बहालमा का.म.पा.-५ हाडीगाउँ, ९८४९४६४९४४ नयाबानेश्वरमा २ फल्याट खाली अफिसलाई, 9803654551 चाहियो वह्राण्डिय कम्पनीमा SLC+/2 20,500/- 9808171128 कोटेश्वर अफिसलाई १५-कर्मचारी 15,500/- 9862336307, 9813255411	बाइको लार्देसेन्स प्राण्ट १२कक्षा पास मार्केटिङ्ग कर्मचारी किसनमा आधारित तलब रु.20,000+/-, Email: marketing190@gmail.com घरायसी कामगर्न महिलाहरू चाहियो ९८१८८४२१७८ अनुभवी मार्केटिङ्ग सेनेजर २ जना, सेक्युरिटी गार्ड (भक्तपुर, ललितपुर, काठमाडौं) ४० जना, कूक वेटर डाइजर हाउस किपिङ्ग १०० जना तुरन्त चाहियो सम्पर्क: माल्तिपुल सेक्युरिटी सर्भिस प्रा.ली. 01-44599516, 01-5906964, 9851135714, 9847759249 कर्मचारी चाहियो गोग्बचोक 9861308375, 9802309152 लेडिज-जेन्स वेटर, डान्सर ९८४१०९४०२९ साधारण सेक्युरिटी त्रुजनेट 19000 98181310258 जेन्सले किसिमको रोजगारी/कर्मचारी ९८६०८४५६०८ Urgent Vacancy Ladies Accountant 9856058327 कलकी मालपोत नजिकै टि-आउटरेटलाई कर्मचारी, हेल्मर-१ ९८४११९३७८६, ९८०४९९४६६९ Need Delivery Boy with Mobike Workingtime (7.30pm-4.30am) 9813891060	सामाखुशी मसाज स्यामा महिला आवश्यकता ९८३९०९०२० कस्मेटिकभन खानबन्ससहित कर्मचारी 18,000/- 9803774553 गोग्ब अफिसलाई कर्मचारी 17,500/- 9851323953, 9823252176 साधारण सेक्युरिटीगार्ड अर्जेन्ट २२,४००/- 9810169528 पहेनपहेका पाटपौडम कामगर्नहरू अर्जेन्ट १८,४००/- 9847776910 स्पलाई लेडिज कर्मचारी चाहियो 9813668154, 9843877240 जडिवुटी मासुपसलमा बाइकडेलभरी त्रुजावश्यकता बाँटघ घाँटा काँ -१४,०००।- 9851049899 सेल्सब्याई चाहिए बाईक चलाउन-जान्ने, 9851197239 प्रतिखेल जंगल रिसोर्टलाई एफएण्डबि सँगरभाइजर क्यान्टिन्, वेटर, खानबन्स सुविधा ९८४१३०८८४६, ९८४१३३३४६८, ९८४१०८३४०६ चिया कम्पनीका लागी मार्केटिङ्ग अनुभव भएको मार्केटिङ्ग अफिसर चाहियो, 9848672231, 9813265334 स्यानाडुकोलागी ककू, सेफ, ९८०१४६४९३३, ९८४१३०२९३२	फाइबरमाला डलखेलौनाकुशन्, कोटिङ्गपेटमा महिलापुरुष कामदारहरू १८४००-२७५००/- (क.नि.छा ०१-४४८८७५८, ९८१०११६३० शुल्क२०००/-) पाटपौडम कमीशनमा काम 9813014587 कूक हेल्मर घरायसी महिला 9813014587 घरेलुछोचामा लगानीगरी घरबाट ३०,००० कमाउनकालागी 9858080488, 9866976829 एयरपोर्ट अगाडि गेस्ट हाउसकोलागि हाउस किपिङ्ग १महिला १पुरुष चाहियो खानबन्स सुविधासहित श्रीमान् जनसमीमतीलाई विशेष प्राथमिकता 9861200520 मर्मत मसिनबाट सेफ्टीट्याङ्गी हलमंगाल जामखोले 9849442728 हलटवाइलेट मंगल जामखोले सस्तोमा 9841050858 जेठभिमनाट सेफ्टीट्याङ्गी हलमंगाल जामखोले 9851056662 हलमगाल, टवाइलेट, जामखोलेले सेफ्टीट्याङ्गीलाई ९८०८८४९१८९ प्लमिङ्ग सोलारफिटर इन्तारसफाई हलमर्मत ९८६९२२४४४९	हलटवाइलेट मंगल जामखोले सस्तोमा 9841739477 हलटवाइलेट, मंगल जामखोले ९८४१८८१९०१, ९८४१२८०४३० भर्ना ग्राइभेट SEE, +2, BBS/BA 100%भास, 9880780413 ग्राइभेट SEE,+2 , Bachelor ग्यारन्टी-किलान, भर्ना नि:शुल्क, 9860579477 तालिम हाउसइण्डियल वायरीड प्लमिङ्ग मोंवाडल 9851177341 उपचार यौनशक्ति Extratime साईजबढाउने Herbal Supplement ९८४१४१७८१० बिहावारी 20-60 महीला- पुरुषले विवाहलाई, 9865368166 ३२वर्षीय अमेरीका निवासी इन्जिनियर ब्राह्मणलाई बधुचाहियो ९८६३३८९९९
---	---	---	---	--	--	---	--	---

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टरहरू

रिजन एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ्ग जिरो मिडिया सुस्मिता क्लासिफाइड सिद्धि गणेश एडभरटाइजिङ्ग युनिटेक आई.टी. सोलुसन जयबागेश्वरी कम्प्युनिकेशन हलफ्याक्स मिडिया एण्ड कम्प्युनिकेशन जमल पब्लिक कन्ट्याक्ट प्वाइन्ट न्यू लालित्य प्रिन्ट एण्ड ट्रेडस भ्याली कम्प्युनिकेशन सर्भिस वि. एण्ड वि. कम्प्युनिकेशन लोटस एडभरटाइजिङ्ग मिडिया प्रा.लि. विडलिंक मिडिया अनलाइन विज्ञापन सेवा	पेप्सीकोला/कोटेश्वर अनामनगर नयाँबानेश्वर फुलबारी टोल, कपन चुच्चेपाटी जयबागेश्वरी जयबागेश्वरी जमल कालिमाटी लगनखेल महाराजगञ्ज कलंकी गोग्बु, नयांवसपाक पु. बानेश्वरचोक सिनामगल	०१-४८६३५३१, ८८५११७८८३० ५७७५६६५ ०१-४१०४२३७, ८८५१०२११७२ ८८४१२८६४४७, ८८४३७८७५५६ ८८४१३१५४४१, ०१४५८८६०२ ०१-५२४१०१११, ८८६३३३७२१७ ४२२४१८१, ४०१२५७७ ४६७४८०१, ८८४१६६६३६३ ५५४३५८२, ८८४१८३४५३४ ०१४३७२३३०, ८८४४६६५२६३ ५२३४५३०, ८८४१०२१५२३ ८८५१०२४३८८, ४३६४७५१ ४४६२३०६, ८८४४६६०६१४ ४४६१४१२, ८८५११२०१८०	पशुपति विज्ञापन सेवा मरमिड निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी सेटोई स्टेशनरी नेपाल मिडिया कन्सर्ट सुय विनायक साइबर डि. एण्ड डि एडभरटाइजिङ्ग लुभु जोरपाटी बागबजार कीर्तिपुर कमलपोखरी नयाँबजार सातदोबाटो कोटेश्वर बालाजु	सोह्रछुट्टे चोक कलंकी लगनखेल बसुन्धरा सिफल भक्तपुर लुभु जोरपाटी बागबजार कीर्तिपुर कमलपोखरी नयाँबजार सातदोबाटो कोटेश्वर बालाजु	८८६६४३०१५५, ८८१३६३५६०६ ५२३४३४२, ८८४४४७५६७५ ५५३१६५७, ८८४१६२७४८६ ८८४६१७८२२८ ०१-४५७८१०३ ५०६२६७४, ८८४१६७०८४१ ५५८०४०६, ५५४४३३३२ ८८५१०८२५३३, ६७४१०१७२५३ ४२४५१०८ ४३३१७७५ ४५१४६२२, ८८४१४७८६०० ४३८८८५५, ८८४१५१७०४५ ४६१७७४६१०६, ८८४१३३२३८८ ४६०००७० ४८३३४५२, ४८५४४४२६	गेटवे सञ्चार सेवा आर्क मिडिया भिजन एडभरटाइजिङ्ग अदीति विज्ञापन सेवा लाउण्टेन एर एड लिमिनेट एड एजेन्सी सुविधा डटकम अकुर मिडिया हाउस प्रा.लि. सेभेन24 प्रा.लि. मिडिया एडव सगरमाथा श्री मिडिया गणेश पुस्तक मुनाल पुस्तक पसल श्रेष्ठ बुक्स एण्ड स्टेशनरी क.डि.ए. सप्तायसं एण्ड एड चितवन एडभरटाइजिङ्ग	सिनामगल सुन्धारा कलंकी कोशलटार एकालकुना, नख्खु कुमारीपाटी बनस्थली गुठोघर जावलाखेल, लपु लाजिम्पाट बालकुमारी कांकडभित्ता गाईघाट दमक भरतपुर भरतपुर	८८०३७३६८८८, ८८५१०५३०७८ ०१-५७१३६७१, ८८५१२२८२२८ ४०३३०४२, ८८५१०६६०४४ ८८५११२०३८१ ५५३३७६६, ८८४४६६६४६५
---	--	---	--	--	---	--	---	---